

آنچه در این صفحات می‌آید آگاهی‌های یگانه و روشنی است از آداب نامه‌نویسی پادشاهان صفوی به سلاطین هندوستان و روم (عثمانی) و خانات ترکستان و ریم پاپا و پادشاهان کشورهای اروپایی؛ اما منحصرأز حیث ظاهر و قواره و اندازه و نوع خط و کاغذ و آرایه‌هایی که برای آن‌گونه مکتوبات و ملفوظات و مناشیر و احکام مناسب بود و بالاخره طریقه ارسال محترمانه و محفوظ ماندن آنها از این روی که تا پس از مدتی دراز به مقصد بایست برسد.

در کتاب‌های ترسل (آیین دبیری و نامه‌نویسی) عصر سلجوقی مانند دو کتاب عتبه الکتبه و التوسل الی الترسل که منشآت رسمی آن عصر است و متنی مانند دستور دبیری و همچنین در آنچه از روزگار ایلخانان داریم مانند دستورالکاتب فی تعیین المراتب نخجوانی و کتاب‌های متعدّد دوره تیموری و صفوی نکته مهمی در این باره مذکور نیست. در مجموعه‌های منشآت و آنچه به نقل نصوص مکاتیب شاهانه مخصوص است نیز اشارتی به این مراتب دیده نمی‌شود مگر در بیاضی معتبر و بسیار مهم که از تصاریف روزگار برکنار مانده است و زمانی متعلق بود به مجموعه دانشمند نسخه‌شناس حضرت سید محمدعلی روضاتی (اصفهان) و آن نسخه گرانقدر اینک به شماره ۵۰۳۲ به کتابخانه مجلس (تهران) تعلق دارد. خوشبختانه موقعی که آن نسخه انتقال یافت عکسی از آن تهیه و به طور نسخه‌برگردان در فرهنگ ایران زمین جلد بیست و سوم (سال ۱۳۵۷ش) چاپ شد.

در این بیاض، به طور مفصل یا مجمل، معرفی و توصیف ظاهری یکصد و شصت و سه سند متضمن نوع کاغذ، طرز آرایش، اسلوب کتابت، جای مهر و نوع تا کردن و محفظه برای فرستادن نامه به دور دست، مربوط به سال‌های ۹۹۷ تا ۱۱۳۰ق، مندرج است.

بیاضی صفوی: آداب نامه‌نگاری پادشاهان صفوی به سران سرزمین‌های دیگر (قواره - اندازه - آرایه)

ایرج افشار*

چکیده: درباره آداب نامه‌نویسی پادشاهان صفوی منبعی بسیار مهم در دست است و آن بیاضی معتبر مشتمل بر منشآت دوره صفویه است، که اکنون در کتابخانه مجلس شورای اسلامی محفوظ است و سال‌ها پیش به صورت نسخه‌برگردان در فرهنگ ایران زمین چاپ شده است.

در این بیاض ۲۴۵ نامه از پادشاهان صفوی، شامل مکتوبات، ملفوظات، مناشیر و احکام به سلاطین هندوستان و روم (عثمانی)، خانات ترکستان، ریم پاپا و پادشاهان کشورهای اروپایی به طور مفصل یا مجمل ثبت شده است و برای ۱۶۳ سند معرفی و توصیف ظاهری متضمن نوع و اندازه کاغذ و نوشته‌ها، آرایه‌ها، اسلوب کتابت، جای مهر، نوع تا کردن سند، نوع لفافه، محفظه، شکل لاک‌گیری و طریقه فرستادن نامه به دور دست وجود دارد.

در این فهرست گونه ابتدا فهرست کامل مندرجات این بیاض آورده شده، سپس متن مشخصات صوری تعدادی از نامه‌ها که در این بیاض آمده به صورت تقطیع مطالب و شماره‌گذاری، به نحوی که هر شماره‌گویای یکی از کیفیات و مشخصات ظاهری نامه باشد، ارائه گردیده است. همچنین فهرستی از ۱۷۶ نامه تاریخ‌دار مندرج در این بیاض تنظیم شده که سال‌های ۹۹۷ تا ۱۱۳۰ق را در بر می‌گیرد. در پایان نیز فهرستی از اصطلاحات، اشخاص، گروه‌ها، القاب، مناصب، جای‌ها و مکان‌های دیوانی، سجع مهرها و غیره، به کار رفته در ثبت مشخصات نامه‌ها در این بیاض ارائه شده است.

کلیدواژه: نامه‌نگاری؛ بیاض منشآت دوره صفویه (نسخه کتابخانه مجلس شورای اسلامی)؛ نامه‌ها؛ مناشیر؛ احکام؛ ثبت نامه‌ها؛ صفویان؛ کاغذ؛ آرایه‌ها؛ کتابت؛ مهر؛ لفافه؛ لاک‌گیری؛ آداب فرستادن نامه؛ اصطلاحات نامه‌نگاری.

* استاد بازنشسته دانشگاه تهران.

این بیاض در طول مدت حدود یکصد سالی که مشخصات اسناد در آن ضبط و ثبت می‌شده طبعاً به خط منشیان یا ثبات‌های متعددی است که در آن سال‌ها عهده‌دار چنان وظیفه‌ای بوده‌اند (حدود سه نسل). و البته بعضی آنها سوادبرداری است از مرجع قدیم‌تر مانند نامه‌ای که از علمای مشهد به علمای ماوراءالنهر نوشته بودند.

بیاض به گذشت روزگاران پریشیده و پشولیده شده و مقداری از آن افتاده و بعضی از برگ‌های آن جابه‌جایی یافته است و به همان صورت نخستین که به کتابخانه مجلس رسید در فرهنگ ایران زمین چاپ عکسی شد. پس از آنکه کتابخانه مجلس آن را خریداری کرد در تجلید نو بعضی از اوراق در جای دیگری قرار گرفت و چند جا با آنچه در چاپ عکسی دیده می‌شود تفاوت دارد.^۱

چون در مدت سی سال پیش که از چاپ عکسی می‌گذرد ذکری از آن بیاض یا تحقیقی درباره مطالب آن در کتاب‌های جدید مربوط به صفویه‌شناسی نشد مگر نقل دکتر جهانگیر قائم‌مقامی از سند مربوط به تأسیس تجارتخانه هلندیها در بندر کنگ (شرق بندر لنگه امروزی)^۲ فوائد این گنجینه مهم ناگفته ماند. مناسب دانسته شد که در این مجله به این گوشه خاص از فوائد مرتبط به تنظیم اسناد دولتی پردازم و امید است تا چندی دیگر متن حروفی منشآت به صورت کتاب مستقل به دستداران پیشکش شود.

ظاهراً ثبت مشخصات اسناد بدین دقت و کیفیت، بیشتر برای آن بوده است که منشیان در مراجعات بعدی بدانند قبلاً نامه‌نگاری به پادشاهان مناطق مختلف به چه کیفیت ظاهری و مادی انجام شده بوده است. به طور مثال می‌بینیم مشخصات نامه‌ای را که به پادشاه انگلیس نوشته شده بود چنین ضبط کرده‌اند:

«به تاریخ شهر جمادی الثانی اودئیل نامه به پادشاه انگلیس در همه چیز به شرح و اندازه نامه اروس [= روس] نوشته شد، و القاب زیاده بر آن.» (فرهنگ ایران زمین، ج ۲۳، ص ۳۱۴). متأسفانه چون ورق‌های مربوط به ثبت نامه‌های ارسالی به پادشاه روسیه از میان رفته است نمی‌توانیم در یابیم که نامه ارسالی به پادشاه انگلیس به چه اندازه و با چه آرایه‌ها و مشخصات ظاهری بوده است.

در این فهرست‌گونه ابتدا متن مشخصات آن‌طور که در بیاض به کتابت رسیده است به صورت تقطیع مطالب، و شماره‌گذاری برای هر زمینه آورده می‌شود به نحوی که هر شماره گویای یکی از کیفیات و مشخصات ظاهری نامه است. سپس فهرستی از اصطلاحات مندرج در این قسمت‌ها آورده می‌شود تا بهتر گویای مندرجات هر یک از زمینه‌ها باشد.

ضمناً مناسب دیده شد که نخست فهرست کامل مندرجات این مجموعه را چاپ کند تا معلوم شود که چه مکاتبات مهمی را در بردارد. و ضمناً نشان‌کنار هر یک مشخص شود که برای کدام از نامه‌ها ضبط مشخصات صورتی انجام شده است. تعداد نامه‌های مندرج در این مجموعه ۲۴۵ نامه است ولی برای ۱۶۳ تا از آنها وصف کاغذ و خط و آرایه و اندازه قید شده است.

به طور کلی، از مشخصات ضبط شده اطلاعات زیر دیده می‌شود:

۱. اندازه کاغذ و اندازه مربوط به نوشته‌ها در قسمت‌های مختلف یک سند.
۲. جای عنوان‌ها و جدول.
۳. چگونگی خط متن و طرز ضبط اسامی خاص و عباراتی که به خط غیر متن کتابت شده است.
۴. محل مهر و چگونگی آرایش اطراف آن.
۵. وضع جاهای مختلف بوم و اطراف و حواشی سند.
۶. وضع ته کردن سند و نوع لفافه آن.
۷. محفظه (به مانند کیسه چکن/چکمن).
۸. شکل لاک‌گیری و محل آن در محفظه.

* * *

در این سطور پایانی می‌باید سپاسگزاری بسیار خود را از دوست دانشمند ویلم فلور (W. Floor) از متخصصان تاریخ عصر صفوی که وقوف احاطه‌انگیزی به نام‌های اروپائینی دارد که به ایران سفر کرده‌اند ابراز دارم که خواهش مرا برآورده و چند نام را که شناخته‌اند برابم نوشته‌اند.

^۱ چون اکنون چاپ نسخه برگردان آن (مندرج در فرهنگ ایران زمین) در دسترس عمومی می‌باشد در این گفتار شماره صفحات متن چاپی آورده شد.
^۲ اسناد فارسی، عربی و ترکی در آرشیو ملی پرتغال درباره هرmoz و خلیج فارس. ج ۱: مدخل - مسأله هرmoz در روابط ایران و پرتغال (تهران: انتشارات ستاد بزرگ ارتشاران، ۱۳۵۴)، ص ۲۰۹-۲۱۳ (فقط عکس سند).

۱۱۰۸ - جث (۲۳۰)	۱۴۵	۱۰۸۲ - رج (۱۹۱)	۹۷	۱۰۷۵ - جث (۴) (۱۰۱)	۴۹	۹۹۷ - (۱۳۱)	۱
۱۱۰۸ - رج ۱۳ (۲۳۱)	۱۴۶	۱۰۸۳ - جث (۶۸)	۹۸	۱۰۷۵ - عو (۱۴۶)	۵۰	۱۰۲۶ - ض (۲۲۷)	۲
۱۱۰۸ - جث (۲۴۱)	۱۴۷	۱۰۸۳ - رج (۹۰)	۹۹	۱۰۷۵ - رج (۱۴۷)	۵۱	۱۰۳۸ - ذح (۲۲۸)	۳
۱۱۰۹ - ص ۲۴ (۳۳)	۱۴۸	۱۰۸۳ - ص (۱۵۹)	۱۰۰	۱۰۷۵ - ض (۱۴۸)	۵۲	۱۰۵۱ - عو (۱۰۹)	۴
۱۱۰۹ - سط عث (۲۴۲)	۱۴۹	۱۰۸۴ - شو (۱۰۲)	۱۰۱	۱۰۷۵ - ذح (۱۴۹)	۵۳	۱۰۵۲ - رج ۵ (۵۰)	۵
۱۱۱۰ - خر ذح (۳۴)	۱۵۰	۱۰۸۴ - شع (۱۰۷)	۱۰۲	۱۰۷۶ - خر شع (۱۴)	۵۴	۱۰۵۶ - شع (۷۲)	۶
۱۱۱۰ - ج (۴) ۸ (۲۹)	۱۵۱	۱۰۸۴ - جث (۲۲۲)	۱۰۳	۱۰۷۶ - ص (۴۱)	۵۵	۱۰۵۶ - شو (۷۳)	۷
۱۱۱۰ - جث ۲۹ (۲۸)	۱۵۲	۱۰۸۵ - ص (۱۰۸)	۱۰۴	۱۰۷۶ - جث (۴۲)	۵۶	۱۰۶۶ - عو (۳۹)	۸
۱۱۱۱ - جث ۱۵ (۳۰)	۱۵۳	۱۰۸۵ - عث (۲۲۳)	۱۰۵	۱۰۷۶ - شع (۴۳)	۵۷	۱۰۶۹ - ذح (۱۰۳)	۹
۱۱۱۱ - شو ۱۱ (۳۵)	۱۵۴	۱۰۸۸ - عو (۹۱)	۱۰۶	۱۰۷۶ - شع (۴۴)	۵۸	۱۰۶۹ - رج (۲۰۷)	۱۰
۱۱۱۱ - سط ذح (۲۱۲)	۱۵۵	۱۰۸۹ - جو ۱۱ (۱۵)	۱۰۷	۱۰۷۶ - ض (۴۵)	۵۹	۱۰۶۹ - رج (۲۰۸)	۱۱
۱۱۱۲ - ص ۲ (۳۶)	۱۵۶	۱۰۹۰ - مع ۲۴ (۹۲)	۱۰۸	۱۰۷۶ - ص (۴۸)	۶۰	۱۰۷۰ - ص (۵۵)	۱۲
۱۱۱۲ - خر جو (۱۹۳)	۱۵۷	۱۰۹۱ - ص (۱۲۵)	۱۰۹	۱۰۷۶ - ذح (۶۱)	۶۱	۱۰۷۰ - شع (۵۶)	۱۳
۱۱۱۲ - جث (۲۴۰)	۱۵۸	۱۰۹۱ - ص (۱۸۵)	۱۱۰	۱۰۷۶ - ذح ۱۸ (۸۲)	۶۲	۱۰۷۰ - (۷۱)	۱۴
۱۱۱۳ - خر ص (۲۱۳)	۱۵۹	۱۰۹۱ - ص (۱۹۲)	۱۱۱	۱۰۷۶ - ذح (۱۲۰)	۶۳	۱۰۷۰ - ذح (۱۶۸)	۱۵
۱۱۲۲ - ذح ۱۲ (۹۹)	۱۶۰	۱۰۹۲ - ذح ۱۳ (۹۶)	۱۱۲	۱۰۷۶ - مع (۱۵۱)	۶۴	۱۰۷۱ - شع (۱۶۷)	۱۶
۱۱۲۴ - عث (۱۱۳)	۱۶۱	۱۰۹۲ - شو ۲۵ (۹۴)	۱۱۳	۱۰۷۶ - ص (۱۵۲)	۶۵	۱۰۷۱ - رج (۱۶۹)	۱۷
۱۱۲۴ - (۱۱۴)	۱۶۲	۱۰۹۳ - جث ۱۰ (۹۵)	۱۱۴	۱۰۷۶ - عث (۱۵۳)	۶۶	۱۰۷۱ - شع (۱۷۰)	۱۸
۱۱۲۵ - رج (۱۷)	۱۶۳	۱۰۹۳ - جث ۱۸ (۹۷)	۱۱۵	۱۰۷۶ - ذح (۱۵۶)	۶۷	۱۰۷۲ - (۵۷)	۱۹
۱۱۲۵ - خر ذح (۱۱۵)	۱۶۴	۱۰۹۳ - شع ۳ (۹۸)	۱۱۶	۱۰۷۶ - ض (۱۷۶)	۶۸	۱۰۷۲ - شع (۵۸)	۲۰
۱۱۲۵ - ض (۲۰۵)	۱۶۵	۱۰۹۳ - ذق ۴ (۲۰۱)	۱۱۷	۱۰۷۶ - خر ض (۱۷۷)	۶۹	۱۰۷۲ - مع (۷۵)	۲۱
۱۱۲۵ - ض (۲۰۶)	۱۶۶	۱۰۹۵ - شع ۲۷ (۱۷۲)	۱۱۸	۱۰۷۶ - یل ض (۱۸۲)	۷۰	۱۰۷۲ - شع (۱۱۰)	۲۲
۱۱۲۶ - خر ص (۱۱۶)	۱۶۷	۱۰۹۵ - شع ۳ (۲۳۹)	۱۱۹	۱۰۷۶ - ض (۱۸۳)	۷۱	۱۰۷۲ - شو (۱۰۶)	۲۳
۱۱۲۷ - شع (۱۲۷)	۱۶۸	۱۰۹۷ - ص (۱۸)	۱۲۰	۱۰۷۶ - شو (۱۸۴)	۷۲	۱۰۷۲ - رج (۱۰۵)	۲۴
۱۱۲۸ - جو (۱۱۸)	۱۶۹	۱۰۹۷ - یل ص (۱۹)	۱۲۱	۱۰۷۶ - شو (۱۸۸)	۷۳	۱۰۷۲ - جث (۱۰۴)	۲۵
۱۱۲۸ - جث (۱۱۹)	۱۷۰	۱۰۹۷ - مع ۱۱ (۲۳)	۱۲۲	۱۰۷۶ - عو (۲۲۴)	۷۴	۱۰۷۲ - شو (۱۴۱)	۲۶
۱۱۲۸ - جو (۱۲۴)	۱۷۱	۱۰۹۸ - ذق ۲۱ (۱۹۵)	۱۲۳	۱۰۷۷ - مع (۶۲)	۷۵	۱۰۷۲ - شع (۱۳۸)	۲۷
۱۱۲۸ - جث (۱۲۸)	۱۷۲	۱۰۹۸ - رج ۳ (۲۱)	۱۲۴	۱۰۷۷ - مع (۸۳)	۷۶	۱۰۷۲ - جث (۱۳۷)	۲۸
۱۱۲۸ - جث (۱۳۰)	۱۷۳	۱۰۹۸ - شو ۱۶ (۲۲)	۱۲۵	۱۰۷۷ - مع (۱۱۱)	۷۷	۱۰۷۲ - ص (۱۳۶)	۲۹
۱۱۲۹ - عو ۱۷ (۲۰)	۱۷۴	۱۰۹۸ - شو ۱۶ (۲۴)	۱۲۶	۱۰۷۷ - ص (۱۱۲)	۷۸	۱۰۷۲ - ذح (۱۶۴)	۳۰
۱۱۲۹ - عث (۱۲۹)	۱۷۵	۱۰۹۸ - ذی ۱۰ (۲۶)	۱۲۷	۱۰۷۷ - ص (۱۲۱)	۷۹	۱۰۷۲ - جو (۱۹۶)	۳۱
۱۱۳۰ - مع (۲۳۳)	۱۷۶	۱۰۹۹ - مع ۱۱ (۲۷)	۱۲۸	۱۰۷۷ - مع (۱۲۲)	۸۰	۱۰۷۳ - عو (۷۶)	۳۲
محرم		۱۱۰۰ - جث ۶ (۱۷۸)	۱۲۹	۱۰۷۷ - ص (۱۲۳)	۸۱	۱۰۷۳ - رج (۷۷)	۳۳
ص	صفر	۱۱۰۰ - جث ۷ (۱۹۰)	۱۳۰	۱۰۷۷ - مع (۲۳۶)	۸۲	۱۰۷۳ - رج (۱۷۳)	۳۴
عو	ربیع الاول	۱۱۰۱ - ص ۲۵ (۱۹۷)	۱۳۱	۱۰۷۷ - ص (۲۳۸)	۸۳	۱۰۷۳ - ض (۱۷۴)	۳۵
عث	ربیع الثانی	۱۱۰۱ - ص ۲۵ (۲۳۴)	۱۳۲	۱۰۷۸ - مع (۶۳)	۸۴	۱۰۷۴ - ض (۵۹)	۳۶
جو	جمادی الاول	۱۱۰۲ - عو ۲۵ (۳۱)	۱۳۳	۱۰۷۹ - جو (۶۶)	۸۵	۱۰۷۴ - عث (۷۸)	۳۷
جث	جمادی الثانی	۱۱۰۲ - رج (۲۱۰)	۱۳۴	۱۰۷۹ - جث (۶۷)	۸۶	۱۰۷۴ - عث (۱۴۲)	۳۸
رج	رجب	۱۱۰۴ - شو (۱۹۸)	۱۳۵	۱۰۸۱ - ص (۶۴)	۸۷	۱۰۷۴ - شع (۱۴۳)	۳۹
شع	شعبان	۱۱۰۵ - ذح (۲۰۰)	۱۳۶	۱۰۸۱ - ذق (۶۵)	۸۸	۱۰۷۴ - شو ۲۵ (۱۴۴)	۴۰
ض	رمضان	۱۱۰۵ - یل رج (۲۲۶)	۱۳۷	۱۰۸۱ - ذق (۱۵۸)	۸۹	۱۰۷۴ - عث ۵ (۱۷۴)	۴۱
شو	شوال	۱۱۰۷ - ذق (۳۲)	۱۳۸	۱۰۸۱ - شع (۱۸۹)	۹۰	۱۰۷۴ - ذح (۱۷۵)	۴۲
ذق	ذی القعدة	۱۱۰۷ - عو (۱۶۱)	۱۳۹	۱۰۸۱ - عث (۲۰۹)	۹۱	۱۰۷۴ - ذح (۱۸۱)	۴۳
ذح	ذی الحجہ	۱۱۰۷ - ض (۱۶۲)	۱۴۰	۱۰۸۲ - ذح (۸۹)	۹۲	۱۰۷۴ - (۲۲۵)	۴۴
یل	اوابیل	۱۱۰۷ - (۱۸۶)	۱۴۱	۱۰۸۲ - شو (۸۸)	۹۳	۱۰۷۵ - رج (۴۰)	۴۵
سط	اواسط	۱۱۰۷ - مع (۲۲۹)	۱۴۲	۱۰۸۲ - رج (۹۱)	۹۴	۱۰۷۵ - عث ۲۴ (۷۹)	۴۶
خر	اواخر	۱۱۰۸ - عو (۱۶۳)	۱۴۳	۱۰۸۲ - رج (۱۲۶)	۹۵	۱۰۷۵ - جو (۸۱)	۴۷
نو	نوروز	۱۱۰۸ - یل شع (۲۲۰)	۱۴۴	۱۰۸۲ - رج (۱۷۱)	۹۶	۱۰۷۵ - ض (۸۴)	۴۸

بخش اول

فهرست اجمالی نامه‌ها، رقع‌ها، مکتوب‌ها، منشورها، فرمان‌ها، حکم‌ها، پروانچه‌ها، عریضه‌ها

شماره ردیف	[نامه‌ها به سلاطین و پاشایان عثمانی]	ص
(۱)	شرح حاشیه کتاب مزبور (ترکی، به چلیپا)	۱۸۱
(۲)	جواب مکتوب مزبور که مرحمت و غفران پناه حاتم بیک اعتمادالدوله به سنان پاشای چغال اوغلی وزیر اعظم خواندگار نوشته فرستاده و از مجموعه منشئاتی که ظاهراً اکثر آن خط مرحمت پناه مشارالیه بود نقل شد [ناقص مانده] (چلیپا)	۱۸۱
(۳)	* مکتوب نواب گیتی ستانی به والده سلطان مراد خواندگار (چلیپا)	۱۸۴_۱۸۳
(۴)	کتابت خاقان رضوان مکان به مفتی خواندگار (چلیپا)	۱۸۶_۱۸۵
(۵)	* کتابت از جانب نواب خاقان رضوان مکان به مصطفی پاشا وزیر اعظم (با توصیف خط و وضع کاغذ و نوشته) (چلیپا)	۱۸۷
(۶)	مفاوضه نواب اشرف اعلی به مصطفی پاشای وزیر اعظم مصحوب مقصود سلطان خلفا و قابل آقا (چلیپا)	۱۸۸
(۷)	جواب مفاوضه مزبور که سردار مذکور مصحوب مقصود سلطان خلفا و یوسف آقای ایلچی روم فرستاده (ترکی، به چلیپا)	۱۹۰_۱۸۸
(۸)	جواب آن از جانب اشرف مصحوب یوسف آقای ایلچی مزبور (چلیپا)	۱۹۲_۱۹۱
(۹)	* مفاوضه [نواب] اشرف اعلی به مصطفی پاشای وزیر اعظم سلطان سلیمان خواندگار روم (وصف و وضع کاغذ و نوشته، هشت سطر چلیپا)	۱۹۳
(۱۰)	منشوری که از جانب نواب خاقان رضوان مکان مصحوب خلفا و مصطفی آلای بیگی ایلچی سردار به بیرام پاشا وزیر ثانی که در استنبول قائم مقام محمد پاشای سردار بود نوشته فرستاده شد. (چلیپا)	۱۹۵_۱۹۴
[نامه‌ها به پادشاهان و حکام هندوستان]		
(۱۱)	* نامه دیگر سلطان خرم پادشاه هندوستان که به خدمت خاقان خلد آشیان صاحب قران در باب فتح بلخ نوشته و به موجب سرسخن نامه‌ای که مصحوب جان نثارخان ارسال داشته ارسال بیگ ایلچی مشارالیه به اتفاق خان مزبور به تاریخی که در سرسخن مذکور قید است آورده و اصل آن را به شرح سرسخن مسفور کمترین غلامزادگان درگاه محمدیحیی منشی الممالک ملاحظه نموده (دنباله اش وصف و وضع کاغذ و نامه، شش سطر) (فقط یک صفحه از آن مانده و ناقص است) (چلیپا)	۱۹۶
(۱۲)	[رقعه‌ای که از اول آن افتاده در موضوع روابط با هندوستان. در آن از داراشکوه ذکر شده است.] (ناقص، به چلیپا)	۱۹۷
(۱۳)	[نامه بی عنوان که در ابتدا ذکری از بوداق سلطان شده و رفتن از کشمیر به لاهور]	۱۹۸_۱۹۷
(۱۴)	* رقعهای که در جواب آن به مسوده و خط این جانب در اواخر شهر شعبان سنه ۱۰۷۶ به نستعلیق نوشته شد (دنباله اش وصف کاغذ و نامه در دو سطر و نیم چلیپا) [روز سه شنبه نهم رمضان ۱۰۷۶ از اشرف ترتیب خان ایلچی نامه را از اعتمادالدوله گرفته روانه شد.]	۱۹۹_۱۹۸
(۱۵)	* توصیف رقع در جواب رقع سلطان معظم ولد سلطان اورنگ زیب ۱۱ جمادی الاولی ۱۰۸۹ مصحوب میرزا محمدتقی تاجر (دوازده سطر چلیپا)	۱۹۹

✓ ص: نشانه صفحه چاپ شده در فرهنگ ایران زمین و جای پیدا کردن آن در بخش بعد است.

* ستاره کنار اعداد ترتیبی سمت راست نشانه اسنادی است که دارای توصیف نسخه شناسانه هستند.

- ۱۶ * به تاریخ < >^۱ نامه همایون به سلطان معظم پادشاه هندوستان در تهنیت و تعزیت (فقط توصیف مفصل از طرز آرایش رقعہ مصحوب میرزا مرتضی وزیر یزد، سی و نہ سطر چلیپا) ۲۰۰-۲۰۱
- ۱۷ * نامه همایون به سلطان فرخ سیر ولد سلطان عظیم الدین پادشاه هندوستان قلمی کہ به تاریخ شهر رجب ۱۱۲۵ مصحوب سید میرزا جعفر ولد میرزا سیدعلی مزبور نزد میرزا مرتضی مشارالیه ارسال گردید. (دنباله فقط توصیف وضع کاغذ و نوشته، نوزده سطر چلیپا) ۲۰۱ و ۲۰۳
- ۱۸ * جواب نامه سلطان معظم ابن اورنگزیب در صفر ۱۰۹۷ (دنباله فقط توصیف وضع کاغذ و نوشته، سیزده سطر چلیپا) ۲۰۲
- ۱۹ * یک طغرا کتابت از جانب نواب اعتمادالدوله و یک طغرا از جانب عالیجاه ناظر بیوتات به محمدحسن خان طبیب پادشاهزاده مذکور در جواب مکاتیب او در اوایل شهر صفر ۱۰۹۷ (دنباله وضع نوشتن نامه) ۲۰۲
- ۲۰ * نامه اشرف به سلطان فرخسیر مصحوب مشهدی خان تحویلدار قندیل و غیره مورخ ۱۷ ربیع الاول ۱۱۲۹ (دنباله توصیف وضع کاغذ و نوشته، بیست و نہ سطر چلیپا) ۲۰۳-۲۰۴
- ۲۱ * توصیف نامه در جواب عریضه فیاض خان ناظر سلطان اکبر کہ به ایران می آمد و از لار نوشته بود به تاریخ ۳ رجب ۱۰۹۸ (چهار سطر چلیپا) ۲۰۵
- ۲۲ * کتابت از جانب نواب اعتمادالدوله در جواب مراسله سلطان اکبر پسر اورنگزیب مورخ ۱۶ شوال ۱۰۹۸ (ده سطر) ۲۰۵
- ۲۳ * توصیف مکتوب اعتمادالدوله در جواب رقعہ پادشاهزاده مزبور مورخ ۱۱ محرم ۱۰۹۷ مصحوب محمدخان ایلچی (هفت سطر چلیپا) ۲۰۵
- ۲۴ * توصیف کتابت از جانب اشرف به سلطان اکبر پسر سلطان اورنگزیب مورخ ۱۶ شوال [۱۰۹۸] (هفت سطر) ۲۰۵
- ۲۵ * توصیف کتاباتی کہ اعتمادالدوله به محمدخان وزیر سلطان اکبر (هفت سطر) ۲۰۵
- ۲۶ * توصیف رقعہ اشرف در جواب رقعہ پادشاهزاده مزبور مورخ ۱۰ ذیقعدہ ۱۰۹۸ (ده سطر چلیپا) ۲۰۵
- ۲۷ * توصیف رقعہ دیگر شاه در جواب رقعہ پادشاهزاده مزبور مصحوب محمدخان ایلچی مورخ ۱۱ محرم ۱۰۹۹ (یازده سطر) ۲۰۵
- ۲۸ * توصیف نامه شاه به سلطان اکبر شاه مورخ ۲۹ جمادی الثانیہ ۱۱۱۰ (سه سطر چلیپا) ۲۰۶
- ۲۹ * توصیف نامه شاه به سلطان اکبر شاه مورخ ۸ جمادی (؟) ۱۱۱۰ (چهار سطر) ۲۰۶
- ۳۰ * توصیف رقعہ به پادشاهزاده مشارالیه مورخ ۱۵ جمادی الآخر ۱۱۱۱ در جواب رقعہ او (دوازده سطر چلیپا) ۲۰۶
- ۳۱ * توصیف جواب رقعہ سلطان اکبر مورخ ۲۵ ربیع الاول ۱۱۰۲ (هشت سطر چلیپا) ۲۰۶
- ۳۲ * توصیف رقعہ مورخ ذیقعدہ ۱۱۰۷ به سلطان اکبر (یازده سطر) ۲۰۶
- ۳۳ * توصیف رقعہ مورخ ۲۴ صفر ۱۱۰۹ به سلطان اکبر (بیست سطر) ۲۰۶
- ۳۴ * توصیف رقعہ نواب اشرف به پادشاهزاده مشارالیه مورخ اواخر ذیحجه ۱۱۱۰ (هشت سطر چلیپا) ۲۰۶
- ۳۵ * توصیف رقعہ به پادشاهزاده مزبور مورخ ۱۱ شوال ۱۱۱۱ (سیزده سطر چلیپا) ۲۰۷
- ۳۶ * توصیف دو طغری رقعہ به پادشاهزاده مزبور مورخ ۲ صفر ۱۱۱۲ (شانزده سطر) ۲۰۷

[نامه‌ها به ایروان]

- ۳۷ * حکم خان رضوان مکان از بُرگش به صفدرخان نوشته مصحوب سلطان میرزا محسن ۲۰۸
- ۳۸ * فتح نامه در باب تسخیر ایروان به صفدرخان مشارالیه ۲۰۹-۲۱۰
- ۳۹ * حکم اشرف به امیر جمله (؟) مورخ ربیع الاول ۱۰۶۶ (ده سطر چلیپا) ۲۱۱

^۱ < > نشانه آن است که کلمه‌ای در اصل نوشته نشده است.

[نامه ها به پادشاهان هندوستان]

- ۴۰ * حکم اشرف به ترتیب خان ایلچی سلطان اورنگ زیب از دارالسلطنه اصفهان در رجب ۱۰۷۵ مصحوب مستوفی خاصه (ابتدا توصیف کاغذ و نوشته آورده شده است، ده سطر چلیپا) ۲۱۱
- ۴۱ * حکم درباره رخصت ترتیب خان به بازگشت مورخ صفر ۱۰۷۶ (ابتدا توصیف کاغذ و نوشته آمده است، شانزده سطر چلیپا) ۲۱۲-۲۱۱
- ۴۲ * نشان به ترتیب خان از فرح آباد مورخ جمیدی الثانی ۱۰۷۶ (هشت سطر چلیپا) ۲۱۲
- ۴۳ * حکم رخصت ترتیب خان ایلچی در شعبان ۱۰۷۶ (هشت سطر چلیپا و توصیف کاغذ و نوشته، نیم سطر) ۲۱۲
- ۴۴ * حکم اشرف جهت رخصت حسین بیگ از قندهار مورخ شعبان ۱۰۷۶ (هفت سطر چلیپا) ۲۱۳-۲۱۲
- ۴۵ * حکم اشرف جهت ترتیب خان ایلچی رمضان ۱۰۷۶ (توصیف کاغذ و نوشته، نیم سطر چلیپا) ۲۱۳
- ۴۶ * عریضه حسین خان بیگلربیگی خراسان به سلطان خرم پادشاه هندوستان (چلیپا) ۲۱۴
- ۴۷ * جواب کتابت حسین پاشا به هندوستان از جانب اعتمادالدوله (چهار سطر چلیپا) ۲۱۵
- ۴۸ * کتابت از جانب ناظر بیوتات به افتخارخان، خان سامان صفر ۱۰۷۶ (چلیپا) ۲۱۶
- ۴۹ * کتابت حسین خان بیگلربیگی خراسان به آصف خان وزیر اعظم سلطان خرم پادشاه هندوستان (چلیپا) ۲۱۸-۲۱۷
- ۵۰ * کتابت صفدرخان ایلچی هند به عباسقلی خان بیگلربیگی خراسان مورخ ۵ رجب ۱۰۵۲ (چلیپا) ۲۲۰-۲۱۹
- ۵۱ * رقعه نواب خاقان رضوان مکان که از اشرف به سلطان بلاغی نوشته شد و جواب آن (چلیپا) ۲۲۱
- ۵۲ * نامه همایون به مشارالیه مصحوب ذوالفقاری بیگ بایردلو (چلیپا) ۲۲۲
- ۵۳ * اخلاص نامه مشارالیه در باب تعزیه نواب خاقان رضوان مکان (چلیپا) ۲۲۲
- ۵۴ * جواب نامه مومی الیه که با وجه تصدق همراه بود در اصفهان (چلیپا) ۲۲۳-۲۲۲
- ۵۵ * کتابت از جانب نواب اشرف به سلطان بلاغی صفر ۱۰۷۰ از حصار (چلیپا) ۲۲۴
- ۵۶ * جواب نامه مشارالیه که در قصبه اشرف در شعبان ۱۰۷۰ نوشته شده مصحوب کس مشارالیه (چلیپا) ۲۲۴
- ۵۷ * اخلاص نامه مشارالیه که در نوروز [۱۰۷۲] با مصحف و شمشیر فرستاده بود (با توصیف وضع نامه، یک سطر چلیپا) ۲۲۵-۲۲۴
- ۵۸ * جواب آن مورخ شعبان ۱۰۷۲ مصحوب کس مشارالیه از اصفهان فرستاده (با توصیف وضع کاغذ، یک سطر چلیپا) ۲۲۵
- ۵۹ * اخلاص نامه مشارالیه که در نوروز مورخ رمضان ۱۰۷۴ به اصفهان فرستاده شد (با توصیف وضع کاغذ، نیم سطر چلیپا) ۲۲۶-۲۲۵
- ۶۰ * جواب آن به تاریخ مذکور مصحوب کس مشارالیه از اصفهان (چلیپا) ۲۲۶
- ۶۱ * اخلاص نامه مشارالیه مورخ ذیحجه ۱۰۷۶ به چهارباغ جوز ولی (چلیپا) ۲۲۷
- ۶۲ * جواب آن مورخ محرم ۱۰۷۷ از بیلاق استرآباد (چلیپا) ۲۲۷
- ۶۳ * در حکم شخصی که اسم سلطان بلاغی و ولد او نوشته مورخ محرم ۱۰۷۸ (سه سطر در ذیل) ۲۲۷
- ۶۴ * رقم تعزیت از گندمان به سلطان خسرو ولد سلطان بلاغی مورخ صفر ۱۰۸۱ (توصیف وضع نامه، چلیپا) ۲۲۸
- ۶۵ * دستور طرز نوشتن خطاب سلطان خسرو در حکم ذیقعدة ۱۰۸۱ (دو سطر چلیپا) ۲۲۸
- ۶۶ * رقعه سلطان بلاغی به اعتمادالدوله مورخ جمیدی الاولی ۱۰۷۹ (پنج سطر چلیپا) ۲۲۹
- ۶۷ * جواب آن مورخ جمیدی الثانی ۱۰۷۹ (دو سطر چلیپا) ۲۲۹
- ۶۸ * طرز نوشتن القاب در کتابت دیوان بیگی به سلطان خسرو از گندمان مورخ جمادی الثانی ۱۰۸۳ (چلیپا) ۲۲۹
- ۶۹ * توصیف احکام به ولات کیج و مکران (چهار سطر) ۲۲۹
- ۷۰ * جواب کتابت سلطان محمد عادلشاه از جانب نواب خاقان رضوان مکان (چلیپا) ۲۳۰

- (۷۱) نامه اشرف اعلی به سلطان علی عادلشاه مصحوب میرزا مقیم کتابدار مورخ ۱۰۷۰ از اصفهان (چلیپا) ۲۳۱-۲۳۲
- (۷۲) رقم اشرف به مهدیقلی خان شاملو ایشیک آقاسی باشی در باب اقدام به خدمت پادشاه مزبور مورخ شعبان ۱۰۵۶ ۲۳۳
- (۷۳) حکم به مهدیقلی خان ایشیک آقاسی باشی حاکم الکای ری مورخ شوال ۱۰۵۶ ۲۳۳
- [نامه‌ها به والیان و امرای ماوراءالنهر]**
- (۷۴) * [جواب نامه عبدالعزیزخان] (با توصیف کاغذ و نوشته در سطر و در حاشیه) ۲۳۴
- (۷۵) * نامه اشرف به پادشاه مشارالیه از اصفهان مورخ محرم ۱۰۷۲ مصحوب قورچی خودمان (با توصیف کاغذ و نوشته، چلیپا) ۲۳۴-۲۳۵
- (۷۶) * نامه اشرف به پادشاه مومی الیه مصحوب محمدرضا بیگ ولد یادگار علی سلطان روملو خلفا مورخ ربیع الاول ۱۰۷۳ (چلیپا) ۲۳۶
- (۷۷) * جواب نامه پادشاه مذکور مصحوب تولون خواجه ایلچی مشارالیه در قصبه اشرف مورخ رجب ۱۰۷۳ (چلیپا) ۲۳۶-۲۳۷
- (۷۸) * جواب نامه پادشاه مذکور مصحوب ایلچی چاپار مومی الیه مورخ ربیع الثانی ۱۰۷۴ از سردهن (چلیپا) ۲۳۷
- (۷۹) * نامه مشارالیه به خدمت اشرف مورخ ۲۴ ربیع الثانی ۱۰۷۵ به اصفهان (با توصیف کاغذ، یک سطر، چلیپا) ۲۳۸-۲۳۹
- (۸۰) * [رسیدن پاره تریاق و درخواست مجدد] رقعہ کاغذ کبود ۲۳۹
- (۸۱) * جواب نامه پادشاه مذکور مصحوب ایلچی چاپار مشارالیه از اصفهان مورخ جمادی الاولی ۱۰۷۵ ۲۴۰
- (۸۲) * نامه پادشاه مشارالیه مصحوب دوست محمد چهره آقاسی عرب ایلچی مورخ ۱۸ ذیحجه ۱۰۷۶ ۲۴۰-۲۴۱
- (توصیف کاغذ و اندازه و نقاشی، چلیپا)
- (۸۳) * جواب آن مورخ محرم ۱۰۷۷ از بیلاقات میان استرآباد و دامغان مصحوب ایلچی مشارالیه (چلیپا) ۲۴۱-۲۴۲
- (۸۴) * نامه پادشاه مذکور به خدمت اشرف که قبل از نامه سابق مورخ رمضان ۱۰۷۵ مصحوب خواجه پاینده فرستاده (توصیف کاغذ و اندازه، چلیپا) ۲۴۲
- (۸۵) * رقعہ به خط پادشاه مشارالیه (با توصیف کاغذ و اندازه، یک سطر، چلیپا) ۲۴۲
- (۸۶) * نیمه‌ای از نامه با نام عبدالعزیزخان (چلیپا) ۲۴۳
- (۸۷) * جواب رقعہ پادشاه مذکور مصحوب خواجه پاینده محمد (چلیپا) ۲۴۳
- (۸۸) * جواب رقعہ پادشاه مزبور مورخ شوال ۱۰۸۲ (فقط توصیف کاغذ و اندازه و وضع آن، چهار چلیپا) ۲۴۳
- (۸۹) * جواب نامه پادشاه مشارالیه مورخ ذیحجه ۱۰۸۲ (فقط توصیف کاغذ و اندازه و وضع آن، پنج سطر چلیپا) ۲۴۳
- (۹۰) * نامه رقعہ گونه از پادشاه مشارالیه در رجب ۱۰۸۳ (فقط توصیف کاغذ و اندازه و وضع آن، پنج سطر چلیپا) ۲۴۳
- (۹۱) * جواب رقعہ پادشاه مزبور در ربیع الاول ۱۰۸۸ به دستوری که به تاریخ شوال ۱۰۸۲ نوشته شد (فقط توصیف وضع آن، سه سطر چلیپا) ۲۴۳
- (۹۲) * جواب رقعہ دیگر پادشاه مشارالیه در ۲۴ محرم ۱۰۹۰ (بدون متن، دو سطر چلیپا) ۲۴۳
- (۹۳) * اسامی ایلچیان زمان دربار نواب خاقان خلدآشبان به ترکستان (ورقہ جداگانه) ۲۴۴
- (۹۴) * جواب نامه پادشاه مشارالیه به تاریخ ۲۵ شوال ۱۰۹۲ (فقط توصیف کاغذ و اندازه و وضع آن، شش سطر چلیپا) ۲۴۵
- (۹۵) * جواب رقعہ پادشاه مزبور مورخ ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۹۳ (فقط وضع و اندازه کاغذ، نه سطر) ۲۴۵
- (۹۶) * رقعہ از جانب اشرف در باب مهمانداری صفی قلی خان حاکم ری مورخ ۱۳ ذیحجه ۱۰۹۲ (فقط توصیف کاغذ و اندازه آن، شش سطر) ۲۴۵
- (۹۷) * رقعہ دیگر در جواب رقعہ پادشاه مشارالیه مورخ ۱۸ جمادی الثانی ۱۰۹۳ (بدون مطلبی، چهار سطر) ۲۴۵
- (۹۸) * رقعہ جواب رقعہ دیگر پادشاه مزبور مورخ ۳ شعبان ۱۰۹۳ (فقط وضع کاغذ و اندازه سه سطر) ۲۴۵
- (۹۹) * رقعہ از جانب اشرف به عبیدالله خان در ۱۲ ذیحجه ۱۱۲۲ (فقط وضع کاغذ و اندازه آن، دوازده سطر چلیپا) ۲۴۵
- (۱۰۰) * رقعہ < > خان پادشاه ماوراءالنهر در توشقان نیل (فقط وضع کاغذ و اندازه آن، هفت سطر چلیپا) ۲۴۶

- ۲۴۷ * (۱۰۱) کتابت از جانب اعتمادالدوله به عبدالعزیزخان مورخ جمادی الثانی [؟] ۱۰۷۵ (چلیپا)
- ۲۴۷ * (۱۰۲) کتابت از کیخسروخان به عبدالعزیزخان مورخ شوال ۱۰۸۴ (فقط وضع کاغذ، پنج سطر چلیپا)
- ۱۰۳ * (۱۰۳) نامه اشرف به سبحانقلی سلطان والی بلخ از اصفهان مورخ ذی الحجه ۱۰۶۹ مصحوب امیره بیگ
- ۲۴۸ * (۱۰۴) ایشیک آقاسی (چلیپا)
- ۲۴۸ * (۱۰۴) نامه مشارالیه به خدمت اشرف مورخ جمادی الثانی ۱۰۷۲ مصحوب زاهد [؟] بیگ ایشیک آقاسی (و توصیف کاغذ و اندازه و وضع آن، چلیپا)
- ۲۴۹ * (۱۰۵) جواب نامه مذکور مصحوب مشارالیه از اصفهان مورخ رجب ۱۰۷۲ (توصیف کاغذ و اندازه و وضع آن، چلیپا)
- ۲۵۰ * (۱۰۶) جواب نامه مذکور از اصفهان مورخ شوال ۱۰۷۲ (توصیف کاغذ و اندازه آن، یک سطر چلیپا)
- ۲۵۱ * (۱۰۷) کتابت از جانب اعتمادالدوله به سبحانقلی خان مورخ غره شعبان ۱۰۸۴ (فقط معرفی، پنج سطر چلیپا)
- ۲۵۲ * (۱۰۸) کتابت از کوچوک سلطان بن کوچم مورخ صفر ۱۰۸۵ (فقط وضع کاغذ و اندازه پنج سطر، چلیپا)
- ۲۵۳ * (۱۰۹) فرمان در جواب عریضه یلنگتوش بی مورخ ربیع الاول ۱۰۵۱ (چلیپا)
- ۲۵۴ * (۱۱۰) فرمان اشرف به نظری مورخ شعبان ۱۰۷۲ ایلیچی عبدالعزیزخان (با توصیف وضع کاغذ، چلیپا)
- ۲۵۵-۲۵۴ * (۱۱۱) عریضه قاهر خواجه به خدمت اشرف مورخ محرم ۱۰۷۷ مصحوب برادرزاده خود (با توصیف وضع، چلیپا)
- ۲۵۵ * (۱۱۲) فرمان همایون در جواب مشارالیه مورخ صفر ۱۰۷۷ (با توصیف وضع نامه)
- ۲۵۵ * (۱۱۳) پروانچه شرف نفاذ به محمودبیگ قطعن مورخ ربیع الثانی ۱۱۲۴ (فقط توصیف وضع کاغذ، سیزده سطر چلیپا)
- ۲۵۵ * (۱۱۴) پروانچه شرف نفاذ به شیخ الاسلام بخارا مورخ ۱۱۲۴ در جواب عریضه او (فقط توصیف وضع کاغذ چهار سطر چلیپا)
- ۲۵۵ * (۱۱۵) پروانچه شرف نفاذ به معصوم اتالیق پادشاه بخارا مورخ اواخر ذیحجه ۱۱۲۵ در جواب عریضه او (فقط توصیف وضع کاغذ، چهار سطر چلیپا)
- ۲۵۵ * (۱۱۶) حکم شرف نفاذ از جانب اشرف مورخ اواخر صفر ۱۱۲۶ در باب ارسال عبادالله خان جهت والیگری بلخ (فقط توصیف وضع کاغذ، چهارده سطر چلیپا)
- ۲۵۶ * (۱۱۷) حکم شرف نفاذ دیگر به اتالیق والی بلخ (فقط توصیف وضع کاغذ، هفده سطر راسته)
- ۲۵۶ * (۱۱۸) حکم شرف نفاذ در جواب عریضه محمدقلی بی حاکم اندخود مورخ جمادی الثانی ۱۱۲۸ (فقط توصیف کاغذ، پنج سطر چلیپا)
- ۲۵۶ * (۱۱۹) حکم مورخ جمادی الثانی ۱۱۲۸ به اتالیق و دیوان بیگی و قوش بیگی و غیرهم بخارا و اتالیق و غیره بلخ (فقط توصیف وضع کاغذ، شش سطر چلیپا)
- ۲۵۶ * (۱۲۰) کتابت اتالیق و پروانچی عبدالعزیزخان مورخ ذیحجه ۱۰۷۶ به امرا مصحوب دوست محمد چهره آقاسی (با توصیف وضع کاغذ، پنج سطر چلیپا) درباره کفره قلماق
- ۲۵۸-۲۵۷ * (۱۲۱) جواب آن مورخ صفر ۱۰۷۷ از بیلاقات استرآباد مصحوب مشارالیه (نیز توصیف وضع کاغذ، چلیپا)
- ۲۶۰-۲۵۹ * (۱۲۲) کتابت قاهر خواجه نقیب به اعتمادالدوله مورخ محرم ۱۰۷۷ مصحوب برادرزاده خود خواجه ولی
- ۲۶۰ * (۱۲۳) جواب آن مصحوب مشارالیه مورخ ۱۰۷۷
- ۲۶۰ * (۱۲۴) جواب کتابتی که حاکم اندخود به اعتمادالدوله مورخ جمادی الاولی ۱۱۲۸ نوشته (فقط توصیف وضع کاغذ، چهار سطر چلیپا)
- ۲۶۰ * (۱۲۵) جواب کتابت محمدقاهر خواجه نقیب مورخ صفر ۱۰۹۱ (فقط توصیف وضع کاغذ، ده سطر چلیپا)
- ۲۶۰ * (۱۲۶) کتابت سبحانقلی خان والی بلخ به اعتمادالدوله مورخ رجب ۱۰۸۲ (فقط توصیف وضع کاغذ، سه سطر چلیپا)
- ۲۶۰ * (۱۲۷) مکتوبات از جانب اعتمادالدوله به پروانچی و قوش بیگی بخارا مورخ شعبان ۱۱۲۷ در جواب

- ۲۶۰ کتابت ایشان (فقط وضع کاغذ، پنج سطر چلیپا)
- ۱۲۸) * جواب اعتمادالدوله به اتالیق و پروانچی و قوش بیگی و غیرهم که به بلخ آمده مورخ جمادی الثانی ۱۱۲۸
- ۲۶۰ (فقط توصیف وضع کاغذ چهار سطر چلیپا)
- ۱۲۹) * جواب کتابت اتالیق و سایر امرای بلخ به اعتمادالدوله مورخ ربیع الثانی ۱۱۲۹ (فقط توصیف وضع کاغذ، چهارده چلیپا)
- ۲۶۰
- ۱۳۰) * کتابت از اعتمادالدوله مورخ جمادی الثانی ۱۱۲۸ (فقط توصیف وضع نامه هشت سطر چلیپا) ۲۶۱_ ۲۶۴
- ۱۳۱) مکتوب علمای ماوراءالنهر در ۹۹۷ که عبدالله خان پادشاه آنجا فرستاده ۲۶۴_ ۲۷۹
- ۱۳۲) جواب آن نامه
- ۱۳۳) * نامه نواب گیتی ستانی به رستم محمدخان ۲۸۰
- ۱۳۴) * مفاوضه دیگر نواب گیتی ستانی به رستم محمدخان مزبور (با توصیف وضع کاغذ، سه سطر چلیپا) ۲۸۰_ ۲۸۱
- ۱۳۵) جواب عریضه رستم خان از مازندران (نه سطر چلیپا) ۲۸۲
- ۱۳۶) * منشور اشرف به محمدرحیم خان در جواب عریضه مشارالیه مورخ صفر ۱۰۷۲ از اصفهان
- ۲۸۳ (با توصیف وضع کاغذ، چند سطر چلیپا)
- ۱۳۷) ۱۳۷) ایضاً مورخ جمادی الثانی ۱۰۷۲ از اصفهان ۲۸۳
- ۱۳۸) ۱۳۸) ایضاً به تاریخ شعبان ۱۰۷۲ از اصفهان ۲۸۳
- ۱۳۹) ۱۳۹) نامه مخالفت ختامه به محمدرحیم خان با ذکر عباسقلی بیگلربیگی خراسان (بی تاریخ) ۲۸۳
- ۱۴۰) * توصیف نامه نواب گیتی ستانی به رستم محمدخان (هجده سطر چلیپا در حاشیه) ۲۸۳
- ۱۴۱) ۱۴۱) ایضاً مورخ شوال ۱۰۷۲ از اشرف به محمدرحیم خان ۲۸۴
- ۱۴۲) ۱۴۲) ایضاً مورخ ربیع الثانی ۱۰۷۴ از سردهن ۲۸۴
- ۱۴۳) ۱۴۳) ایضاً مورخ شعبان ۱۰۷۴ از اصفهان به محمدرحیم خان ۲۸۴
- ۱۴۴) * سه نامه به یک دفعه در جواب عرایض مشارالیه به تاریخ ۲۵ شوال ۱۰۷۴ از اصفهان (با توصیف وضع کاغذ، یک سطر) ۲۸۴
- ۲۸۵ نامه اول
- ۲۸۵ نامه دوم
- ۲۸۵ نامه سوم
- ۱۴۵) ۱۴۵) یکی شدن آن سه نامه حسب الامر اعلی (با ذکر عباسقلی خان بیگلربیگی خراسان) ۲۸۵
- ۱۴۶) ۱۴۶) ایضاً به مشارالیه مورخ ربیع الاول ۱۰۷۵ از اصفهان ۲۸۶
- ۱۴۷) ۱۴۷) ایضاً به مشارالیه مورخ رجب ۱۰۷۵ از اصفهان ۲۸۷
- ۱۴۸) ۱۴۸) ایضاً به مشارالیه مورخ رمضان ۱۰۷۵ از اصفهان ۲۸۷
- ۱۴۹) ۱۴۹) ایضاً به مشارالیه مورخ ذیحجه ۱۰۷۵ از اصفهان ۲۸۷
- ۱۵۰) ۱۵۰) ایضاً به مشارالیه به همان تاریخ ۲۸۸
- ۱۵۱) ۱۵۱) ایضاً به مشارالیه مورخ محرم ۱۰۷۶ از بیلاق کهیزنگ ۲۸۸
- ۱۵۲) ۱۵۲) ایضاً به مشارالیه مورخ صفر ۱۰۷۶ از بیلاق مذکور ۲۸۸
- ۱۵۳) ۱۵۳) ایضاً به مشارالیه مورخ ربیع الثانی ۱۰۷۶ از تاج آباد ۲۸۹
- ۱۵۴) * جواب اخلاص نامه مشارالیه (با توصیف وضع کاغذ، یک سطر) ۲۸۹
- ۱۵۵) ۱۵۵) اخلاص نامه دیگر ۲۸۹
- ۱۵۶) ۱۵۶) جواب آنها به شرح سابق مورخ ذیحجه ۱۰۷۶ از بیلاق چهارباغ جوز ولی ۲۸۹_ ۲۹۰
- ۱۵۷) ۱۵۷) ایضاً نامه اشرف به مشارالیه ۲۹۰

- ۱۵۸) نامه مورخ ذیقعدة ۱۰۸۱ رقم همه ساله عبادالله سلطان (چهار سطر چلیپا) ۲۹۰
- ۱۵۹) * نامه به مشارالیه به تاریخ صفر ۱۰۸۳ (یک سطر چلیپا) ۲۹۰
- ۱۶۰) حکم همه ساله برای اقوام عبادالله خان (فقط توضیح موضوع، هفده سطر چلیپا) ۲۹۰
- ۱۶۱) حکم همه ساله مورخ ربیع الاول ۱۱۰۷ برای ولی محمد سلطان و شاهرخ سلطان پسران عبدالرحمن سلطان خان اوزبک (فقط توضیح موضوع، هفت سطر چلیپا) ۲۹۱
- ۱۶۲) حکم همه ساله ابوسعید سلطان و سایر اولاد مورخ رمضان ۱۱۰۷ (فقط توضیح موضوع، پنج سطر) ۲۹۱
- ۱۶۳) حکم همه ساله موسی سلطان و سایر اولاد رحمن قلی سلطان مورخ ربیع الاول ۱۱۰۸ (فقط توضیح موضوع، ده سطر چلیپا) ۲۹۱
- ۱۶۴) * حکم اشرف به عبدالله خان فیروزکوهی مورخ ذیحجة ۱۰۷۲ به استدعای محمدرحیم خان (ده سطر چلیپا) ۲۹۲
- ۱۶۵) کتابت از جانب بندگان اشرف به اسفندیارخان والی اورگنج ۲۹۳
- ۱۶۶) نامه فتح قندهار به مضمون نامه عبدالعزیزخان (فقط توضیح موضوع، چهار سطر چلیپا) ۲۹۴
- ۱۶۷) منشور اشرف به ابوالغازی خان والی اورگنج مورخ شعبان ۱۰۷۱ از اشرف ۲۹۵
- ۱۶۸) ایضاً به مشارالیه ذیحجة ۱۰۷۰ از اصفهان ۲۹۵-۲۹۶
- ۱۶۹) * اخلاص نامه مشارالیه به خدمت اشرف مصحوب هاشم ایلچی مومی الیه به اتفاق شریف بیگ ایلچی اشرف که در رجب ۱۰۷۱ به اصفهان رسید ۲۹۶
- ۱۷۰) * جواب آن مورخ شعبان ۱۰۷۱ از اصفهان مصحوب ایلچی مشارالیه (با توصیف وضع کاغذ، دو سطر) ۲۹۷
- ۱۷۱) * توصیف کتابت به انوشه ایل بیگی مورخ رجب ۱۰۸۲ (در حاشیه، چهار سطر) ۲۹۷
- ۱۷۲) * نامه در جواب اخلاص نامه مشارالیه مورخ ۲۷ شعبان ۱۰۹۵ (در حاشیه، نه سطر) ۲۹۷
- ۱۷۳) جواب اخلاص نامه مشارالیه از قصبه اشرف مورخ رجب ۱۰۷۳ مصحوب ندر ایلچی مشارالیه ۲۹۸-۲۹۷
- ۱۷۴) * مفاوضه اشرف به مشارالیه از قصبه اشرف مورخ رمضان ۱۰۷۳ مصحوب علیقلی بیگ ولد حاجی بیگ شاملو که ۵ ربیع الثانی ۱۰۷۴ از خوار روانه کردند. ۲۹۸
- ۱۷۵) * تهنیت و تعزیت نامه همایون به انوشه خان ابن ابوالغازی خان از اصفهان مورخ ذیحجة ۱۰۷۴ مصحوب علیقلی بیگ یوزباشی غلامان ۲۹۹
- ۱۷۶) * جواب آن مصحوب یوسف قوش بیگی مورخ رمضان ۱۰۷۶ (با توصیف وضع کاغذ، نیم سطر چلیپا) ۲۹۹-۳۰۰
- ۱۷۷) جواب آن از جانب اشرف مورخ اواخر رمضان ۱۰۷۶ از اشرف مصحوب یوسف قوش بیگی ایلچی مشارالیه ۳۰۰
- ۱۷۸) * مفاوضه مورخ ششم جمادی الثانیه ۱۱۰۰ در جواب اخلاص نامه از یک محمدخان ولد انوشه محمدخان والی اورگنج مصحوب خدایوردی ایلچی با مفاوضه دیگر که مشارالیه در جواب رقعه سبجانقلی خان پادشاه ترکستان فرستاده (توصیف وضع کاغذ و ارسال آنها، چلیپا راسته در پائین) ۳۰۰
- ۱۷۹) طرز نوشتن القاب دین محمدخان ولد نور محمدخان چنگیزی والی (هفت سطر چلیپا) ۳۰۱
- ۱۸۰) القاب بدرالزمان بیگم صبیبة ولی محمدسلطان ولد حمزه سلطان چنگیزی (چهار سطر) ۳۰۱
- ۱۸۱) نشان همایون به بیک قلی ایناق انوشه خان مصحوب علیقلی بیگ یوزباشی مورخ ذیحجة ۱۰۷۴ از اصفهان (با توصیف وضع نامه، یک سطر چلیپا) ۳۰۲
- ۱۸۲) * عریضة مشارالیه به خدمت اشرف مصحوب یوسف قوش بیگی ایلچی انوشه خان مورخ اوایل رمضان ۱۰۷۶ (با توصیف وضع نامه، نیم سطر چلیپا) ۳۰۲
- ۱۸۳) * حکم اشرف به مشارالیه از اشرف مصحوب یوسف قوش بیگی ایلچی مورخ رمضان ۱۰۷۶ (با توصیف وضع نامه، چندکلمه) ۳۰۲
- ۱۸۴) * حکم اشرف جهت رخصت یوسف قوش بیگی ایلچی انوشه خان از اشرف مورخ شوال ۱۰۷۶ ۳۰۲
- ۱۸۵) * حکم شرف نفاذ به بیگ قلی ایناق انوشه خان مورخ صفر ۱۰۹۱ (توصیف وضع نامه، پنج سطر چلیپا) ۳۰۳

- ۱۸۶ حکم مقرری پنج ماهه ۱۱۰۷ الخ بیگ ولد حاجم خان چنگیزی (فقط توصیف آن، چهار سطر)
- ۱۸۷ کتابت از جانب میرزاتقی اعتمادالدوله به اسفندیارخان والی اورگنج (بی تاریخ)
- ۱۸۸ یادداشت خط زده مورخ شوال ۱۰۷۶
- ۱۸۹ * کتابت از جانب اعتمادالدوله به انوشه خان شعبان ۱۰۸۱ (فقط توصیف وضع کاغذ، چهار سطر چلیپا)
- ۱۹۰ * کتابت از جانب اعتمادالدوله به ازبک محمدخان والی اورگنج ولد انوشه خان مصحوب خدایوردی
- ۱۹۱ * بی ایلیچی مشارالیه مورخ ۷ جمادی الثانیه ۱۱۰۰ (فقط توصیف وضع کاغذ، نه سطر چلیپا)
- ۱۹۱ * کتابت از جانب اعتمادالدوله به ایناقان انوشه خان مورخ رجب ۱۰۸۲ (فقط توصیف وضع کاغذ، دو سطر چلیپا)
- ۱۹۲ * کتابت از جانب اعتمادالدوله به بیک قلی ایناق انوشه خان مورخ صفر ۱۰۹۱ (فقط توصیف وضع کاغذ، شش سطر چلیپا)
- ۱۹۳ * جواب کتابت شاهبازخان از جانب قوللر آقاسی مورخ اواخر جمادی الاول ۱۱۱۲ (فقط توصیف وضع کاغذ، چهار سطر)
- ۱۹۴ * کتابت نواب گیتی ستان به غازی گرای خان تاتار (با توصیف وضع کاغذ، پنج سطر چلیپا)
- ۱۹۵ * مفاوضه اشرف مورخ ۲۱ ذیقعه ۱۰۹۸ در جواب اخلاص نامه سلیم گرای خان تاتار مصحوب حاجی عبدالوهاب ایلیچی مشارالیه (فقط توصیف نامه، یازده سطر راسته و یک سطر حاشیه)
- ۱۹۶ * نامه همایون به توکل خان ابن جهانگیرخان والی قزاق مورخ جمادی الاول ۱۰۷۲ از اصفهان (با توصیف وضع کاغذ در حاشیه، یک سطر)
- ۱۹۷ * نامه به توکل خان والی قزاق مورخ ۲۵ صفر ۱۱۰۱ (فقط توصیف وضع نامه، نه سطر چلیپا)
- ۱۹۸ * نامه به توکل خان مورخ غره شوال ۱۱۰۴ (فقط عنوان دو سطر چلیپا)
- ۱۹۹ * مفاوضه دیگر در جواب اخلاص نامه تورسن محمدخان برادر مشارالیه (فقط توصیف وضع نامه، ده سطر چلیپا)
- ۲۰۰ * جواب اخلاص نامه توکل خان و تورسن خان و فولاد سلطان مورخ ذیحجه ۱۱۰۵ (فقط توصیف وضع نامه، هشت سطر)
- ۲۰۱ * جواب نامه پادشاه شهر ناو و ماچین مورخ ۴ ذیقعه ۱۰۹۳ (فقط توصیف وضع نامه، هشت سطر چلیپا)
- ۲۰۲ * کتابت از جانب اعتمادالدوله در جواب کتابت وزیر پادشاه مذکور مورخ آخر شهر مزبور (فقط توصیف وضع نامه، سیزده سطر)
- ۲۰۳ * کتابت از جانب عالیجاه ناظر بیوتات در جواب کتابت وزیر پادشاه مشارالیه مورخ آخر شهر مزبور (فقط توصیف وضع نامه، شش سطر چلیپا)
- ۲۰۴ * مفاوضه اشرف در جواب اخلاص نامه والی قراقلیاق (فقط توصیف وضع نامه، سه سطر چلیپا)
- ۲۰۵ * حکم به ایشم خان برادر والی مزبور و حکم دیگر به عنایت سلطان ولد ایشم خان مورخ رمضان ۱۱۲۵ (فقط توصیف وضع کاغذ، پنج سطر عمودی)
- ۲۰۶ * حکم به شیخ عزیزان شیخ الاسلام قراقلیاق مورخ رمضان ۱۱۲۵ (فقط تعیین نسب او و توصیف وضع کاغذ، پنج سطر چلیپا)
- ۲۰۷ * منشور اشرف به دالچین خان والی قلماق مورخ رجب ۱۰۶۹ مصحوب ایلیچیان مشارالیه از اصفهان (به ترکی، با توصیف وضع کاغذ یک سطر به چلیپا)
- ۲۰۸ * نشان خاقانی مورخ رجب ۱۰۶۹ به دالچین خان (به ترکی، چلیپا)
- ۲۰۹ * ایلیچی مشارالیه به تاریخ ربیع الثانی ۱۰۸۱ آمده نامه آورده (با توصیف وضع کاغذ، بیست و دو سطر چلیپا)

- ۳۱۰ * (۲۱۰) حکم شرف نفاذ به نظر محمود بیگ عمزاده الوکه خان والی قلماق مورخ رجب ۱۱۰۲ (فقط توصیف وضع کاغذ، ده سطر چلیپا)
- ۳۱۰ * (۲۱۱) به تواریخ مختلف احکام شرف نفاذ به حبیب بیگ ولد والی قلماق (توصیف وضع کاغذ، هفت سطر چلیپا)
- ۳۱۰ * (۲۱۲) دو طغرا کتابت از جانب اعتمادالدوله به والی قلماق مورخ اواسط ذیحجه الحرام ۱۱۱۱ (فقط توصیف وضع کاغذ، نه سطر راسته)
- ۳۱۰ * (۲۱۳) دو کتابت از جانب اعتمادالدوله به نظر محمود بیگ مزبور مورخ اواخر صفر ۱۱۱۳ (فقط توصیف وضع کاغذ، شش سطر چلیپا)
- ۳۱۰ * (۲۱۴) احکام به سرکرده های قلماق (با توصیف وضع کاغذ، چهار سطر چلیپا)
- [نامه ها به ریم پاپا و پادشاهان اروپا و قراردادها]**
- ۳۱۱ * (۲۱۵) کتابت به ریم پاپا: ملاحظه آن، اما در احکام ارامنه نخجوان. اسم او که به تقریب مذکور شده برین موجب القاب نوشته شده (فقط نقل وضع القاب در چهار فقره جدا جدا و توصیف وضع کاغذ آنها، سه سطر چلیپا در پائین صفحه)
- ۳۱۲ * (۲۱۶) کتابت اشرف به پادشاه وندیک
- ۳۱۳_۳۱۲ * (۲۱۷) ایضاً به همان پادشاه
- ۳۱۳ * (۲۱۸) توضیح مربوط به آن: گریگورای ارمنی نمود که والی وندیک جدا و پادشاه بزرگ وندیک جداست و از قرار تقریر پادریان فرنگی و سایر جماعت فرنگی و غیرهم وندیک پادشاه ندارد و والی آنجا نیز مستقل نیست و به شراکت پنج هزار نفر از نجباء و اکابر آن مملکت امور سلطنت را به راه می برد و یک نفر را که سرکرده آن جمع باشد دوز^۳ می نامند یعنی والی آنجا. (نه سطر چلیپا)
- ۳۱۳ * (۲۱۹) کتابت به والی وندیک (فقط دو سطر چلیپا)
- ۳۱۳ * (۲۲۰) حکم شرف نفاذ مورخ اوایل شعبان ۱۱۰۸ به سردار و جنرال وندیک (فقط توصیف وضع نامه، سه سطر چلیپا)
- ۳۱۴ * (۲۲۱) کتابت نواب به پادشاه انگلیس مصحوب موسی بیک که از بندرعباس رفته (فقط معرفی مربوط به طرز ارسال نامه پنج سطر چلیپا)
- ۳۱۴ * (۲۲۲) نامه به پادشاه انگلیس مورخ جمادی الثانی ۱۰۸۴ که اندازه آن به شرح و اندازه نامه به پادشاه اروس بود و القاب زیاده بر آن (سه سطر چلیپا)
- ۳۱۴ * (۲۲۳) کتابت پادشاه انگلیس به نواب خاقانی مورخ ۱۰۷۰ که در ربیع الثانی ۱۰۸۵ به تقریب تفحص نامه اروس به نظر مبارک رسید (مورخ ۱۶۶۸) (متن نامه به ترجمه علیقلی بیگ فرنگی)^۴
- ۳۱۵ * (۲۲۴) نامه اشرف در مبادی جلوس به کمپانیان انگلیس مصحوب گراکوس ارمنی با ذکر نام علیقلی جدیدالاسلام^۴ مورخ ربیع الاول ۱۰۷۶ (با توصیف وضع کاغذ چلیپا)
- ۳۱۶ * (۲۲۵) منشور اشرف به ملک زاده انگلیس که غصب ولایت او کرده بودند سنه ۱۰۷۴ با نام گراکوس ارمنی (سیزده سطر چلیپا)
- ۳۱۷ * (۲۲۶) حکم اشرف به جنرال انگلیس و حاکم ولایت بمبائی و مدرس و پتن و هوگلی و سایر محال مورخ اوایل رجب ۱۱۰۵ (فقط توصیف وضع کاغذ، چهار سطر چلیپا)
- ۳۱۸_۳۲۱ * (۲۲۷) حکم عهدنامه نواب گیتی ستان به تجار و مردم انگلیس که به ممالک محروسه تردد نمایند قبل از گرفتن قلعه هرمز از پرتگال مورخ رمضان ۱۰۲۶ (با توصیف وضع کاغذ)

^۳ Doge (نامه ويلم فلور). ^۴ این شخص همان است که بخش «سفر پیدایش تورات» را ترجمه کرده است و آقای رسول جعفریان آن را با عنوان «ترجمه، شرح و نقد سفر پیدایش تورات» به چاپ رسانیده اند (قم: انتشارات انصاریان، ۱۳۷۵).

- ۲۲۸) فرمان شرف نفاذ به فرمانفرمای ممالک انگلتر و اسکاسیا و فرنسیا و ایرلندا با ذکر نام ادوار دوکوناک
ایلیچی کوچک مورخ ذی الحجۃ ۱۰۳۸
- ۳۲۶_۳۲۱
- ۲۲۹) * حکم شرف نفاذ به دُن پدر انتون دهنه رونیا^۵ ونرره جنرال و حاکم گوه و غیره و سرکرده عساکر
پادشاه پرتگال محرم ۱۱۰۷ (فقط توصیف وضع کاغذ، دوازده سطر چلیپا)
- ۳۲۶
- ۲۳۰) * حکم شرف نفاذ جهت جنرال هوگلی و بمبائی و مدرس و پتن و سایر ولایات انگلیس با ذکر نام
محمدحسین کلانتر سابق جولاه مورخ جمادی الثانی ۱۱۰۸ (فقط توصیف وضع کاغذ، شش سطر چلیپا)
- ۳۲۶
- ۲۳۱) * حکم مورخ ۱۳ رجب ۱۱۰۸ با ذکر نام خواجه محمدحسین کلانتر سابق جولاه به پادشاه پرتگال
(وصف نامه، هفت سطر چلیپا)
- ۳۲۶
- ۲۳۲) * کتابات از جانب اعتمادالدوله به جنرال و سرکرده عساکر پرتگال (فقط توصیف وضع کاغذ،
شش سطر چلیپا)
- ۳۲۶
- ۲۳۳) * مکتوبی از جانب اعتمادالدوله به ونرره حاکم گووه مورخ محرم ۱۱۳۰ (فقط توصیف وضع نامه،
هشت سطر چلیپا)
- ۳۲۶
- ۲۳۴) * مفاوضه اشرف به مدبران امور سلطنت ولندیس [هلند] که پادشاه ندارند (نه سطر چلیپا) و حکم شرف نفاذ
در مورد اموال ارامنه جلفای اصفهان در کشتی ولندیس مورخ ۲۵ صفر ۱۱۰۱ (فقط توصیف وضع کاغذ در
حاشیه، دو سطر در حاشیه)
- ۳۲۷
- ۲۳۵) * اخلاص نامه فرمانفرمایان و والیان ولندیس که مصحوب نیکلاس وربوح و ولم یله ستمک^۶
ایلیجیان و موافقت با تردد اتباع آنجا
- ۳۲۷
- ۲۳۶) * ترجمه عریضه والی ولندیس مورخ محرم ۱۰۷۷ مصحوب کمندور هوبرت و کپیتان لارس^۷ (و توصیف
وضع کاغذ چلیپا)
- ۳۲۸
- ۲۳۷) * مکتوب جوان مات سوکری^۸ گورنادور جنرال سرکرده ولندیس و زیریاداد^۹
- ۳۲۸
- ۲۳۸) * فرمان همایون در جواب آن مورخ صفر ۱۰۷۷
- ۳۲۸
- ۲۳۹) * پروانچه شرف نفاذ در جواب عریضه کرنلیوس اسپلمان^{۱۰} والی و سرکرده بتاویا مورخ ۳ شعبان
۱۰۹۵ (فقط توصیف وضع کاغذ، هفت سطر)
- ۳۲۸
- ۲۴۰) * جواب به کتابت والی و سرکرده بتاویا از جانب اعتمادالدوله مورخ جمادی الثانی ۱۱۱۲ (فقط توصیف
وضع کاغذ، شش سطر چلیپا)
- ۳۲۸
- ۲۴۱) * حکم جهت محمدحسین جدیدالاسلام کلانتر سابق جولاه مورخ جمادی الثانی ۱۱۰۸ (فقط توصیف وضع
کاغذ، پنج سطر)
- ۳۲۸
- ۲۴۲) * حکم مورخ اواسط ربیع الثانی ۱۱۰۹ به کپیتان ولندیس (فقط توصیف وضع کاغذ، پنج سطر)
- ۳۲۸
- ۲۴۳) * کتابت از جانب نواب اشرف در جواب به فردریک بیگ والی قولستان مصحوب امامقلی بیگ
قاجار ایشیک آقاسی (ناقص)
- ۳۲۹

۵ Don Pedro Antonio de Noronha که از ۱۶۹۳ تا ۱۶۹۸ فرمانروای حکومت پرتقال در هند بود (ویلم فلور).

۶ کذا در نسخه و به ضبط ویلم فلور Nicolas Verburgh و Willem Basting که در نوشته خود The first Dutch-Persian Commercial Conflict صحبت کرده. وربوح از ۱۶۴۷ تا ۱۶۴۹ رئیس هیأت (voc) بوده است.

۷ درین جا ظاهراً دو شخص دانسته شده اند ولی بنا به یادآوری ویلم فلور هوبرت دو لارس (Huybert de lairese) به عنوان سفیر به ریاست هیأت تجاری هلندی در ۱۶۶۶ به دربار شاه عباس دوم آمد.

۸ Joam Maetsuyker از ۱۶۵۳ تا ۱۶۷۸ حاکم هیأت تجاری هلند در ایران بود (ویلم فلور).

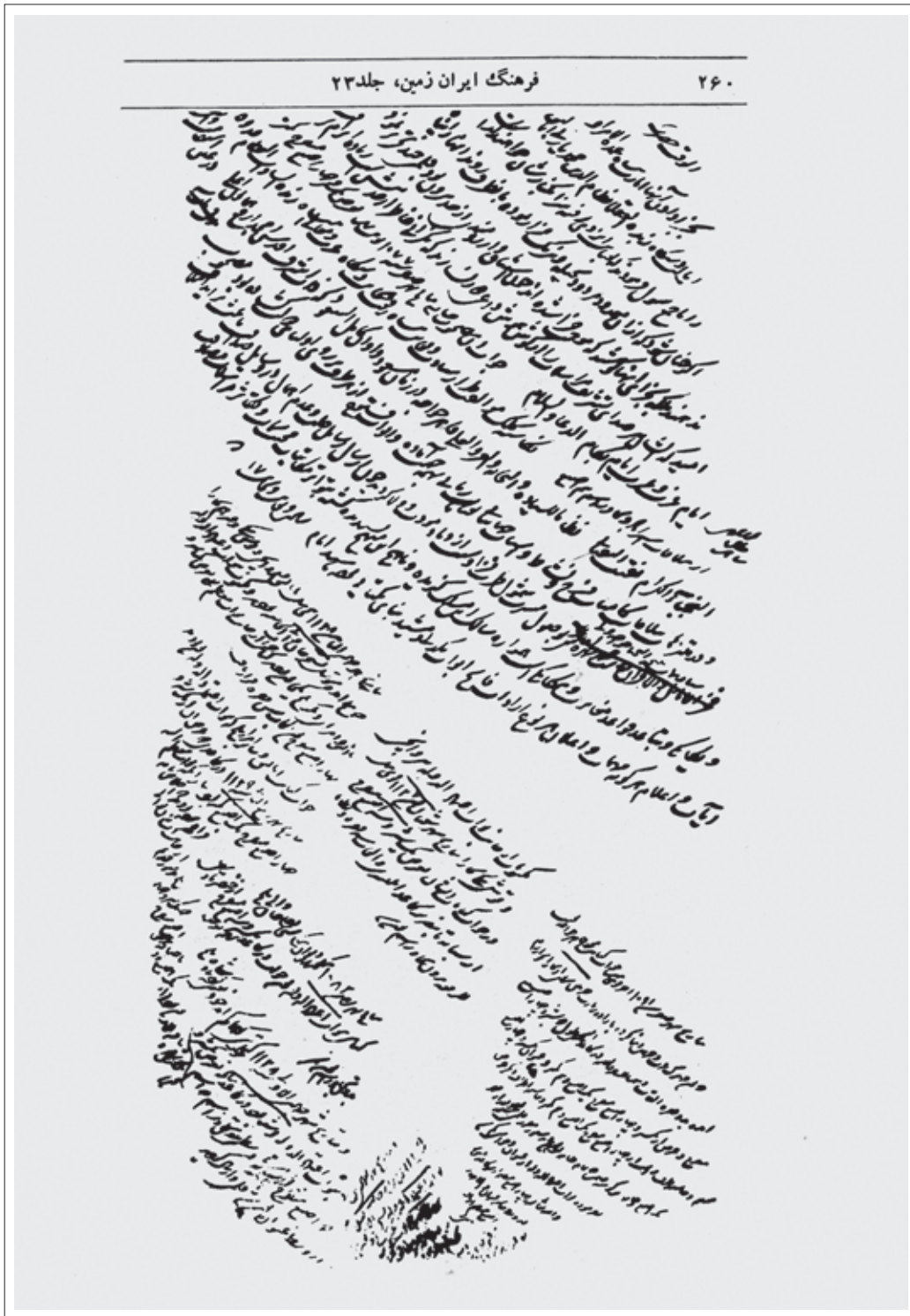
۹ «زیرباد» نامی بوده است برای مناطق و جزایر آسیایی دریای شرق چین.

۱۰ Cornelis Speelman از ۱۶۸۱ تا ۱۶۸۴ رئیس هیأت تجاری هلند در ایران بود (ویلم فلور).

[متفرقه ها]

- ۲۴۴) حکم معافیت شعر بافان دارالسلطنه [هرات ؟] [ناقص از اول]
- ۲۴۵) پروانچه دیگر نواب گیتی ستان در باب تخفیف دیناری پنج دینار برآوردی مالوجهات محال عراق که مرشد قلی خان قرار داده بوده و قرار یافتن آن به دستور زمان شاه جنت مکان

۳۳۱_۳۳۶

نمونه صفحه‌ای از نسخه (برگرفته از چاپ نسخه برگردان).

بخش دوم*

توصیف نسخه‌شناسانه اسناد

[نامه‌ها به هندوستان]
 ۴: ۱۱-۱۹۶
 [۱] هو - نامه دیگر سلطان خرم پادشاه هندوستان که به خدمت خاقان خلدآشیان صاحب‌قران در باب فتح بلخ نوشته و به موجب سر سخن نامه‌ای که مصحوب جان‌نثارخان ارسال داشته ارسال‌بیگ ایلچی مشارالیه به اتفاق خان مزبور به تاریخی که در سرسخن مذکور قید است آورده و اصل آنرا به شرح سرسخن مسفور کمترین غلامزادگان درگاه محمدیحیی منشی الممالک ملاحظه نموده.
 [۲] از سه شبر دو اصبع و دو ثلث اصبع عرض آن کمتر
 [۳] و عنوان سه شبر و یک اصبع و نیم
 [۴] و حاشیه طرف راست یک شبر و یک اصبع
 [۵] و حاشیه اطراف دیگر چهار اصبع و ثلث اصبع
 [۶] و عرض جدول و وضع آن و سایر مقدمات و بیت [؟] عنوان و حواشی و طریق «بسمله» و لوح و سرلوح‌ها
 [۷] و کاغذ حاشیه باریک سرخ کنار کاغذ
 [۸] و اصل کاغذ نامه به وضع نامه مزبور^۲
 [۹] بدون افشان متن
 [۱۰] که بین السطور طلای ساده خرشه^۳ داری که تحریر شنجرف نموده بودند
 [۱۱] و طول نامه دو ذرع و یک چهار یک شاه دو اصبع کمتر
 [۱۲] و بدون مهر ضمن بود، و ظاهراً مهر بر کاغذ علیحده زده به دستور نامه‌ای که جان‌نثارخان آورده در میان نامه گذاشته بوده‌اند و ملاحظه شد
 [۱۳] و «حضرت رسالت پناه - صلی الله علیه و آله و صحبه و سلم -» را دو سطر

[۵] و طول یک ذرع و دو گره
 [۶] و حاشیه چپ و پایین نیم گره
 [۷] و حاشیه راست دو گره و نیم
 [۸] و «هو الله سبحانه» به طلای زرد در وسط عنوان دو گره بیشترک پایین تر از سر کاغذ
 [۹] و «الله تعالی» در وسط حاشیه عنوان محاذی «هو الله سبحانه»
 [۱۰] و «حضرت سید المرسلین علیه و علی آله افضل صلوات المصلین» یک گره و ثلث پایین تر از «الله تعالی»
 [۱۱] و «ظلّ ظلیل الرحمن» نیز یک گره و ثلث گره پایین تر از «حضرت سید المرسلین علیه و علی آله افضل صلوات المصلین»
 [۱۲] و کل آنها به طلای زرد
 [۱۳] و عنوان نامه هفت گره و ثلث گره
 [۱۴] و آیه و پادشاهانه و شاهنشاهی در متن به طلا بدون تحریر
 [۱۵] و مهر آن در رو در منتهای کاغذ
 [۱۶] و ته
 [۱۷] و لفافه کاغذ دولت‌آبادی به آن پیچیده
 [۱۸] در میان کیسه بوم زربفت گلابتون طلای حاشیه نقره
 [۱۹] به عرض از دو گره اندکی بیشتر که به هفت اصبع منضم می‌شود
 [۲۰] و طول ده گره و نیم کمترک گذاشته
 [۲۱] و بند گلابتون منگوله دار متعارف به آن گذرانیده
 [۲۲] به تاریخ شهر جمادی الثانی سنه ۱۱۰۱ با نامه خواندگار مزبور به کلبعلی بیگ زیاد اعلی قاجار ولد اغورلوخان بیگلر بیگی سابق قراباغ داده شد که نزد او برد.

[نامه‌ها به عثمانی]

۱: ۳-۱۸۳-۱۸۴
 [۱] مکتوب نواب گیتی ستانی به والده سلطان مراد خواندگار
 [۲] بر کاغذ متن افشان
 [۳] بی جدول
 [۴] به عرض دو شبر و شش اصبع منضم
 [۵] و مهر بر ضمن از طرف چپ چهار اصبع منفرج و از طرف مقابل یک شبر.
 ۲: ۵-۱۸۷
 [۱] کتابت از جانب نواب خاقان رضوان مکان به مصطفی پاشا وزیر اعظم
 [۲] به خط نستعلیق بی تعلیم که تعلیق امیر می‌باشد
 [۳] بر کاغذ افشان
 [۴] بی جدول
 [۵] به عرض دو شبر و چهار اصبع منضم
 [۶] مهر بر رو در پایین می‌شود و سابق حکم نوشته می‌شده [۰۰۰]^۱
 [۷] و مهر بر ضمن
 [۸] و چون در زمان نواب جنت مکان اسکندر پاشا در نوشته اظهار [۰۰۰] نمود نامه نوشته شد
 [۹] مهر بر رو استمرار یافته
 [۱۰] و حسب رسم در بین السطور متن زد [؟].
 ۳: ۹-۱۹۳
 [۱] مفاوضه [نواب] اشرف اعلی به مصطفی پاشای وزیر اعظم سلطان سلیمان خواندگار روم
 [۲] متن افشان
 [۳] بی جدول ساخته شد
 [۴] به عرض هفت گره و نیم

* الف) عدد ترتیبی سمت راست بر بالای عناوین مکاتبات شماره ردیف معرفی آنهاست، (ب) عدد غیر ترتیبی سمت چپ (به عنوان مثال، ۳: ۱۸۳-۱۸۴) راهنمای معرفی آن در فهرست اجمالی نامه‌ها است، (ج) عدد پس شماره صفحه چاپ کتابچه مکاتبات در فرهنگ ایران زمین (ج ۲۳، س ۱۳۵۷) است.

۱ نقطه چین‌های داخل [ ] نشانه کلمه یا کلمات ناخواناست.

۲ معلوم نیست مقصود کدام نامه است.

۳ در متن به دو صورت آمده: «خرشه» و «خراشه».

که سفیدی بوم کاغذ را نقش های ریزه قرار داده اند نقاشی شده

[۱۶] و جدول سرخ باریک وسط و دو طرف طلای تحریردار باریک به اطراف آن کشیده شده از وسط

[۱۷] «هو الله سبحانه» وسط «بسمله» پنج گره و نیم پایین تر

[۱۸] و «بسمله» به خط و طلای مزبور قلمی

[۱۹] و دور آن به شکل مربع طولانی که به طلای سبز و خام و به طلای نقش ها پخته زرد و سبز مهره دار و بی مهره سبز و زرد درهم تذهیب شده بود

[۲۰] و به اطراف این جدول ارغوانی دو طرف طلای تحریردار به نقطه های چند ریزه نقش کرده بود

[۲۱] و عرض از جدول را «هو الله سبحانه»

[۲۲] و بوم و عنوان و حواشی طلای سبز و زرد مهره دار

[۲۳] و نقش آن بر طلای سبز و زرد درهم مهره دار و بند رومی بود

[۲۴] و طول «بسمله» با مگسکی که به قرمز در اطراف آن شکل ساخته شده بود سه گره و دو پشت کارد

[۲۵] و در محاذات «هو الله سبحانه» در وسط حاشیه عنوان «الله تعالی» به نستعلیق به طلای زرد مهره و تحریردار قلمی

[۲۶] و دور آن به دستور بوم جای «بسمله» ساخته شده بود به شکل محرابی تذهیب

[۲۷] و دور آن جدول لا جورده پهن دو طرف سرخ باریک گشاد رنگ تحریردار نقش مگسک لا جورده نمود

[۲۸] و دو گره پایین تر از محاذی «بسمله» که دو گره بالاتر از محاذی ابتدای متن بود «محمد مصطفی» و در زیر آن «علی بن ابی طالب»

[۲۹] و وضع آن و بوم جای آن نیز به دستور «الله تعالی» در همه چیز مگر آنکه ترنجی ساخته

[۷] اما چون اصل رقعه مشارالیه مهر بسته بود و به مهر [و] لاک سرکیسه اکتفا نموده بودند

[۸] جواب مزبور نیز به دستور در ضمن مهر شد و به مهر [و] لاک سرکیسه اکتفا شد

[۹] و در کیسه زربفت بند منگله دار

[۱۰] که سرکیسه به مهر اشرف مهر شد

[۱۱] و آن را در کیسه دیگری تقطیع [...] گذاشته

[۱۲] سر آن به غیر مهر اشرف مهر گشته فرستاده شد

[۱۳] مصحوب میرزا محمد تقی تاجر.

۷

[۱] به تاریخ < >^۴ نامه همایون به سلطان معظم پادشاه و الاجاه هندوستان مشتمل بر تهنیت و تعزیت و سایر مراتب قلمی و به تاریخ < > تمام شد

[۲] و به تاریخ < > مصحوب میرزا مرتضی وزیر یزد ولد میرزا سید علی^۵ ارسال گردید

[۳] و عرض نامه مزبور ده گره شاه

[۴] و طول آن چهار ذرع و سه گره

[۵] و مشتمل بر هفتاد و هشت سطر

[۶] و مابین سطور دو ثلث گره

[۷] و حاشیه راست مع جدول دور متن و جدول کنار کاغذ و سفیدی بعد از جدول سه گره و نیم

[۸] و حاشیه چپ و تحت با دو جدول

[۹] و سفیدی مزبور یک گره و ثلث گره

[۱۰] و عنوان مع ایضاً سه چهار یک و یک گره و نیم

[۱۱] و عرض جدول کنار متن [...] و ثلث گره

[۱۲] و عرض جدول کنار کاغذ به قدر دو پشت کارد

[۱۳] و سفیدی بعد از جدول نیز دو پشت کارد

[۱۴] و «هو الله سبحانه» قریب به سه گره از سر کاغذ پایین تر به توقیع، به طلای زرد مهره دار در میان شکل مربع قلمی

[۱۵] و دور آن به شکل مربعی متن لا جورده

به قلم اصل نامه نستعلیق در وسط حاشیه راست محاذی انتهای مداخل سر سرلوح اول که متصل به لوح است به مرکب مرقوم [۱۴] و نامه به عرض چهار اصبع منفرج ته شده بود.

۵

[۱] رقعه ای که در جواب آن به مسوده و خط اینجناب در اواخر شهر شعبان سنه ۱۰۷۶ میل به نستعلیق نوشته شد.

[۲] در کاغذ متن و عنوان و حواشی افشان

[۳] متن مُجدول

[۴] که طول نامه طول کاغذ اپلیسری بزرگ

[۵] و عرض آن دو شبر بود

[۶] و به دست مبارک مهر بزرگ بر کاغذ علیحدّه مذهب زده به میان آن گذاشته

[۷] ته کرده بودند

[۸] و در کیسه ده یک دوزی که به عرض شش هفت اصبع منضم بود گذارده بودند

[۹] و بی لفافه و مشمع

[۱۰] روز سه شنبه نهم شهر رمضان المبارک سنه ۱۰۷۶ میل در اشرف عصر روز انعقاد مجلس همایون شده به تربیت خان ایلچی مخلم آمده نامه را از دست نواب اعتمادالدوله بعد از پایبوس رخصت گرفته روانه شد.

۶

[۱] به تاریخ ۱۱ شهر جمادی الاولی ۱۰۸۹ یونت ثیل رقعه در جواب رقعه سلطان معظم ولد سلطان اورنگ زیب

[۲] بر کاغذ اپلیسری

[۳] متن افشان

[۴] مُجدول

[۵] به عرض یک شبر و عرض ابهامی نوشته شد

[۶] و نشان جای مهر از طرف مقابل دو اصبع منفرج و از طرف چپ سه اصبع منضم قرار یافته بود

^۴ نشانه آن است که کلمه ای در اصل نوشته نشده است.

^۵ ابتدا نام «رستم محمدخان سعدلو ولد مرحوم ساروخان قورچی باشی» نوشته شده و روی آن خط خورده و نام مذکور در فوق ذکر شده است.

[۳۰] و دور آن جدول لاجورد پهن دو طرف طلای باریک تحریردار کشیده

[۳۱] و تمامی دو سطر دو اسم مبارک مزبور نقش طولانی دو سر کفگیرک بوم سرخ گشاد رنگ نقش ها سفید و سیاه قرار یافته

[۳۲] و سطور متن به خط نستعلیق

[۳۳] در کاغذ افشان

[۳۴] که آیات و احادیث طلای زرد مُعَرَّب به قرمز

[۳۵] و اسامی پادشاهان لاجورد ساده در میان سطر نوشته شده بدون اعراب

[۳۶] و بین السطور طلای خرشه دار زرد مهره دار که میان خرشه برگکهای طلای سبز خام تحریردار ساخته

[۳۷] فاصله شعرها شعله های طلا و قرمز و سبز درهم قرار یافته

[۳۸] و مُهر محرابی حاشیه اسامی متبرکّه دوازده امام کنگره دار بر کاغذ علیحده چسبانده

[۳۹] مربع طولانی که طول آن سه گره

[۴۰] و عرض از سه گره ثلث گره کمتر بود زده

[۴۱] دور مهر جدول زنگار با تحریر طلای حلیّی زرد کارخانه [ای] مهره دار کرده

[۴۲] و دور آن به شکل گل سرخ بسیار بزرگ با برگ های سبز و نیم سبز که مهر در میان آن گنجیده

[۴۳] و بر سر مهر غنچه گل سرخ نیم شکفته و در دو طرف غنچه مزبور غنچه های ناشکفته

[۴۴] و در زیر مهر نیز دو غنچه نیم شکفته و برگ های سبز به دستور قرار یافته

[۴۵] و باقی بوم کاغذ مزبور طلای زرد خام

[۴۶] و نقش های گل ها طلای سبز و زرد مهره دار

[۴۷] و دور گل ها تحریر قرمز و مرکب بسیار باریک کشیده

[۴۸] و اطراف کاغذ مزبور جدول مشتمل بر سیزده خط باریک که یکی از آن طلای حلیّی و یکی لاجورد حلیّی مگسک دار بود کشیده

[۴۹] سر و پشت کاغذ مزبور طلای زرد

مهره دار ساده چسبانیده

[۵۰] حاشیه آن طلای سبز که نیز مهره دار و نقش اسلیمی طلای زرد

[۵۱] گلها تحریر به قرمز و مرکب و برگ ها به رنگ سبز و مرکب تحریر شده بود

[۵۲] و در دو طرف اسلیمی یک جدول زنگار کشیده شده در وسط متن نامه

[۵۳] در حالی که القاب سلطان معظم به اتمام رسیده گذاشته

[۵۴] نامه ته

[۵۵] و به کاغذ طغرابی ضخیم آهار و مهره کرده سفید لفافه شده

[۵۶] در میان کیسه چکن و مفتول طلا دوخته درهم

[۵۷] بوم اطلس سرخ

[۵۸] حاشیه بوم مفتول طلای نقش اسلیمی

[۵۹] چکن گل ها ابریشم سرخ و سفید

[۶۰] برگ ها ابریشم سبز و پسته ای سیر و نیم سیر

[۶۱] بطائنه دارایی زربفت بوته زر

[۶۲] سجاف زربفت

[۶۳] بوم طلای بوته ابریشم ساده

[۶۴] که طول کیسه از یک ذرع شاه یک گره کمتر

[۶۵] و عرض یک چهار یک شاه بیشترک بود گذاشته

[۶۶] و با بند مفتول طلای دو سر بسیار باریک و [۰۰۰] وسط دوخته

[۶۷] و به سرهای آن سه شبکه که یکی نقره مفتول در بالا و دو طلای مفتول در زیر آن

[۶۸] [و] دو شبکه نقره کوچکتر از شبکه های طلا

[۶۹] و بر هر یک منگوله [ای] که دو طلا و یک نقره بود قرار یافته

[۷۰] و لاک به شکل محرابی چسبانید [ه]

مهر شد

[۷۱] و اندازه عرض کیسه را این جانب سه گره

[و] نیم مصلحت دیده داده بود در زردوزخانه

غلط کرده به عرض مزبور دوخته بودند

[۷۲] و دوختن سر کیسه به وضعی شد که فاصله کنار کاغذ نامه با جای دوختن از هر طرف نیم گره

[۷۳] و از جای دوختن تا محل ته سر کیسه

أیضاً از هر طرف یک گره و ربع گره

[۷۴] و از محل گذرانیدن بند تا سر کیسه که آویخته دو گره و ربع گره

[۷۵] که مجموع از محل برگردانیدن سر کیسه تا دهن کیسه که آویخته سه گره و نیم

[۷۶] و چنان واقع شد [که] دو شبکه نقره و دو دکمه نقره شبکه های طلا بر روی دهن کیسه و تتمه شبکه ها و منگوله های نقره و طلا پایین دهن کیسه افتاده

[۷۷] منگوله نقره در میان بندهای منگوله های طلا که سر ریشه منگوله مزبور محاذی تکمه های طلای شبکه های طلا بود

[۷۸] و لاک به شکل محرابی دو سر باریک در انتهای بند بود چسبانیده شد.

۲۰۱:۱۷ و ۲۰۳

۸

[۱] به تاریخ شهر رجب ۱۱۲۵ نیلان نیل که نامه همایون که به سلطان فرخ سیر ولد سلطان عظیم الدین پادشاه و الاجاه هندوستان قلمی و مصحوب سید میرزا جعفر ولد میرزا سید علی مزبور نزد میرزا مرتضی مشارالیه ارسال گردید.

[۲] طول دو ذرع و دو گره

[۳] و عرض نه گره و نیم

[۴] و حاشیه طرف راست بدون جدول سه گره

[۵] و طرف چپ و پایین بدون ایضاً [جدول] نیم گره

[۶] و عرض جدول ربع گره، و سی و هفت سطر و مابین سطور نیم گره

[۷] و عنوان بدون جدول سه چهار یک بیشترک

[۸] و سرلوحی متصل به متن به اندازه عرض متن که پنج گره و نیم بود از طلا و لاجورد تذهیب

[۹] و عنوان و حواشی به بوته ها و گل های

اشرف فرستاده شده بود. به لفظ ڈرربار به نواب صاحبی فرموده بودند که نامه مذکور بسیار نفیس نوشته شده و خوب تمام شده. اگر نه چنین بود می فرمودیم که چنانچه تو می گفتی بر کاغذی که متن به تنهایی افشان باشد نوشته شود.

[۲۲] و مکتوب مزبور در میان کیسه زرین طلا باف

[۲۳] عمل کارخانه

[۲۴] حاشیه نقره بسیار نفیس

[۲۵] که نواب کامیاب همایون خود از قیچاچی خانه طلب و انتخاب نموده بودند گذاشته شد

[۲۶] و طول آن سه شبر و سه اصبع منضم

[۲۷] و عرض هفت اصبع منضم بود

[۲۸] [در حاشیه آمده]: در زمان خاقان خلدآشیا در ایامی که منشی الممالک فوت شده و هنوز [کسی] تعیین نشده بود

به سرکاری محمدبیک تاجرالذوله نواب مستطاب عمی ام میرزا محمد کاظم نامه

به سلطان مرادبخش بر کاغذی که حل کاری

نموده بودند نوشته اند و معلوم نیست که مکتوب مزبور را که مسوده کرده

[۲۹] و چون موضع اسم را در عنوان

نسخه بودند بعد از اتمام از خدمت اشرف سؤال شد که کجا نوشته شود،

ذیل ریشه بوته را نشان داده اند که در آنجا نوشته شود.

۲۰۲:۱۹

۱۰

[۱] در اوایل شهر صفر سنه ۱۰۹۷ اودنیل یک طغرا

کتابت از جانب نواب اعتمادالدوله و یک طغرا از جانب عالیجاه ناظر بیوتات به

محمدحسن خان طیب پادشاهزاده مذکور^۶ در جواب مکاتیب او قلمی

[۲] و اندازه کاغذ و تجاوز اسم و غیره به دستور کتابت که از جانب عالیجاهان

مزبور به وزیر پادشاه شهر ناو^۷ و ماچین نوشته شد قرار داده شد.

[۲] بر کاغذ ختایی

[۳] مُجدول

[۴] متن و حاشیه افشان لیفی که افشان متن زیاده بر افشان حاشیه بود

[۵] و بر انتهای کاغذ خطی به طلا کشیده تحریر نموده بودند

[۶] و بعد از خط مزبور به قدر یک پشت کارد ضخیم افشان نکرده بودند

[۷] و طول پنج شبر و یک اصبع و نیم

[۸] و عرض دوشبر و عرض یک اصبع ابهام

[۹] و متن که نوشته شد طول از سه شبر سه اصبع منضم کمتر

[۱۰] و عرض یک شبر و دو اصبع منضم

[۱۱] و حاشیه جانب راست بعد از وضع جدول چهار اصبع منفرج، و چپ بعد

از وضع ایضاً دو اصبع منضم

[۱۲] و عنوان دو شبر و یک اصبع و نیم

[۱۳] و حاشیه انتهای نامه سه اصبع منضم بود چهارده سطر نوشته شد

[۱۴] و تجاوز اسم یک اصبع و نیم قرار داده

[۱۵] مُهر مبارک که بر کاغذ علیحده تذهیب و زینت شده بود در میان نامه

محاذی ابتدای القاب گذاشته شد

[۱۶] و نواب کامیاب اشرف به نفس نفیس اندازه های مختلف درست فرموده به

کتابخانه فرستاده بودند که کاغذ خانباغی و غیره موافق اندازه های مزبور قطع

[۱۷] و حاشیه آن را به اقسام حل کاری و افشان نموده

[۱۸] متن آن را افشان کنند

[۱۹] و [بر] یکی از آن جمله که حاشیه و متن هر دو را افشان نموده بودند نامه مزبور نوشته شد

[۲۰] و بعد از اتمام، کاغذهای مذکور را مصحوب آقا ناصح ریش سفید حرم محترم نزد نواب صاحبی فرستاده بودند که انتخاب نمایند و نواب صاحبی انتخاب نموده.

[۲۱] بعد از آن که نامه نوشته شد به خدمت

رنگین و طلای مهره دار نقاشی شده

[۱۰] و بوم متن سفید

[۱۱] و بین السطور طلای خراشه دار مهره دار

[۱۲] و بوم عنوان و حواشی طلای زرد بی مهره

[۱۳] و اسم مبارک حضرت رسول و حضرت امیر المؤمنین - صلوات الله و سلامه علیهما و علی آلهم - لاجورد

[۱۴] در حاشیه عنوان محاذی یکدیگر به نحوی که یک سطر آخر سطر مزبور

با اول سطور متن محاذی بود در جایی که اول جهت اسم پادشاه ساخته شده بود قلمی

[۱۵] و اطراف آن مُجدول و مذهب به طلای مهره دار نقاشی

[۱۶] و فاصله میان آن دو اسم شریف جدول عریضی از لاجورد مذهب ساخته شده

[۱۷] و «هو الله سبحانه» به طلا به خط نستعلیق

قریب به دو گره و نیم پایین تر از سر کاغذ

[۱۸] و «بسمله» قریب به یک چهار یک

پایین تر از سر کاغذ ایضاً به خط نستعلیق، در جای کوچکی که در عنوان محاذی

منتصف متن ساخته شده بود قلمی شد

[۱۹] و مهر در کاغذ چسبانده مربع طولانی که در همه باب موافق مهر سابق بود زده شده

به دستور نامه سابق در جایی که القاب سلطان فرخ سیر به اتمام رسیده گذاشته شده

[۲۰] و به کاغذ سفید طغرای که بزرگتر از طول نامه بود جهت محافظت کاغذ نامه

که شکننده بود از پایین پای [ی] نامه ته شده

[۲۱] در میان کیسه مفتول باف بوم طلای نقش درهم اسلیمی مشتمل بر گل سرخ و نیلوفر

که حاشیه بوم نقره داشت و عرض آن یک چهار یک و دو ثلث گره بود گذاشته شده

[۲۲] و بند و منگوله ها و شبکه ها به دستور نامه سابق بود.

۲۰۲:۱۸

۹

[۱] هو - به تاریخ اوایل شهر صفر ختم بالخیر و الظفر اودنیل جواب نامه سلطان

معظم ابن سلطان اورنگ زیب

^۷ ناو: در اصل بی نقطه است و شاید به صورت دیگری باید خواند.

^۶ متن: مزکور.

- [۱] هو - به تاریخ شهر ربیع الاول سنه ۱۱۲۹ پیچی نیل نامه اشرف که به سلطان فرخ سیر مزبور نوشته شده بود به مشهدی خان تحویلدار قندیل و غیره مرسل [۲] پادشاه مزبور داده شد
- [۲] در کاغذ طغرابی
- [۳] که طول آن سه ذرع و یک گره شاه
- [۴] و عرض از ده گره شاه ربع گره کمتر
- [۵] و حاشیه طرف راست به دستور نامه سابق سه گره
- [۶] و حاشیه طرف چپ و پایین أيضاً بدون جدول یک گره
- [۷] و عرض جدول دور متن به عرض انگشت شست^۸ بزرگ خلقت
- [۸] و مشتمل بر نوزده خط که یکی طلای عریض و دیگر طلاهای بسیار باریک و رنگ‌های دیگر حلی تر از آن بود
- [۹] و جدول دور کاغذ قرب ربع گره
- [۱۰] و مشتمل بر پنج خط که یکی طلا و یکی لاجورد فاصله دار
- [۱۱] و دیگر خطوط [به] سایر رنگ‌ها بود
- [۱۲] و عنوان بدون جدول یک ذرع و ربع گره قرار یافته
- [۱۳] عنوان و حواشی به طلای زرد و سبز بند رومی حل‌کاری شده
- [۱۴] در میان هر خانه بُتّه گل ترنج و غنچه [به] طلای زرد
- [۱۵] حاشیه قرمز تحریردار
- [۱۶] و برگ‌ها و ساق طلای سبز تحریردار مهره‌دار و نقره ساخته شده
- [۱۷] بدون سرلوح
- [۱۸] و اسم مبارک ائمه هدی در بالا و اسم مبارک امام رضا (ع) در پایین آن که اول یک سطر و دوم دو سطر به لاجورد در میان مربع طولانی که در وسط حاشیه سفید گذاشته بودند نوشته، و فاصله میان دو اسم مبارک مزبور قرار داده
- [۱۹] جدولی مشتمل به هفت خط که دو

- تا طلا و یکی لاجورد دورتر و تتمه [به] سایر رنگ‌ها بود کشیده
- [۲۰] میان دو نام مذکور تذهیب بوم طلای زرد
- [۲۱] نقش‌ها طلای سبز
- [۲۲] نقش‌های ریزه سیاه و رنگین
- [۲۳] کنج و وسط نیم ترنج لاجورد
- [۲۴] بین السطور طلای زرد خرشه‌دار
- [۲۵] و میان آن برگ‌ها به طلای سبز ساخته شده
- [۲۶] و سطور لاجورد به قرمز اعراب و متن افشان شده
- [۲۷] و آخر خط جدول مربع طولانی مزبور
- [۲۸] در حاشیه از محاذی خط اول جدول متن ربع گره بالاتر قرار یافته
- [۲۹] و طول مربع مزبور دو گره و نیم
- [۳۰] و عرض آن از یک گره پشت‌کاردی بیشتر
- [۳۱] و «هو الله سبحانه» در وسط عنوان کاغذ
- [۳۲] در میان مربعی بوم لاجورد که از طرف راست یک گره و از طرف چپ یک گره و ربع گره تا کنار کاغذ نامه مانده ساخته شده
- [۳۳] جدول دور آن به دستور دور مربع طولانی مزبور مشتمل بر هفت خط
- [۳۴] و در میان برگ‌ها و گل‌های ریزه اسلیمی طور تذهیب شده
- [۳۵] و طول آن دو گره و نیم
- [۳۶] و عرض سه ربع گره قرار یافته
- [۳۷] و فاصله آن تا سر عنوان کاغذ از اول جدول سه گره بود
- [۳۸] و پنج گره یا بیشتر از آن مربع طولانی دیگر به همان وضع بوم لاجورد
- [۳۹] و جدول و نقش‌ها به دستور مزبور
- [۴۰] و سر نیم ترنج طلای زرد
- [۴۱] بر روی مد «بسمله» به طلای زرد خام
- [۴۲] و نقش‌ها تذهیب سیاه
- [۴۳] و فاصله از طرفین تا کنار کاغذ سه گره و ثلث گره قرار یافته
- [۴۴] «بسمله» و «هو الله سبحانه» به طلای زرد به خط ثلث بی تحریر نوشته شده

- [۴۵] و فاصله آن تا اول خط جدول متن سه گره و ثلث گره
- [۴۶] و در محاذی «هو الله سبحانه»
- [۴۷] در حاشیه به موازی مربع دیگر بوم طلای زرد مهره‌دار
- [۴۸] و نقش‌ها طلای سبز خام
- [۴۹] گل‌های رنگین ریزه و دو ترنج و بوم لاجورد نقش‌ها به دستور
- [۵۰] «هو الله سبحانه» در میان آن ساخته شده که یکی بزرگ و در میان آن «الله تعالی» و یکی کوچک و در میان آن «الله» به خط نستعلیق ساخته شده
- [۵۱] و طول مربع مزبور یک گره
- [۵۲] و عرض سه ربع گره
- [۵۳] و مُجدول به دستور مربع «هو الله سبحانه» بود
- [۵۴] و متن بدون افشان
- [۵۵] و سی و شش سطر به خط نستعلیق
- [۵۶] و اسامی خدا و آیات در متن به طلای زرد مُعَرَّب به قرمز نوشته شده
- [۵۷] و در فاصله مصع‌های اشعار شعله‌ها ساخته شده
- [۵۸] یک گره فاصله بین السطور قرار داده خرشه طلای زرد تحریردار ساخته شد
- [۵۹] و عرض متن از جدول آخر تا جدول درون چپ که طول سطر باشد پنج گره و ربع گره قرار یافت
- [۶۰] و نوشته با کاغذ طغرابی که آهار هندوستان داشت لفافه
- [۶۱] و مهر بر کاغذ طغرابی به دستور مهر نامه اول در عرض و طول زده
- [۶۲] و دور مهر طلای زرد مهره‌دار ساده چسبانیده
- [۶۳] اطراف کاغذ جدول کشیده شده
- [۶۴] چنان در میان نامه گذاشته شد که وسط اصل مهر محاذی جایی بود که القاب پادشاه مزبور به اتمام رسید.
- [۶۵] و در میان کیسه بوم طلای

[۱۰] و کیسه نیز به دستور جواب نامه مزبور که سر کیسه لاک چسبانیده [۱۱] مهر [کرده] و اکتفا به همان شد.

۲۰۵:۲۵ ۱۶

[۱] کتاباتی که درین مدت از جانب عالیجاه اعتمادالدوله به محمدخان و وزیر سلطان اکبر نوشته شد.

[۲] به عرض یک شبر و سه اصبع و نیم منضم [۳] و القاب و طریق نوشتن آن به دستور کتابت مذکور خاص خان بود.

۲۰۵:۲۶ ۱۷

[۱] به تاریخ پنجشنبه دهم شهر ذیقعده الحرام سنه مزبوره [۱۰۹۸]. رقعہ به خط مبارک اشرف در جواب رقعہ که به خط پادشاهزاده مزبور بود.

[۲] به عرض یک شبر [و] دو اصبع و نیم منضم کمتر که دو اصبع از رقعہ پادشاهزاده مزبور کم عرض تر شد

[۳] و طول یک شبر و سه اصبع و نیم منضم که از طول رقعہ مشارالیه چهار اصبع منفرج کوتاه تر شد

[۴] و حاشیه از طرف راست ثلث عرض [۵] و حواشی اطراف عرض نیم اصبع [۶] بر کاغذ خان بالغی ساده که به عرض دو اصبع و نیم منضم

[۷] و به لفافه کاغذ ساده اپلیسری پیچیده [۸] در میان کیسه زربفت

[۹] به عرض چهار اصبع و نیم منضم [۱۰] و طول دو شبر و نیم اصبع گذاشته سر آن را به لاک چسبانیده مهر [شد] و اکتفا به همان نموده

[۱۱] اصل رقعہ به دستور رقعہ مشارالیه مهر نشد

[۱۲] و نواب اشرف رقعہ های متعدد به خط مبارک در کاغذ ساده

[۱۳] و کاغذ متن و حاشیه افشان شده نقره غربالی به اندازه های مختلف نوشته نزد

۲۰۵:۲۳ ۱۴

[۱] هو - به تاریخ دوشنبه ۱۱ شهر محرم سنه ۱۰۹۷ توشقان نیل رقعہ مکتوبی از جانب نواب معزی الیه در جواب رقعہ پادشاهزاده مزبور که به نواب معظم الیه نوشته بود.

[۲] به همان اندازه و طریق مذکور فوق نوشته [۳] و مهر بر گوشه ضمن که همه مهر نمایان بود کرده

[۴] در میان کیسه زربفت بوم نقره [۵] عمل کارخانه [۶] عرض هفت اصبع منضم

[۷] و طول دو شبر و هفت اصبع منضم [۸] بعد از آنکه ته شد [۹] بدون لفافه گذاشته شد

[۱۰] و سر کیسه به بند طلای گلابتون بافته پیچیده [۱۱] لاک چسبانیده مهر [شد]

[۱۲] و مصحوب محمدخان ایلچی پادشاهزاده مشارالیه به مهیار قمشه اصفهان فرستاده شد.

۲۰۵:۲۴ ۱۵

[۱] کتابت از جانب اشرف به سلطان اکبر خلف سلطان اورنگ زیب در جواب مکتوب مشارالیه که از والد گریخته به ایران آمده، از لاز نوشته بود

به تاریخ ۱۶ شهر شوال سنه ۱۰۹۸ توشقان نیل [۲] بر کاغذ خان بالغی ضحیم [۳] مجدول به یک جدول مرصعی

[۴] متن افشان [۵] حاشیه ها و عنوان ساده [۶] طول از پنج شبر و یک اصبع و نیم

اندازه جواب نامه سلطان معظم از عنوان دو اصبع منضم کمتر [۷] و عرض دو شبر که از کتابت جواب نامه مزبور به علت نارسایی کاغذ در کتابخانه

یک اصبع ایضا کمتر^۹ کرده بودند [۸] و سایر شروح موافق آن [۹] بدون اسم و مهر که چون نامه مشارالیه

مهر نداشت جواب نیز مهر نشد

[۶۶] حاشیه نقره مفتول باف [۶۷] که نقش بوم نقش نرگسدان پرگل [۶۸] و نقش حاشیه اسلیمی بود [۶۹] که به عرض یک چهار یک و یک ربع گره گذاشته > .

۲۰۵:۲۱ ۱۲

[۱] به تاریخ ۳ رجب ۱۰۹۸ توشقان نیل کتابت در جواب عریضه فیاض خان ناظر سلطان اکبر که به ایران می آمد و او از لاز نوشته بود. [۲] به عرض یک شبر و سه اصبع منضم که نیم اصبع از کتابت محمد محسن خان کمتر شد

[۳] بدون اسم قلمی گردید [۴] و القاب مشارالیه در وسط عنوان از طرفین کوتاهتر از سطور متن نوشته شد.

۲۰۵:۲۲ ۱۳

[۱] به تاریخ ۱۶ شهر شوال سنه مزبوره [۱۰۹۸]. کتابت از جانب نواب اعتمادالدوله در جواب مراسله سلطان اکبر که به نواب معظم الیه نوشته بود.

[۲] به اندازه و طریقی که به سلطان بلاغی نوشته شده قلمی [۳] و مهر بر گوشه ضمن کرده

[۴] در میان کیسه گذاشته فرستاده شد. [۵] و «الله تعالی» در وسط حاشیه عنوان [۶] و «هو» در وسط عنوان چهار اصبع

منضم پایین تر از سر کاغذ [۷] و «خاقانی» و «قآنی» و «ولی نعمت عالمیان» و «قبله جهانیان» در حاشیه عنوان

پهلوی یکدیگر که فاصله ها قرار یافته چهار اصبع منضم یا بیشتر از «اسماء الله» مذکور نوشته شد

[۸] و عنوان یک شبر و نصف طول [۹] و حاشیه طرف راست ثلث عرض [۱۰] و حواشی اطراف عرض یک اصبع

و نیم قرار یافت.

^۹ نخست «بیشتر» نوشته و چون «ایضا» را بالای سطر افزوده آن را به «کمتر» عوض کرده است.

نواب صاحبی فرستاده بودند که انتخاب شود

[۱۴] و از حواشی و عنوان کم کرده هریک که مناسب باشد ساخته شود

[۱۵] و به طریق مسطور فوق انتخاب و ساخته به خدمت اشرف فرستاده شد.

۲۰۵:۲۷

۱۸

[۱] رقعۀ دیگر به خط مبارک به تاریخ دوشنبه

۱۱ شهر محرم سنۀ ۱۰۹۹ توشقان نیل

[۲] در هر باب موافق رقعۀ سابق همایون

[۳] و «هو الله سبحانه» به سیاهی سه اصبع

منضمّ پایین تر از سر کاغذ در عنوان

[۴] در جواب رقعۀ ثانی پادشاهزاده

مزبور که به خط خود به دستور رقعۀ اول او

[۵] اما در عرض از رقعۀ مزبور قریب به

یک اصبع و نیم کمتر

[۶] و در طول چهار اصبع و نیم منضمّ از

رقعۀ مزبور کمتر بود قلمی نموده بود

مرقوم

[۷] و به همان دستور ته

[۸] و به لفافه پیچیده

[۹] در میان کیسۀ زربفت بوم طلای طاقدار

[۱۰] از عمل کارخانه

[۱۱] به عرض سه اصبع منضمّ

[۱۲] و طول یک شبر و چهار اصبع منفرج

به اضافه دو اصبع منضمّ گذاشته

[۱۳] با بند گلابتون طلا سر آن را دوخته

[۱۴] و منگولۀ طلا قرار داده

[۱۵] لاک چسبانیده به مهر مهر رقم

و به دستور رقعۀ سابق به همان اکتفا شده

[۱۶] ضمن مهر نشد

[۱۷] و به همان طریق سر طغرا [ی] رقعۀ

به خط همایون در کاغذهای ساده خانبالغی

و اپلیسری نوشته بودند

[۱۸] و به موجب مسطور انتخاب و ساخته شد

[۱۹] و مصحوب محمدخان ایلچی

پادشاهزاده مشارالیه به مهیار قمشۀ اصفهان

فرستاده شد.

۱۹

۲۰۶:۲۸

[۱] هو - به تاریخ دوشنبه ۲۹ شهر جمیدی الثانیة

سنۀ ۱۱۱۰ اودئیل. نامه همایون به سلطان اکبر

مشارالیه نوشته شده به القاب.

[۲] و تجاوز اسم او موافق نامه اشرف

به سلطان معظم برادر مومی الیه قرار

یافت.

۲۰

۲۰۶:۲۹

[۱] به تاریخ هشتم شهر جمادی سنۀ ۱۱۱۰

بارس نیل نامه به سلطان اکبر مشارالیه نوشته

[۲] مهر ضمن به دستور نامه سلطان

بلاغی از طرف مقابل یک شبر و از طرف

چپ چهار اصبع منفرج گذاشته زده شد.

۲۱

۲۰۶:۳۰

[۱] هو - به تاریخ ۱۵ شهر جمادی الاخری سنۀ

۱۱۱۱ توشقان نیل رقعۀ به پادشاهزاده مشارالیه

در جواب رقعۀ او به خدمت اشرف

[۲] در کاغذ متن خان بالغی ساده

[۳] عنوان و حواشی دولت آبادی زرد

[۴] مصور به صورت طاوس های چتر زده

و بوته ها که با طلا و الوان مختلفه نقاشی

[۵] و مابین آنها گل های طلا حل کاری گشته

[۶] و در اطراف آن حاشیه از عرض یک

اصبع بیشتر که به نقش خاص با طلا

و غیره نقاشی شده

[۷] مُجدول به جدول مرصعی

[۸] بر روی وصل کاغذ متن قلمی گردید

که طول آن از دو شبر و سه اصبع منفرج

قدری کمتر

[۹] و عرض یک شبر و سه اصبع منفرج

[۱۰] و عنوان مع جدول یک شبر و سه

اصبع منضمّ

[۱۱] و حاشیه راست بدون جدول چهار

اصبع منفرج

[۱۲] و حاشیه های چپ و تحت بدون

جدول، عرض یک اصبع و ثلث عرض

اصبع بود

[۱۳] و عبارت «الله» و «هو» در وسط

حاشیه عنوان

[۱۴] و «هو» در وسط عنوان محاذات

متن برابر یکدیگر چهار اصبع منضمّ

پایین تر از سر کاغذ نوشته شد

[۱۵] و نشان مهر در ضمن از طرف مقابل

دو اصبع منفرج

[۱۶] و از طرف چپ سه اصبع منضمّ

گذاشته شد

[۱۷] و موضع مزبور به مهر مهر آثار مزین

نگشته

[۱۸] سر آن بعد آنکه با کاغذی که تمام

هر دو روی آن را افشان سرخ نمودند

بسته شد

[۱۹] به مهر مهر آثار اشرف رسید.

۲۲

۲۰۶:۳۱

[۱] هو - به تاریخ چهارشنبه ۲۵ شهر

ربیع الاول سنۀ ۱۱۰۲ یونت نیل در جواب

رقعۀ [ای] که از جانب سلطان اکبر به خط او،

حکیم محمدعلی طهرانی ملقب به مقرب خان

حکیم و منور خان ناظر پادشاهزاده مزبور در کوچیل

اصفهان با سوغات به خدمت اشرف آورده بودند

[۲] در کاغذ ساده

[۳] به عرض چهار اصبع منفرج

[۴] و طول از یک شبر و دو اصبع منضمّ

قدری کمتر

[۵] و عنوان نصف طول

[۶] و حاشیه راست به عرض دو اصبع

و ثلث اصبع

[۷] و حاشیه چپ نیز از عرض یک اصبع

قدری کمتر

[۸] میرزا ابوالقاسم نوشته به خدمت اشرف

فرستاده بود و مشخص نشد که همان را

یا رقعۀ دیگر به خط مبارک خود نواب

همایون نوشته

[۹] سر آن را بسته مهر نموده از حرم علیّه

بیرون فرستادند و به مشارالیهما داده

به تاریخ مزبور روانۀ اصفهان شدند.

[۵] متن افشان کرده
 [۶] عمل هندوستان
 [۷] که عرض آن سه اصبع منفرج و
 عرض [حاشیه] یک اصبع
 [۸] و طول یک شبر و چهار اصبع و نیم منضم
 [۹] و عنوان دو اصبع منفرج و دو اصبع منضم
 [۱۰] و حاشیه راست از سه اصبع منضم
 اندکی کمتر
 [۱۱] و حواشی چپ و تحت عرض یک
 اصبع بود
 [۱۲] و نواب اشرف از حرم علیه بیرون فرستاده
 بودند به پادشاهزاده مشارالیه قلمی شد.

۲۰۷: ۳۵

۲۶

[۱] به تاریخ جمعه ۱۱ شهر شوال سنه ۱۱۱۱
 لوی نیل رقعہ به پادشاهزاده مزبور
 [۲] در کاغذ دولت آبادی سرخ
 [۳] که حواشی آن به نقش سینه باز
 حل کاری شده
 [۴] متن آن را بیرون آورده وصل
 [۵] و بر روی وصل جدول مرصعی کشیده شده
 [۶] و عرض آن از یک شبر و سه اصبع منضم
 قدری کمتر
 [۷] و طول دو شبر و چهار اصبع منفرج
 [۸] و حاشیه راست چهار اصبع منفرج
 [۹] و حاشیه های چپ و تحت بدون
 جدول از دو اصبع منضم قدری بیشتر
 [۱۰] و عنوان مع جدول یک شبر و چهار
 اصبع منضم بود نوشته شد
 [۱۱] و چون حاشیه چپ و تحت یک اصبع
 زیاده بر حاشیه چپ و تحت رقعہ بود
 که به تاریخ ۱۵ شهر جمادی الاخری سنه ۱۱۱۱
 به شرح فوق نوشته شده^۱
 [۱۲] در گذاشتن نقطه جهت مهر، دستور
 رقعہ مزبوره را منظور نداشته به اعتبار این
 که مهر به وصل حاشیه نزدیک و بد نما نشود
 نقطه مزبوره در موضعی که از طرف مقابل سه
 اصبع منفرج و عرض یک اصبع و از طرف چپ
 چهار اصبع منضم مانده گذاشته شد.

[۳] و طول دو شبر و سه اصبع و نیم منضم
 [۴] بر کاغذ متن افشان
 [۵] مُجدول
 [۶] به دستور مذکور به سلطان اکبر
 مزبور قلمی شد
 [۷] ثانی الحال در روز بعد نواب اشرف
 کاغذ دیگر جهت رقعہ مزبور از حرم
 علیه بیرون فرستادند و در آن قلمی شد
 [۸] و عرض آن یک شبر و چهار اصبع
 منضم بیشتر
 [۹] و طول دو شبر و سه اصبع منضم بیشتر
 [۱۰] و عنوان یک شبر و سه اصبع و نیم
 [۱۱] و حاشیه راست از یک شبر دو اصبع
 و نیم منضم کمتر

[۱۲] و حاشیه چپ و تحت هریک به عرض
 یک اصبع و نیم
 [۱۳] و متن افشان تنگ
 [۱۴] مُجدول به دو جدول که جدول متن
 یک طلا و دو تحریر سیاهی
 [۱۵] و جدول دیگر در کنار حواشی یک
 طلای باریک و دو طرف تحریر سیاهی
 [۱۶] و ازین جدول تا کنار کاغذ از هر طرف
 نیم اصبع مانده بود
 [۱۷] و عنوان و حواشی مصور به صور
 حیوانات و گل های پرداز دار بود
 [۱۸] و نقطه علامت مهر به دستور
 رقعہ [ای] که قبل ازین به سلطان معظم
 برادر او نوشته شد

۲۰۶: ۳۴

۲۵

[۱] به تاریخ او اخر شهر ذیحجه سنه ۱۱۱۰.
 [۲] رقعہ بر کاغذ سبز
 [۳] حل کاری
 [۴] مُجدول

۲۰۶: ۳۲

۲۳

[۱] به تاریخ شهر ذیقعد الحرام سنه ۱۱۰۷
 سیچقان نیل
 [۲] رقعہ به عرض یک شبر و یک اصبع
 [۳] و طول دو شبر و سه اصبع منضم
 [۴] و عنوان به قدر متن
 [۵] و حاشیه طرف راست ثلث عرض
 [۶] و حواشی اطراف عرض یک اصبع
 [۷] و مهر رقم بر ضمن از طرف چپ سه
 اصبع منضم
 [۸] و از طرف مقابل دو اصبع منفرج گذاشته
 [۹] بر کاغذ اپلیسری
 [۱۰] متن افشان
 [۱۱] مُجدول نوشته شد
 [۱۲] بدون کیسه [۰۰۰]

[۱۳] جهت سلطان اکبر مزبور در وقتی که
 از اصفهان به عزم تصرف ملک هندوستان
 از خدمت اشرف مرخص و روانه شده و
 به دامغان رسیده بود
 [۱۴] و مصحوب کس محمد سلیم بیک
 داروغه فراشخانه که به مهمانداری
 پادشاهزاده مزبور و سرداری جمعی از عساکر
 که به اتفاق او مقرر شده بودند تعیین و روانه
 گشته بود و مومی الیه خبر بیماری پادشاهزاده
 مشارالیه را مصحوب کس مزبور عرض نموده
 از اصفهان فرستاده شد

[۱۵] و جمله دعائیه را که در مسوده که
 به نظر مبارک رسیده به دو سطر کوتاه در وسط
 عنوان [۰۰۰] نوشته بودند چون در رقعہ [ای]
 که به عبدالعزیز خان نوشته شده بود و
 به همان وضع جمله دعائیه داشت [که]
 در متن نوشته بود آن را سند نموده در متن
 ببلندی سایر سطور متن و در همه چیز مساوی آن،
 به علاوه بعدها جهت ربط قلمی گشت.

۲۰۶: ۳۳

۲۴

[۱] به تاریخ سه شنبه ۲۴ شهر صفر سنه ۱۱۰۹ او دئیل
 [۲] رقعہ به عرض یک شبر و سه اصبع منضم
 قدری کمتر

^۱ پس از آن نوشته شده: «چنانچه به دستور رقعہ مزبوره نقطه جهت مهر گذاشته می شد بعد از مهر بد نما می شد» و روی این سطر خط کشیده شده است.

- ۲۷
[۱] به تاریخ ۲ شهر صفر سنه ۱۱۱۲ توشقان نیل و به تاریخ اواخر شهر مزبور
[۲] دو طغرا رقعہ به پادشاهزادہ مزبور
[۳] به یک اندازه
[۴] در کاغذهای آبی نیم رنگ ضخیم
[۵] مجدول
[۶] عنوان و حواشی حل کاری و نقاشی
[۷] عمل مرحوم آقازمان مشهور
[۸] متن ساده به عرض یک شبر و عرض یک اصبع کمتر
[۹] و طول یک شبر و پنج اصبع منضم بیشترک
[۱۰] و عنوان چهار اصبع منفرج
[۱۱] و حاشیه راست چهار اصبع منضم
[۱۲] و حاشیه های چپ و تحت عرض یک اصبع
[۱۳] که نواب اشرف بیرون فرستادند قلمی
[۱۴] و «هو» در وسط عنوان متن سه اصبع منضم پایین تر از سر کاغذ نوشته شده.
[۱۵] چون در رقعہ های سابقه که نقطه علامت مهر گذاشته می شد آن موضع را به مهر مهر آثار مزین نساخته به مهر سر رقعہ اکتفا می فرمودند در رقعہ های مزبوره نقطه مذکوره گذاشته نشده.
[۱۶] بعد از آن که به خدمت اشرف ارسال گردید، با کاغذ دولت آبادی یک رو افشان نقره لینی غلیظ که یکی سرخ و دیگری سفید بود جهت پیچیدن سر آنها بیرون فرستادند،
[۱۷] و رقعہ های مزبوره را تنگ پیچیده و سر آن بسته شده
[۱۸] موضعی که چسبانیده شد به مهر محرابی که سجع آن «بنده خاص امیرالمؤمنین سلطان حسین» بود مزین گردید.
- [نامه ها به هندوستان]
۲۸
[۱] حکم اشرف به ترتیب^{۱۱} خان ایلچی سلطان اورنگ زیب از دارالسلطنه اصفهان به تاریخ شهر رجب سنه ۱۰۷۵ لوی نیل مصحوب مستوفی خاصه مهماندار
- ۲۰۷:۳۶
[۲] به خط شکسته نستعلیق
[۳] به عرض دو شبر و چهار اصبع منضم
[۴] که عنوان «حسب الامر الاعلی»،
حسب الامر الاعلی^{۱۲} [۰۰۰ ...] نموده «مقرب الحضرة الخاقانی مجلس نویس خاصه شریفه» نوشته شد
[۵] و «بنده زاده قدیم» حسب الامر الاعلی بنابر استدعای مستوفی خاصه به القاب او افزوده شد.
- ۲۹
[۱] حکم دیگر به مشارالیه از حسن قاضی به تاریخ شهر صفر سنه ۱۰۷۶ نیلان نیل
[۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج
[۳] و عنوان «حسب الامر الاعلی» به خط شکسته نستعلیق.
[۴] بالاتر از القاب ایلچی برابر سطر دوم حکم نوشته شد که سه سطر بالاتر از فاصله [۰۰۰] پادشاه مشارالیه است.
- ۳۰
[۱] نشان به مشارالیه از فرح آباد به تاریخ شهر جمیدی الثانی سنه ۱۰۷۶
[۲] به عرض دو شبر
[۳] مصحوب کس مشارالیه به جوار فرستاده شد.
- ۳۱
[۱] حکم رخصت ترتیب خان ایلچی مشارالیه
[۲] به عرض دو شبر و دو اصبع منضم، که عالیجاه [۰۰۰] باشی پیغام کرده بود از اشرف
[۳] به عنوان «حسب الامر الاعلی». [حاشیه]: [۴] چون واقعه نویس نوشته بود که «حسب الامر الاعلی» فرمان نویسد و قبل از اینکه معنی فرمان از مشارالیه پرسیده شده بود گفت که نواب اشرف «نشان» را «فرمان» می گویند. بنابر آن نشان نوشته شد و بعد از آن فرستاده بودند که چرا فرمان یعنی پروانچه اشرف نفاذ نوشته ای و باز بنابر تنگی وقت نشان به مهر مبارک رسیده فرستاده شد.
- ۳۲
[۱] حکم اشرف جهت رخصت حسین بیک گرزبردار که از هند نزد ایلچی مذکور آمده بود، از اشرف نیلان نیل [شعبان ۱۰۷۶]
[۲] به عرض دو شبر و دو اصبع منضم
[۳] به مقام مستوفی خاصه،
[۴] و به عنوان «حسب الامر الاعلی».
- ۳۳
[۱] حکم اشرف به جهت رخصت ترتیب خان ایلچی مشارالیه [شعبان ۱۰۷۶]
[۲] به عرض دو شبر و چهار اصبع منضم از اشرف در < > که از عقب مشارالیه فرستاده شد
[۳] و عنوان «حسب الامر الاعلی».
- ۳۴
[۱] به تاریخ شهر جمیدی الاول سنه ۱۰۸۴ اود نیل جواب کتابت حسین پاشا به هندوستان از جانب نواب اعتمادالدوله
[۲] بر کاغذ ساده
[۳] به عرض یک شبر و سه اصبع منفرج نوشته شد
[۴] و تجاوز اسم عرض یک اصبع.
- ۳۵
[۱] کتابت از جانب عالیجاه ناظر بیوتات به افتخار خان سامان [صفر ۱۰۷۶]
[۲] به خط شکسته نستعلیق
[۳] و عرض متعارف نامه های امرا
[۴] از بیلاق کهنیز
[۵] مصحوب نجف قلی بیک قالی کش
[۶] به تاریخ شهر صفر سنه ۱۰۷۶ نیلان نیل به خط کشیک نویس.
- ۳۶
[۱] اخلاص نامه مشارالیه به خدمت اشرف که در نوروز بارس نیل با مصحف و شمشیر فرستاده بود.
[۲] به عرض دو شبر و دو اصبع منضم
- ۲۱۳:۴۲ - ۲۱۲:۴۳
۲۱۲:۴۳
۲۱۵:۴۷
۲۱۶:۴۸

^{۱۲} کذا. «حسب الامر الاعلی» دو بار نوشته شده است.

^{۱۱} ترتیب خان: به احتمال خوانده شد، بی نقطه است.

عدالت پناه ابهت و عظمت دستگاه شوکت و حشمت انتباه شهامت و نصفت اکتناه عالیجاه سزاوار دیهیم سلطنت و کامکاری شایسته افسر سربلندی و تاجداری در درج عظمت و اقبال دری برج شهامت و اجلال گوهر صدف صاحبقرانی نگین خاتم گورکانی مورد عوارف یزدانی المختص به عنایات الملک المستعان اعلی الله تعالی مدارج اقباله و اقتداره اعلی مرات الکمال

۲۲۹:۶۹ ۴۵

[۱] به تاریخ < احکام شرف نفاذ به ولات کیچ و مُکران
[۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج قلمی شد.

[نامه‌ها به ماوراءالنهر]

۲۳۴:۷۴ ۴۶

[۱] جواب نامه عبدالعزیز خان که قسمت خطاب نامه است باقی نیست
[۲] متن افشان
[۳] مُجدول
[۴] و طول متن دو شبر و چهار اصبع منفرج
[۵] و عرض متن یک شبر و پنج اصبع منضم
[۶] و مُهر بر ضمن از دو طرف چهار اصبع منفرج نشان گذاشته شد.
[۷] اما در ثانی الحال مُهر کوچک مربع حاشیه مذهب علیحده در میان نامه در لای (۴) بعد از لای تمام القاب گذارده شد
[۸] و بعد از ته شدن
[۹] کاغذ دولت آبادی لفافه شده به کیسه گذاشته شد.

۲۳۵-۲۳۴:۷۵ ۴۷

[۱] نامه اشرف به پادشاه مشارالیه که به تاریخ شهر محرم الحرام سنه ۱۰۷۲ او دئیل از اصفهان نوشته فرستاده شد
[۲] متن افشان
[۳] مُجدول دو وصل

گندمان در تخاقوی ئیل به سلطان خسرو ولد او نوشته شد و در ایت ئیل که به اصفهان به خدمت اشرف آمد به دستور والد اعزاز نموده مقرری [۰۰۰] به تاریخ شهر صفر سنه ۱۰۸۱ [۰۰۰] ئیل اخلاص نامه مشارالیه از اصفهان به خدمت اشرف آمده. نامه مقرر شد که در جواب نوشته شود و القاب نیز زیاده بر والا (؟) مسوده شده بود و بعد از عرض کمترین غلامزادگان حسب الامر الاعلی مقرر شد که به جهت قرب مسافت رقعہ نوشته شود و هرگاه نامه به مشارالیه نوشته شود به دستور القاب والد نوشته شود و در جواب رقعہ [۲] به طول دو شبر

[۳] و عرض یک شبر و دو اصبع منضم
[۴] و مهر کوچک بر ضمن [۰۰۰] چون رقعہ [۵] از طرف مقابل چهار اصبع منفرج و از طرف چپ سه اصبع منضم نوشته شد.

۲۲۹:۶۶ ۴۲

[۱] کتابتی از سلطان بلاغی برای اعتمادالدوله
[۲] بی مهر ضمن [۰۰۰]
[۳] به عرض یک شبر و پنج اصبع منضم
[۴] به تاریخ شهر جمادی الاول سنه ۱۰۷۹ پیچی ئیل نوشته شده بود عنوان به شرح فوق بود.

۲۲۹:۶۷ ۴۳

[۱] جواب به تاریخ شهر جمادی الثانی سنه ۱۰۷۹ پیچی ئیل
[۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج
[۳] و عرض یک اصبع نوشته شد
[۴] بر کاغذ ساده.

۲۲۹:۶۸ ۴۴

[۱] به تاریخ شهر جمادی الثانی سنه ۱۰۸۳ سیچقان ئیل حسب الامر الاعلی ابوالقاسم دیوان بیگی کتابتی از گندمان به سلطان خسرو ولد مشارالیه نوشته
[۲] القاب بدین طریق مسوده شد بندگان رفیع الشان منبع المکان سلطنت و

[۳] و مهر نداشت

[۴] و معلوم نشده که در میان نامه گذاشته بوده یا نه.

۲۲۵:۵۸ ۳۷

[۱] جواب آن به تاریخ شهر شعبان المعظم سنه ۱۰۷۲ بارس ئیل مصحوب کس مشارالیه از اصفهان
[۲] بر کاغذ ساده
[۳] طول پنج شبر
[۴] و عرض دو شبر و دو اصبع منضم
[۵] که حاشیه [۰۰۰] شده
[۶] و حواشی اطراف یک اصبع و نیم
[۷] و عنوان نصف طول که دو شبر و پنج اصبع منضم شده
[۸] و مهر بر ضمن از طرف چپ چهار اصبع منفرج
[۹] و از طرف مقابل یک شبر
[۱۰] و تجاوز اسم عرض یک اصبع و نیم.

۲۲۵:۵۹ ۳۸

[۱] اخلاص نامه مشارالیه که در نوروز لوی ئیل به تاریخ شهر رمضان المبارک سنه ۱۰۷۴ به اصفهان فرستاده بود
[۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج
[۳] که مهر ندارد.

۲۲۷:۶۱ ۳۹

[۱] هو - اخلاص نامه مشارالیه که به تاریخ شهر ذیحجه سنه ۱۰۷۶ لوی ئیل به چهار باغ جوز ولی فرستاده بود با صد اشرفی
[۲] به شرح نامه سابق مشارالیه.

۲۲۷:۶۳ ۴۰

[۱] به تاریخ شهر محرم سنه ۱۰۷۸ هجری در حکم شخصی که اسم سلطان بلاغی و ولدا و به تقریب نوشته می شد برین موجب نوشته شد.^{۱۳}

۲۲۸:۶۴ ۴۱

[۱] بعد از فوت سلطان بلاغی رقم تعزیه از

^{۱۳} فقط خطاب است و دنباله آن نوشته نشده است.

[۴] طول [هشت] ۱۴ شبر و دو اصبع منفرج

[۵] و عرض سه شبر

[۶] و عنوان [چهار] ۱۵ شبر

[۷] و حاشیه یک شبر

[۸] و تجاوز اسم از طرف راست سطور پنج اصبع منضم

[۹] و حاشیه سایر اطراف دو اصبع منضم [۱۰] مصحوب خاتون [۹] بیک قورچی خودمان.

۲۳۶:۷۶

۴۸

[۱] هو - نامه اشرف به پادشاه مومی الیه مصحوب محمدرضا بیک ولد یادگار علی سلطان روملو خلفا به شرح ایضاً

[۲] که مهر کوچک به دستور در میان گذاشته شد

[۳] و از تاج آباد به تاریخ شهر ربیع الاول سنه ۱۰۷۳ بارس نیل نوشته فرستاده شد.

۲۳۶:۷۷

۴۹

[۱] جواب نامه پادشاه مذکور مصحوب تولون خواجه ایلچی مشارالیه از قصبه اشرف به تاریخ شهر رجب المرجب سنه ۱۰۷۳ بارس نیل به شرح ایضاً

[۲] که مهر کوچک به دستور در میان گذاشته شد.

۲۳۷:۷۸

۵۰

[۱] جواب نامه پادشاه مذکور مصحوب < > ایلچی چاپار مومی الیه از سردهن به تاریخ شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۷۴ توشقان نیل بوده است به شرح ایضاً.

۲۳۹-۲۳۸:۷۹

۵۱

[۱] نامه مشارالیه که یاری [۰۰۰] به خدمت اشرف که ایلچی چاپار به تاریخ ۲۴ شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۷۵ لوی نیل در اصفهان آورد

[۲] به عرض دو شبر

[۳] مُجَدول

۱۴ ظاهر رقم سیاقی چهار است (اربع).

[۴] حاشیه و عنوان نقاشی

[۵] که مهر کوچک علیحده در میان آن بود.

۲۳۹:۸۰

۵۲

[۱] رسیدن پاره تریاق و درخواست مجدد

[۲] رقعه کاغذ کیود ساده

[۳] به عرض یک شبر

[۴] و طول یک شبر و نیم تقریباً

[۵] یک ته در طول

[۶] به خط نستعلیق سهلی (۴) که شاید خط [۰۰۰] ۱۶.

[۷] بی مهر در میان نامه بود.

۲۴۰:۸۱

۵۳

[۱] جواب نامه مذکور مصحوب ایلچی چاپار مشارالیه از دارالسلطنه اصفهان به تاریخ شهر جمیدی الاولى ۱۰۷۵ لوی نیل نوشته شد.

۲۴۰:۸۲

۵۴

[۱] نامه پادشاه مشارالیه مصحوب دوست محمد چهره آقاسی عرب ایلچی خود

[۲] به عرض دو شبر و چهار اصبع منضم

[۳] در میان لفافه درون افشان بیرون حل کاری طلا

[۴] و نامه سرلوح دار

[۵] حواشی و عنوان نقاشی

[۶] که به تاریخ ۱۸ شهر ذیحجه الحرام سنه ۱۰۷۶ نوشته شد، به خدمت اشرف آورد

[۷] و مهر بر کاغذ علیحده مذهب

[۸] و لای دوم و اول [۰۰۰] دارد ملاحظه شد.

۲۴۲-۲۴۱:۸۳

۵۵

[۱] جواب آن به تاریخ شهر محرم ۱۰۷۷ یونت نیل از بیلاقات میان استراباد و دامغان مصحوب ایلچی مشارالیه به شرح مقرر مذکور.

۲۴۲:۸۴

۵۶

[۱] نامه پادشاه مذکور به خدمت اشرف که

قبل از نامه سابق به تاریخ شهر رمضان المبارک سنه ۱۰۷۵ نیلان نیل مصحوب خواجه پاینده ملازم خود که روانه حج بود فرستاده بود.

[۲] به عرض دو شبر و دو اصبع منضم

[۳] بر کاغذ متن افشان

[۴] مُجَدول

[۵] و حاشیه حل کاری طلا

[۶] بر متن ساده

[۷] و کناره های نامه سرجدول [۰۰۰]

[۸] و مهر علیحده در میان رقعه به خط خود که در میان نامه بود و در لای رقعه ملاحظه شد.

۲۴۲:۸۵

۵۷

[۱] رقعه به خط پادشاه مشارالیه که در میان نامه [۲] و مهر علیحده در میان آن بود

[۳] رقعه بر کاغذ ابری ساده

[۴] و مهر بر کاغذ

[۵] و متن طلای نقاشی

[۶] و رقعه به عرض چهار اصبع منفرج

[۷] و طول یک شبر و سه اصبع منضم

[۸] و عنوان چهار اصبع منضم

[۹] و حاشیه سه اصبع منضم.

۲۴۳:۸۸

۵۸

[۱] به تاریخ شهر شوال سنه ۱۰۸۲ تنگوز نیل جواب رقعه پادشاه مزبور حسب الامر الاعلی.

[۲] به اندازه عرض رقعه مشارالیه به عرض یک شبر و پنج اصبع منضم بیشترک

[۳] و طول سه شبر

[۴] بر کاغذ اپلیسری نازک

[۵] متن افشان

[۶] بی جدول رقعه نوشته شد

[۷] و مهر کوچک بر ضمن

[۸] از طرف مقابل سه اصبع منفرج

[۹] و از طرف چپ چهار اصبع منضم کرده شد.

۱۶ قلب دفتر بریده شده است.

۱۵ رقم سیاقی چهار است (اربع).

مهمانداری عالیجاه صفی قلی خان حاکم ری
 [۲] بر کاغذ اپلیسری
 [۳] متن افشان
 [۴] مجدول
 [۵] طول یک شبر و سه اصبع منفرج
 [۶] و عرض یک شبر به یک اصبع کمتر
 [۷] و عنوان چهار اصبع منفرج
 [۸] عرض یک اصبع بیشتر به قدر متن
 [۹] و حاشیه طرف راست سه اصبع و نیم منضم
 به قدر ثلث عرض
 [۱۰] و حواشی اطراف عرض یک اصبع
 [۱۱] که نواب اشرف به نفس نفیس در
 میان کاغذهای متعدد که هر یک به اندازه
 جهت نمونه ساخته شده بود انتخاب
 فرموده بودند نوشته شد.

۶۶ ۲۴۵:۹۷

[۱] به تاریخ سهشنبه هجدهم شهر جمادی الثانی
 ۱۰۹۳ ایت تیل رقعه دیگر در جواب رقعه پادشاه
 مشارالیه به دستوری که به تاریخ سهشنبه دهم
 شهر مذکور قلمی شده نوشته فرستاده شد.

۶۷ ۲۴۵:۹۸

[۱] رقعه در جواب رقعه دیگر پادشاه مسفور که
 [۲] به عرض چهار اصبع منفرج بود
 به عرض مذکور
 [۳] بر کاغذ اپلیسری ساده
 [۴] که حاشیه ته شده نوشته
 [۵] و لوله کرده
 [۶] و سر آن را کاغذ علیحده پیچیده و
 چسبانیده

[۷] و به کیسه کوچک زربفت گذاشته شد
 [۸] اما سر^{۱۷} کیسه به لاک گرفته نشد
 [۹] و به تاریخ جمعه سیم شهر شعبان
 سنه ۱۰۹۳ ایت تیل فرستاده شد.

۶۸ ۲۴۵:۹۹

[۱] به تاریخ یکشنبه دوازدهم شهر ذیحجه الحرام
 سنه ۱۱۲۲^{۱۸} رقعه که ابتدا به عبیدالله خان از

سنه ۱۰۹۲ تخاقوی تیل که جواب نامه پادشاه
 مشارالیه نوشته شد رقعه در جواب رقعه
 علیحده او روز شنبه بیست و ششم شهر مزبور
 نواب صاحبی به خط خود در درب حرم باغ
 هزار جریب اصفهان
 [۲] بر کاغذ اپلیسری ساده
 [۳] به عرض چهار اصبع منفرج نوشته
 [۴] و بدون مهر ضمن
 [۵] به دستور رقعه مشارالیه لوله نموده
 [۶] و سر آن را با کاغذ علیحده پیچیده
 [۷] به مرکب مهر شد
 [۸] و در میان کیسه زربفت علیحده
 گذارده شد.

[۹] و ثانی الحال از قرار تقریر عالیجاه ناظر
 بیوتات چون خبر آمدن پادشاه مزبور به
 ایران رسیده موقوف شده فرستاده نشد.

۶۴ ۲۴۵:۹۵

[۱] به تاریخ سهشنبه دهم شهر جمادی الثانی سنه
 ۱۰۹۳ ایت تیل رقعه در جواب رقعه پادشاه مزبور که
 [۲] به عرض یک شبر و دو اصبع منضم
 بود به عرض مذکور کمتر

[۳] و طول دو شبر و دو اصبع منضم
 [۴] و عنوان یک شبر
 [۵] و حاشیه طرف راست ثلث متن
 [۶] و حواشی اطراف عرض یک اصبع
 [۷] بر کاغذ اپلیسری ساده آهاردار نوشته
 [۸] و مهر کوچک از طرف مقابل پنج
 اصبع منضم پایین تر
 [۹] و از طرف چپ سه اصبع منضم
 [۱۰] و ته کرده
 [۱۱] و در میان کاغذ ساده لفافه گذاشته
 [۱۲] و به میان کیسه زربفت گذاشته
 [۱۳] سر آن را لاک چسبانیده
 [۱۴] مهر [کرده] و فرستاده شد.

۶۵ ۲۴۵:۹۶

[۱] به تاریخ ۱۳ شهر ذیحجه سنه ۱۰۹۲
 تخاقوی تیل رقعه از جانب اشرف در باب

۵۹ ۲۴۳:۸۹

[۱] به تاریخ شهر ذیحجه سنه ۱۰۸۲ تنگوز تیل
 جواب نامه پادشاه مشارالیه نوشته شد رقعه
 در جواب رقعه علیحده او
 [۲] به طول یک شبر و پنج اصبع منضم
 [۳] و عرض یک شبر و یک اصبع کمتر
 [۴] بر کاغذ اپلیسری
 [۵] متن افشان
 [۶] بی جدول نوشته
 [۷] و مهر کوچک بر ضمن
 [۸] از طرف مقابل دو اصبع منفرج
 [۹] و از طرف چپ سه اصبع منضم کرده شد
 [۱۰] و در میان نامه گذاشته با هم ته شد.

۶۰ ۲۴۳:۹۰

[۱] به تاریخ شهر رجب سنه ۱۰۸۳ سیچقان تیل
 نامه رقعه گونه از پادشاه مشارالیه به عرض دو
 شبر آمده بود، لهذا به تاریخ شعبان سنه مزبوره
 [۲] به عرض دو شبر و دو اصبع منضم
 [۳] جواب بر کاغذ متن افشان
 [۴] مجدول نوشته
 [۵] و علامت مهر سهواً از طرف مقابل
 یک شبر نهاده [...]]
 [۶] عرض شد که فرمودند که [...]]

۶۱ ۲۴۳:۹۱

[۱] به تاریخ شهر ربیع الاول سنه ۱۰۸۸
 تیلان تیل جواب رقعه پادشاه مزبور
 به دستوری که به تاریخ شهر شوال سنه ۱۰۸۲
 تنگوز تیل نوشته شده قلمی شد.
 [۲] و در میان کیسه گذاشته شد.

۶۲ ۲۴۳:۹۲

[۱] به تاریخ ۲۴ شهر محرم سنه ۱۰۹۰ ایت تیل
 جواب رقعه دیگر پادشاه مشارالیه.
 [۲] به شرح مزبور نوشته شد.

۶۳ ۲۴۵:۹۴

[۱] به تاریخ جمعه بیست و پنجم شهر شوال

جانب اشرف نوشته شده بود فرستاده شد

- [۲] بر کاغذ متن خطایی ساده
 [۳] حاشیه حل‌کاری اسلیمی خطایی طلا
 [۴] و پردازهای رنگین
 [۵] که بر روی کاغذ اپلیسری نموده
 چسبانیده بودند
 [۶] و طول رقعۀ از سه شبر یک اصبع و
 نیم کمتر

- [۷] و عرض از دو شبر یک اصبع و نیم کمتر
 [۸] و حاشیه طرف راست از یک شبر
 یک اصبع و نیم [کمتر]
 [۹] [حو] اشی اطراف دو اصبع منضم
 [۱۰] مُجَدول به دو جدول یکی عریض
 در دور متن
 [۱۱] و دیگری یک جدول طلا بر دور
 حواشی که تا انتهای کاغذ نیم اصبع بود
 [۱۲] و مهر بر ضمن
 [۱۳] از طرف مقابل از عرض چهار اصبع
 منفرج، عرض یک اصبع بیشتر
 [۱۴] و از طرف چپ دو اصبع منفرج
 [۱۵] و ته [کرده]

- [۱۶] به لفافه کاغذ دولت‌آبادی آهاردار پیچیده
 [۱۷] و در میان کیسه زربفت بوم طلای
 [۱۸] عمل کارخانه گذاشته شد
 [۱۹] که عرض کیسه چهار اصبع منفرج بود
 [۲۰] و [۰۰۰] سر کیسه بند گلابتون دوخته
 [۲۱] و لاک چسبانیده
 [۲۲] و منگوله گلابتون طلا قرار داده
 [۲۳] و مهر بر لاک زده
 [۲۴] و به عالیجاه قورچی باشی داده شد
 که با نوشتجاتی که مشارالیه از جانب
 خود به اتالیقان نوشته مصحوب چاپار نزد
 عالیجاه بیگلربیگی مرو فرستد که مشارالیه
 با کس خود نزد عبیدالله خان پادشاه
 ماوراءالنهر ارسال دارد.

۶۹ ۲۴۶:۱۰۰

- [۱] <> توشقان‌نیل رقعۀ <> خان پادشاه
 ماوراءالنهر که

[۲] به عرض <>

- [۳] [بر کاغذ] اپلیسری
 [۴] متن افشان
 [۵] مُجَدول به جدول مرصع
 [۶] طول پنج شبر و یک اصبع <>
 [۷] [...] سه اصبع منضم کمتر
 [۸] و عنوان دو شبر و نیم و عرض یک
 اصبع بیشتر

- [۹] که نصف طول <> راست از چهار
 اصبع منفرج عرض نیم اصبع کمتر که
 ثلث عرض باشد
 [۱۰] و حواشی اطراف عرض یک اصبع
 [۱۱] از طرف مقابل سه اصبع منفرج
 [۱۲] و از طرف چپ چهار اصبع منضم
 [۱۳] و تجاوز اسم عرض یک اصبع و نیم
 قرار یافته نوشته

- [۱۴] مصحوب بقامیر^{۱۹} آخور ایلچی مشارالیه
 [۱۵] که حاشیه آن دوازده امام
 [۱۶] و محرابی است
 [۱۷] مهر شد
 [۱۸] و در میان کیسه مخمل زربفت طلا باف
 حاشیه دار
 [۱۹] که به عرض هفت اصبع منضم بود
 گذاشته شد.

۷۰ ۲۴۷:۱۰۱

- [۱] حسب الامر الاعلی کتابت از جانب
 نواب اعتمادالدوله به عبدالعزیزخان در جواب
 نشانی که پادشاه مشارالیه نوشته مصحوب
 پیری بکاول فرستاده بود و مسوده به نظر
 اشرف [...] به تاریخ شهر جمادی الثانی [؟]
 سنه ۱۰۷۵ لوی نیل از اصفهان

- [۲] به عرض دو شبر و چهار اصبع منضم
 [۳] بر کاغذ ساده بود
 [۴] و تجاوز اسم دو اصبع منضم قرار یافت

۷۱ ۲۴۷:۱۰۲

- [۱] به تاریخ شهر شوال سنه ۱۰۸۴ اودنیل
 کتابت از جانب کیخسروخان تفنگچی آقاسی

به عبدالعزیز خان نوشته شد

- [۲] به عرض دو شبر یک ابهام کمتر،
 [۳] بر کاغذ ساده
 [۴] که وکلاء مشارالیه مسوده نموده^{۲۰}
 بودند و حسب الامر الاعلی... مختصر
 کرده به نظر اشرف رسیده بود.

۷۲ ۲۴۸:۱۰۴

- [۱] نامه مشارالیه [سبحان‌قلی‌خان]
 به خدمت اشرف
 [۲] به عرض دو شبر و دو اصبع منضم
 [۳] که متن افشان
 [۴] و حاشیه و عنوان نقاشی شده به نحوی
 [که] کاغذ مرئی نبود
 [۵] و مهر کوچک بر کاغذ علیحده زده
 و به دستور نقاشی نموده در میان نامه
 گذاشته شده بود
 [۶] مصحوب زاهدبیک ایشیک آقاسی باشی
 مشارالیه
 [۷] که به تاریخ شهر جمیدی الثانی
 سنه ۱۰۷۲ آورده به خدمت اعلی رسید.

۷۳ ۲۴۹:۱۰۵

- [۱] جواب نامه مذکور مصحوب مشارالیه از
 دارالسلطنه اصفهان به تاریخ شهر رجب المرجب
 سنه ۱۰۷۲ آخر اودنیل

- [۲] متن افشان
 [۳] بی جدول
 [۴] طول پنج شبر و دو اصبع منضم
 [۵] و عرض دو شبر و دو اصبع منضم
 [۶] و حاشیه راست چهار اصبع منفرج
 که یک اصبع سهواً زیاده شد
 [۷] و حواشی اطراف یک اصبع و نیم
 [۸] و عنوان دو شبر و پنج اصبع منضم
 [۹] و تجاوز اسم عرض یک اصبع و نیم
 [۱۰] و مهر بر ضمن از طرف چپ چهار
 شبر و چهار اصبع منفرج

- [۱۱] و از طرف مقابل یک شبر
 [۱۲] و بعد از عرض «حسب الامر

^{۲۰} «نموده» هم قابل خواندن است.

^{۱۹} «آقا میر» هم می‌توان خواند.

[۲] در کاغذ دولت آبادی
 [۳] به عرض دو شبر
 [۴] و حاشیه طرف راست ثلث متن
 [۵] و حاشیه اطراف دیگر به عرض یک
 اصبع و نیم قلمی گردیده
 [۶] القاب مشارالیه چهار فقره و کملاً
 للایاله و النبالة و الشجاعة قرار یافت
 [۷] اعتماد الدوله ضمن آن را مهر نموده
 [۸] و نواب اشرف نزد اینجانب فرستاده
 بودند که موافق دستور اگر میان کیسه
 باید گذاشت به کیسه گذارد
 [۹] و چنانچه سر آن را باید چسبانید سر
 آن چسبانیده شود.
 [۱۰] چون دستور نبود که سوای والیان
 احکام امرا به کیسه گذاشته شود با کاغذ
 علیحده سر آن پیچیده و چسبانیده
 فرستاده شد
 [۱۱] که به مهر اشرف برسد.

۸۱ ۲۵۵: ۱۱۴
 [۱] به تاریخ شهر < سنه ۱۱۲۴ پروانچه شرف
 نفاذ به شیخ الاسلام بخارا در جواب عریضه او
 [۲] به عرض یک شبر و سه اصبع منفرج
 [۳] و القاب سیادت و نجابت پناه سلاله
 السادات و النجبا نوشته شد.

۸۲ ۲۵۵: ۱۱۵
 [۱] هو - به تاریخ اواخر شهر ذیحجه الحرام
 سنه ۱۱۲۵ پروانچه شرف نفاذ به معصوم اتالیق
 شاه بخارا در جواب عریضه او
 [۲] به عرض دو شبر
 [۳] و القاب ایالت و حکومت پناه عزت
 و نصفت دستگاه عمده الامرا قدوة العظما
 عظاماً للایاله و الحکومه نوشته شد.

۸۳ ۲۵۶: ۱۱۶
 [۱] هو - به تاریخ اواخر شهر صفر سنه ۱۱۲۵
 ئیلان ئیل حکم شرف نفاذ از جانب اشرف
 [۲] به عرض یک شبر و سه اصبع منفرج

کچوم خان» بود
 [۸] و جواب به جمیع جهات به شرح و موافق
 کتابات که به محمد رحیم خان نوشته می شود.
 ۷۷ ۲۵۴: ۱۱۰
 [۱] هو - فرمان اشرف به نظری ایلچی
 عبدالعزیز خان به تاریخ شهر شعبان سنه ۱۰۷۲
 از اصفهان بالمشافهه العلیه العالیه که رقم بود
 و حسب مجلس الاعلی پروانچه (؟)
 [۲] به عرض یک شبر و پنج اصبع منضم
 که در [۰۰۰] موقوف گشت.

۷۸ ۲۵۴: ۱۱۱
 [۱] عریضه قاهر خواجه نقیب به خدمت اشرف
 مصحوب خواجه ولی برادرزاده خود به تاریخ
 شهر محرم سنه ۱۰۷۷ یونت ئیل
 [۲] به عرض یک شبر یک اصبع کمتر
 [۳] که سر آن مهر
 [۴] و مهر دیگر علیحده بر بالای سر سطر
 چهارم و پنجم بعد از تمام القاب ملاحظه شد
 [۵] و مهرها را چند جا مقراض کرده بودند.

۷۹ ۲۵۵: ۱۱۲
 [۱] فرمان اشرف در جواب مشارالیه [قاهر
 خواجه] (مورخ ۱۰۷۷).
 [۲] به عرض دو شبر
 [۳] که مهر اعتماد الدوله نشد.

۸۰ ۲۵۵: ۱۱۳
 [۱] هو - به تاریخ اواخر شهر ربیع الثانی سنه ۱۱۲۴
 لوی ئیل پروانچه شرف نفاذ به محمود بیگ قطغن
 که خود ادعای لورکی پادشاهان ماوراءالنهر
 دارد و قبل از این اتالیق مقیم سلطان نواده
 دختری سباحتقلی خان بوده که والی بلخ بود و
 بعد از آنکه با عبیدالله خان پادشاه ماوراءالنهر
 جدال نموده و والی مزبور به قتل رسیده
 محمود بیگ مزبور فراری شده به قندز رفته
 سکنی اختیار کرده و از آنجا اخلاص نامه به
 خدمت اشرف نوشته در جواب او

اعلی» به لقب «خانی» نوشته شد
 [۱۳] و عرض کیسه هفت اصبع منضم است
 [۱۴] نوشته شد و فرستاده نشد
 [۱۵] و در ثانی الحال نامه که بعد ازین
 ثبت است در عوض فرستاده شد.

۷۴ ۲۵۰: ۱۰۶
 [۱] جواب نامه مذکور که در عوض نامه ای که
 پیش از این ثبت است نوشته شد، به تاریخ
 شهر شوال سنه ۱۰۷۲ بارس ئیل ایضاً از اصفهان
 [۲] و در ثانی الحال مهر مربع انگشتر
 [۳] بر کاغذ مذهب زده
 [۴] بر بالای سطر دوم جایی که القاب
 تمام شد گذاشته [شد].

۷۵ ۲۵۱: ۱۰۷
 [۱] هو - به تاریخ غره شهر شعبان سنه ۱۰۸۴
 اودئیل کتابت از جانب اعتماد الدوله
 به سباحتقلی خان نوشته شد
 [۲] در القاب و عرض کاغذ موافق کتابتی
 که از جانب اعتماد الدوله به سلطان بلاغی
 نوشته می شد
 [۳] و مهر بر ضمن بنحوی که قلیلی ظاهر نبود
 [۴] و به تقریب اسم عبدالعزیز خان
 عبارت «ترکستانیان پناه» در حاشیه در
 برابر مابین سطر مقدم بر القاب آخر
 سطر و ماقبل آن نوشته شد.

۷۶ ۲۵۲: ۱۰۸
 [۱] کتابت از کچوک کوچک^{۲۱} سلطان بن
 کچوم خان که درین وقت برفته اجماًلاً به تاریخ
 شهر صفر سنه ۱۰۸۵ به خدمت اشرف آمد
 [۲] به عرض یک شبر و دو اصبع منضم
 [۳] بر کاغذ ساده
 [۴] و مهر کوچک
 [۵] در میان لفافه کاغذ
 [۶] درین میان کتابت که چند جای مهر را
 مقراض کرده بود
 [۷] و سجع مهر کوچک «سلطان ابن^{۲۲}

۲۲ اصل: + و.

۲۱ «کچوک» بالای «کچوک» نوشته شده است.

[۳] به نقیب و علمای بلخ
 [۴] والقاب دوقفره «وشمساللسیاده والنقابه»
 [۵] در باب ارسال عبادالله خان جهت
 والیگری بلخ نوشته فرستاده شد که چون
 به عبادالله خان مفاوضه به دستور مقرر که
 [۶] یک شبر و چهار اصبع منفرج باشد
 نوشته شد
 [۷] و اندازه کاغذ به حسب مناسب نبود
 که به اندازه کاغذ مشارالیه زیاده بر آن باشد
 لهذا به قدر مزبور کاغذ آن قرار یافت
 [۸] من بعد که حکم به مشارالیه نوشته شود
 حکم مناسب چنان است که به اندازه که
 از دو شبر دو اصبع منضم کوتاهتر باشد
 بعد از استقرار والیگری بلخ نوشته شود.

[۹] و ثانی الحال که به تاریخ شهر محرم
 سنه ۱۱۲۶ پروانچه شرف نفاذ دیگر
 به مشارالیه نوشته شد چون حسب الامر
 الاعلی مقرر شد که القاب او موافق
 القاب نقیب بخارا قرار یابد
 [۱۰] عرض کاغذ پروانچه مزبور نیز
 موافق عرض کاغذ پروانچه نقیب مزبور
 دو شبر قرار یافت.

۸۴ ۲۵۶: ۱۱۷
 [۱] به تاریخ مزبور حکم شرف نفاذ دیگر به
 اتالیق والی بلخ
 [۲] به عرض یک شبر و پنج اصبع منضم
 [۳] والقاب به قدر مزبور در باب مذکور
 نوشته ارسال شد
 [۴] و به شرحی که در اندازه حکم نقیب
 درج شده باید من بعد در کاغذی که از
 دو شبر دو اصبع منضم کوتاهتر باشد بعد
 از استقرار والیگری بلخ نوشته شود

[۵] و ثانی الحال که احکام به نقیب و
 اتالیق و دیوان بیگی و سایر امرا و عظمای
 بلخ یکجا نوشته شد چون محمدسعید
 خواجه دست از امر نقابت برداشته دین

محمدسلطان خلف پادشاه والجاه بلخ
 و عالیجاه قورچی باشی شأن مشارالیه را
 زیاده از مرتبه نقابت بیان می نمودند و
 نقابت به اسمعیل خواجه همشیره زاده
 مشارالیه قرار یافته بود و مرتبه او نازلتر از
 محمد سعید خواجه بود و شأن اتالیق
 بلخ نیز نازلتر از شأن اتالیق بخارا بود
 [۶] در کاغذی که عرض آن به دستور
 مذکور از دو شبر دو اصبع منضم کوتاهتر
 بود نوشته شد.

۸۵ ۲۵۶: ۱۱۸
 [۱] به تاریخ شهر جمادی الاول سنه ۱۱۲۸
 پیچی نیل حکم شرف نفاذ در جواب عریضه
 محمدقلی بی حاکم اندخود
 [۲] به عرض یک شبر و پنج اصبع منضم
 قلمی شده
 [۳] القاب دو فقره قرار یافت و ایالت
 و حکومت پناه فخرالامجد و الاعیان
 نوشته شد.

۸۶ ۲۵۶: ۱۱۹
 [۱] حکمی که به تاریخ شهر جمادی الثانی
 ۱۱۲۸ پیچی نیل به اتالیق و دیوان بیگی و
 قوش بیگی و غیرهم بخارا و اتالیق و غیره بلخ
 که امرای مربوط بخارا نیز متوسل به سنجر
 خان والی بلخ شده به آنجا آمده همگی یک عریضه
 به خدمت اشرف نوشته بودند قلمی شد
 [۲] القاب چهار فقره و کاغذ دو سر
 به دستور حکم اتالیق بخارا قرار یافته
 حکم شرف نفاذ بدان دستور نوشته شد.

۸۷ ۲۵۸-۲۵۷: ۱۲۰
 [۱] هو - کتابت اتالیق و پروانچی عبدالعزیز
 خان به امرا مصحوب دوست محمد چهره آقاسی
 ایلچی پادشاه مشارالیه به تاریخ شهر ذیحجه
 سنه ۱۰۷۶ [در باره کفر قلماق]
 [۲] به عرض یک شبر و دو اصبع منضم
 [۳] بر کاغذ افشان لپه

[۴] و مهر در ضمن بر گوشه
 [۵] اتالیق بر فوق و پروانچی در تحت
 آن شد.

۸۸ ۲۵۸: ۱۲۱
 [۱] جواب آن به تاریخ شهر صفر سنه ۱۰۷۷
 یونت نیل از جانب اعتمادالدوله که امرای
 دیگر سو [۱] ی صدر که نبود و هر یک علیحده
 از جانب خود نوشتند از بیلاقات استرآباد
 [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع
 منفرج کمتر
 [۳] مصحوب مشارالیه
 [۴] و تجاوز اسم نیم اصبع.

۸۹ ۲۵۹: ۱۲۲
 [۱] کتابت قاهر خواجه نقیب به نواب
 اعتمادالدوله
 [۲] به عرض یک شبر کمتر
 [۳] که به تاریخ شهر محرم ۱۰۷۷
 مصحوب خواجه ولی برادر زاده خود فرستاده
 [۴] و مهر بر ضمن
 [۵] تمام حاشیه سرخ.

۹۰ ۲۶۰: ۱۲۳
 [۱] جواب آن مصحوب مشارالیه به تاریخ
 شهر صفر سنه ۱۰۷۷ یونت نیل
 [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج کمتر
 [۳] در بیلاقات استرآباد
 [۴] تجاوز اسم نیم اصبع

۹۱ ۲۶۰: ۱۲۴
 [۱] و به تاریخ شهر جمادی الاولی سنه ۱۱۲۸
 جواب کتابتی که حاکم اندخود تعیین کرده
 پادشاه بلخ به نواب اعتمادالدوله نوشته بود
 [۲] در کاغذ ساده
 [۳] به عرض یک شبر و دو اصبع منفرج
 از سبابه تا وسطی
 [۴] بدون تجاوز اسم که اسم در وسط
 عنوان نوشته شد قلمی و ارسال گردید.

۲۸۰: ۱۳۴ ۹۹

[۱] مفاوضه دیگر نواب گیتی ستان به رستم محمدخان مزبور که

[۲] عرض آن از دو شبر دو اصبع منضم کمتر

[۳] و حاشیه راست به بعد سه چهار اصبع منفرج

[۴] و حاشیه چپ و پایین نیم اصبع

[۵] و تجاوز اسم نیم اصبع

[۶] و اسم ندرمحمدخان در حاشیه برابر بین السطور فوق سطر مقدم بر سطر انمام القاب او

[۷] و مهر انگشتر مبارک بر ضمن از طرف مقابل یک شبر و عرض یک اصبع و از طرف چپ دو اصبع منفرج بود

[۸] و دین محمدسلطان ولد عبادالله خان که والی بلخ شد به خدمت اشرف فرستاده بود که ملاحظه دستور و به غلامزاده درگاه دادند که القاب ملاحظه نماید و باز پس گرفتند

[۹] و آنچه ملک شیده باشند به طلا نوشته بودند.

۲۸۳: ۱۳۶ ۱۰۰

[۱] هو - منشور اشرف به محمدرحیم خان در جواب عریضه مشارالیه که به تاریخ شهر صفر سنه ۱۰۷۲ اودئیل در اصفهان نوشته شد

[۲] در کاغذ ساده

[۳] طول چهار شبر

[۴] عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج

[۵] و عنوان دو شبر

[۶] و حاشیه راست سه اصبع منفرج

[۷] و حاشیه چپ دو اصبع منضم

[۸] و مهر بر ضمن از طرف [۰۰۰] و در طرف مقابل [۰۰۰] دو اصبع منضم [۰۰۰]

[۹] عرض یک اصبع و نیم

[۱۰] و طول کیسه دو شبر و چهار اصبع [۰۰۰] که نیم [۰۰۰] منفرج [۰۰۰] طلا یا نقره

[۱۱] که نامه بدون لفافه در میان آن گذاشته می شود

[۱۲] و سرکیسه با بند گلابتون بدون منگوله

[۱۳] دو حبه لاک چسبانیده می شود.

[۳] بر کاغذ اپلیسری

[۴] و القاب سه فقره «و نظاماً للرفعة»

[۵] بدون تجاوز اسم نوشته شد.

۲۶۰: ۱۲۸ ۹۵

[۱] به تاریخ شهر جمادی الثانی سنه ۱۱۲۸ پیچی ئیل به اتالیق و پروانچی و قوش بیگی و غیرهم بخارا که به بلخ آمده متوسل به سنجرخان والی آنجا شده بودند و مکتوب به نواب اعتمادالدوله به اتالیق و امرای دیگر بلخ یک جا نوشته بودند، کتابت جواب از جانب نواب معظم الیه

[۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج نوشته

[۳] القاب شش فقره قرار یافت.

۲۶۰: ۱۲۹ ۹۶

[۱] جواب کتابت اتالیق و سایر امراء بلخ که به نواب اعتمادالدوله نوشته بودند به تاریخ شهر ربیع الثانی سنه ۱۱۲۹

[۲] در کاغذی که عرض آن از یک شبر و چهار اصبع منفرج یک اصبع کمتر بود

[۳] بنابر آنکه نواب معظم الیه فراهم نموده بودند که اخلاص نامه از جانب ایشان به والی بلخ به دستور قدیم که

[۴] یک شبر و چهار اصبع منفرج به اضافه

[۵] القاب [۰۰۰] به دستور نوشته شد.

۲۶۰: ۱۳۰ ۹۷

[۱] و به تاریخ شهر جمادی الثانی سنه ۱۱۲۸ کتابتی از جانب نواب اعتمادالدوله به شیخ الاسلام [۰۰۰] ۲۳.

۲۸۰: ۱۳۳ ۹۸

[۱] نامه نواب گیتی ستان به رستم محمدخان

[۲] در ضمن [۰۰۰] را که در وسط نامه بود به مهر کوچک [۰۰۰] نزدیک به کنار مهر کرده اکتفا به همان نموده بودند

[۳] و نامه شکسته نستعلیق نوشته شد.

۲۶۰: ۱۲۵ ۹۲

[۱] به تاریخ شهر صفر سنه ۱۰۹۱ آخر قوی ئیل جواب کتابت محمدقاهر خواجه نوشت که این دو ترک عزت و حرمت ابنا کرده به اراده زیارت حرمین شریفین از بخارا به خوارزم آمده

[۲] به دو فقره القاب «و شمسا للسیادة و النقابة»

[۳] در کاغذ ساده اپلیسری

[۴] طول دو شبر و چهار اصبع منفرج

[۵] و عرض از یک شبر و چهار اصبع منفرج یک اصبع و نیم کمتر

[۶] و عنوان یک شبر و چهار اصبع منضم

[۷] و حاشیه طرف راست از چهار اصبع منفرج یک اصبع و نیم کمتر

[۸] و حاشیه اطراف دیگر عرض یک اصبع

[۹] و مهر بر گوشه ضمن که تمام ظاهر بود نوشته شد

[۱۰] و به دستور مقرر قلمی شده بود

[۱۱] و بعد از مهر به فرموده نواب اعتمادالدوله از عنوان و حواشی کم شد

[۱۲] و «الله تعالی» به قدر چهار اصبع منضم از سر کاغذ پایین تر در وسط حاشیه عنوان

[۱۳] و «اعلی» چهار اصبع منضم از آن پایین تر.

۲۶۰: ۱۲۶ ۹۳

[۱] به تاریخ شهر رجب سنه ۱۰۸۲ تنگوزئیل دیوان بیگی سبحانقلی والی بلخ کتابتی به نواب اعتمادالدوله نوشته

[۲] جواب در کاغذ ساده

[۳] به عرض یک شبر و سه اصبع منفرج از خنصر تا وسطی

[۴] بدون تجاوز اسم نوشته شد.

۲۶۰: ۱۲۷ ۹۴

[۱] مکتوبات از جانب نواب اعتمادالدوله به پروانچی و قوش بیگی بخارا به تاریخ شهر شعبان سنه ۱۱۲۷ قوی ئیل در جواب کتابت ایشان

[۲] به عرض یک شبر و سه اصبع منفرج از سیبانه تا بنصر

- [۱] ایضاً که به تاریخ شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۲۴ توشقان ثیل از سردهن نوشته [۲] این نامه را دو اصبع منضم [۳] از نقطه علامت پائین تر مهر فرموده بودند [۴] و به تاریخ ۲۵ شهر شوال سنه ۱۰۷۴ لوی ثیل از مهر بیرون آمده [۵] ته شد.
- ۲۸۴: ۱۴۰
- [۱] سه نامه به یک دفعه در جواب عرایض مشارالیه به تاریخ ۲۵ شهر شوال سنه ۱۰۲۴ لوی ثیل در اصفهان نوشته فرستاده شد مصحوب کس مشارالیه به شرح ایضاً [۲] و نقطه علامت مهر چون در نامه سابق دو اصبع منضم پائین تر مهر شده بود آنرا سند کرده [۳] از طرف مقابل یک شبر و چهار اصبع منضم گذاشته شد [۴] و از طرف چپ به دستور معمول چهار اصبع منفرج. [۵] به موجب تعرض نامه سابق [...] غلط [...] بوده [...] ان شاء الله موافق دستور سابق علامت [...].
- ۲۸۴: ۱۴۴
- [۱] جواب اخلاص نامه مشارالیه [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منضم و دو اصبع منضم [۳] و از طرف چپ به دستور معمول چهار اصبع منفرج. [۴] و از طرف مقابل یک شبر و چهار اصبع منضم و دو اصبع منضم [۵] به موجب تعرض نامه سابق [...] غلط [...] بوده [...] ان شاء الله موافق دستور سابق علامت [...].
- ۲۸۹: ۱۵۴
- [۱] جواب اخلاص نامه مشارالیه [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منضم و دو اصبع منضم [۳] و مهر بر ضمن از طرف چپ عرض یک اصبع ابهام [۴] و از طرف مقابل نیم اصبع خنصر.
- ۲۹۰: ۱۵۹
- [۱] به تاریخ شهر صفر سنه ۱۰۸۳ سیچقان ثیل نامه ای که به مشارالیه [عباد الله سلطان] نوشته شد [۲] نقطه مقرر را پاک کرده دو اصبع پائین تر به مهر کوچک مهر کرده بودند.
- ۲۹۲: ۱۶۴
- [۱] حکم اشرف به عبدالله خان فیروزکوهی حسب الاستدعای محمدرحیم خان، بعد از حسب الامر الاعلی [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منضم [۳] از چهار باغ جوز ولی.
- ۲۹۶: ۱۶۹
- [۱] اخلاص نامه مشارالیه به خدمت اشرف مصحوب هاشم ایلچی مومی الیه که به اتفاق شریف بیک ایلچی اشرف به تاریخ شهر رجب ۱۰۷۱ اودئیل در اصفهان رسید [۲] و مهر برگوشه ضمن [...] نمایان بود نوشته شد.
- ۲۹۷: ۱۷۰
- [۱] جواب که به تاریخ شهر شعبان سنه ۱۰۷۱ اول اودئیل از اصفهان نوشته مصحوب ایلچی مشارالیه فرستاده شد [۲] بر کاغذ ساده [۳] بی افشان [۴] طول چهار شبر [۵] و عرض دو شبر [۶] و مهر بر ضمن از طرف چپ چهار اصبع منفرج [۷] و از طرف مقابل یک شبر که نقطه بر آخر مهر افتاده نمایان بود [۸] و مهر مهری است که بر حاشیه آن نقش است که «جانب هر که با علی نه نکوست» [۹] و تجاوز اسم از محاذات سطور به عرض یک اصبع و نیم.
- ۲۹۷: ۱۷۱
- [۱] به تاریخ شهر رجب سنه ۱۰۸۲ تنگوزئیل کتابتی که به انوشه والی اورگنج نوشته شد به فرموده نواب اعتماد الدوله [۲] عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج [نوشته] شد.
- ۳۰۰: ۱۷۲
- [۱] به تاریخ ۲۷ شهر شعبان ۱۰۹۵ سیچقان ثیل نامه که در جواب اخلاص نامه مشارالیه [والی اورگنج] نوشته شد، چون اظهار ازدیاد اخلاص خود را به سبب سابق نموده بود [۲] عرض یک اصبع عرض کاغذ نامه اضافه بر عرض مزبور [۳] و یک فقره در القاب مشارالیه اضافه شده در باب القاب به خدمت نواب اشرف صاحبی عرض و بعد از مطالعه^{۲۷} تجویز فرمودند.
- ۳۰۰: ۱۷۶
- [۱] جواب آن مصحوب یوسف قوش بیگی به تاریخ اوایل شهر رمضان سنه ۱۰۷۶ یونت ثیل [۲] به عرض یک شبر و سه اصبع منضم [۳] بر کاغذ ساده [۴] و مهر کوچک بر ضمن که طرفین آن با دو کنار کاغذ مطابق بود.
- ۳۰۰: ۱۷۸
- [۱] در مفروضه که به تاریخ ششم شهر جمادی الثانی سنه ۱۱۰۰ ثیلان ثیل در جواب اخلاص نامه از یک محمدخان ولد انوشه محمدخان والی اورگنج نوشته مصحوب خدایوردی ایلچی او فرستاده شد [۲] اسم سلطان اکبر خلف فرمانفرمای هندوستان که به تقریب مذکور شده در حاشیه برابر بین السطور فوق سطری که القاب مشارالیه تمام شده نوشته شد و القاب او پنج فقره قلمی گشت و با مفروضه دیگر مشارالیه که با ایلچی در جواب به محمدمت نامه که او آورده بود فرستاده می شد [۳] در میان یک کیسه که به عرض هفت اصبع منضم [۴] و جهت رقع که جهت سبحانقلی خان پادشاه ترکستان ارسال می گشت جدا شده بود که نواب اشرف انتخاب فرمایند. [۵] چون عساکر پادشاه مزبور به تاخت خراسان آمده خاطر اشرف ازین رهگذر

^{۲۷} اصل: مضایقه.

^{۲۶} برکناره صفحه آمده است.

^{۲۵} توصیف نامه در حاشیه آمده است.

[۳] و اسم سلطان اکبر که به عبارت «شاهزاده کامکار والاتبار رفیع مقدار» و القاب او سه فقره نوشته شده
 [۴] در حاشیه برابر بین السطور فوق سطری که بر بالای سطری دیگر است که القاب مزبور به اتمام رسیده قلمی گشت.

۳۰۵: ۱۹۱

۱۱۹

[۱] به تاریخ شهر رجب سنه ۱۰۸۲ تنگوزئیل کتابت از جانب اعتمادالدوله به ایناقان انوشه خان نوشته شد
 [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منضم
 [۳] بی تجاوز اسم.

۳۰۵: ۱۹۲

۱۲۰

[۱] به تاریخ شهر صفر سنه ۱۰۹۱ آخر قوی ئیل کتابت از جانب نواب اعتمادالدوله به بیک قلی ایناق انوشه خان نوشته شد
 [۲] به عرض و شرح مذکور
 [۳] و طول سه شبر و چهار اصبع منفرج
 [۴] و عنوان یک شبر و چهار اصبع منفرج
 [۵] و حاشیه طرف راست ثلث عرض
 [۶] و حواشی اطراف دیگر عرض یک اصبع
 [۷] و اسم ابوالغازی خان محاذی بین السطور بالای سطری که القاب او به اتمام رسیده
 [۸] و مهر برگوشه ضمن که تمام ظاهر بود کرده شد
 [۹] و «اللّه تعالی» در وسط حاشیه عنوان چهار اصبع منضم پایین تر از سر کاغذ
 [۱۰] و «ظل الهی» چهار اصبع منضم از آن پایین تر قلمی گردید.

۳۰۵: ۱۹۳

۱۲۱

[۱] به تاریخ اواخر شهر جمادی الاول سنه ۱۱۱۲ که جواب کتابت شاهباز خان والی اورگنج از جانب عالیجاه قوللر آقاسی نوشته شد
 [۲] عرض آن دو اصبع منضم از کتابت نواب اعتمادالدوله به والی اورگنج کمتر قرار یافت.

یونت ئیل [۱۰۷۶].

۳۰۳: ۱۸۵

۱۱۶

[۱] به تاریخ شهر صفر سنه ۱۰۹۱ قوی ئیل
 [۲] در کاغذ دولت آبادی
 [۳] حکم شرف نفاذ به بیک قلی ایناق انوشه خان نوشته شد
 [۴] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج دو اصبع منضم کمتر
 [۵] و اسم انوشه خان در حاشیه محاذی بین السطور بالای سطری که القاب او تمام شده قلمی و تمام طغرا و اسامی اشرف در متن
 [۶] و «شاه بابام اناراللّه برهانه» در حاشیه
 [۷] عنوان پایین تر از «یا محمد» «یا علی» به طلا مرقوم شد
 [۸] و عنوان «حسب الامر الاعلی» نوشته شد.

۳۰۵: ۱۸۹

۱۱۷

[۱] به تاریخ شهر شعبان ایت ئیل سنه ۱۰۸۱ کتابتی از جانب اعتمادالدوله به انوشه خان نوشته شد
 [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج
 [۳] و تجاوز اسم دو اصبع منضم
 [۴] و اینجانب صلاح دید که مهر سه اصبع منضم پایین تر کرده شود برکنار طرف چپ
 [۵] چون صلاح ندیدند مهر بر گوشه که تمام ظاهر بود کرده شد.

۳۰۵: ۱۹۰

۱۱۸

[۱] به تاریخ ۷ شهر جمادی الثانی سنه ۱۱۰۰ ئیلان ئیل کتابتی از جانب اعتمادالدوله به ازبک محمدخان والی اورگنج ولد انوشه خان مصحوب خدایوردی بی ایلچی مشارالیه فرستاده شد که اسم نوشته شده
 [۲] اندازه های دیگر به دستور فوق قرار یافت و به تقریب ولی نعمت عالمیان و قبله جهان که مذکور شده چهار اصبع منضم پایین تر از «هو» که در عنوان چهار اصبع منفرج یا بیشتر از سر کاغذ نوشته شده بود

آزرده بود کیسه مزبور را جهت دو طغرا مفاوضه مسفور انتخاب فرمودند و در میان آن گذاشته شده

[۶] کیسه که جهت مفاوضه های مزبور به عرض شش اصبع منضم جدا شده بود رقعۀ مرسوله به سبجانقلی خان گذاشته شد
 [۷] و بعد از آن نامه های کوتاه والی اورگنج نوشته شد به دستور سابق در کیسه ها به عرض مزبور که از یک شبر شاه ربع گره کمتر و طول نیم ذرع و یک شبر شاه بود گذاشته شد.

۳۰۲: ۱۸۱

۱۱۲

[۱] هو - نشان همایون به بیک قلی ایناق انوشه خان مصحوب علیقلی بیک یوزباشی غلامان ولد البریاز (؟) سلطان به تاریخ شهر ذی الحجه سنه ۱۰۷۴ از اصفهان
 [۲] به عرض نامه انوشه خان دو اصبع منضم کمتر.

۳۰۲: ۱۸۲

۱۱۳

[۱] عریضه مشارالیه [بیک قلی] به خدمت اشرف
 [۲] به عرض یک شبر و سه اصبع منضم
 [۳] بر کاغذ ساده
 [۴] بی مهر
 [۵] مصحوب یوسف قوش بیگی ایلچی انوشه خان به تاریخ اوائل شهر رمضان سنه ۱۰۷۶ یونت ئیل که در اشرف رسید.

۳۰۲: ۱۸۳

۱۱۴

[۱] حکم اشرف به مشارالیه از اشرف مصحوب یوسف قوش بیگی [مورخ رمضان ۱۰۷۶]
 [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج در یونت ئیل

۳۰۲: ۱۸۴

۱۱۵

[۱] حکم اشرف جهت رخصت یوسف قوش بیگی ایلچی انوشه خان
 [۲] به عرض مذکور از اشرف در

۱۲۲

۳۰۶:۱۹۴

- [۱] کتابت نواب گیتی ستانی به غازی گرای خان تاتار
- [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منضم
- [۳] و حاشیه [راست] ثلث متن
- [۴] و حاشیه [چپ] عرض ابهام
- [۵] بر کاغذ ساده
- [۶] بی جدول
- [۷] به خط نستعلیق خفی
- [۸] به قلم کتابت
- [۹] و اسم دو اصبع بالاتر از سطر اول به فاصله دو اصبع منضم
- [۱۰] و از طرفین سه اصبع منضم کوتاه تر از سطور متن
- [۱۱] و بین السطور متن عرض یک اصبع.

۱۲۳

۳۰۶:۱۹۵

- [۱] هو - مفاوضه اشرف که به تاریخ ۲۱ شهر ذیقعد سنه ۱۰۹۸ توشقان نیل در جواب اخلاص نامه سلیم گرای خان تاتار مصحوب حاجی عبدالوهاب ایلچی مشارالیه فرستاده شد
- [۲] به اندازه مزبور قرار یافته
- [۳] چون نواب صاحبی به خدمت اشرف عرض نموده بودند که در قدر و منزلت مثل والی اورگنج است بعد از استفسار میرزا ابوالقاسم حسب الامر مقرر شد که نشان مهر به اندازه نامه والی مزبور گذاشته شود
- [۴] و «الهی» در وسط حاشیه عنوان
- [۵] چهار اصبع منفرج پایین تر از سر کاغذ برابر «هو الله سبحانه» به طلا
- [۶] و «پادشاه اسلام پناه ظل الله» به تقریب اسم خواندگار در وسط حاشیه مزبور چهار اصبع منضم پایین تر از «الهی» نوشته شد
- [۷] و در میان کیسه زربفت به عرض چهار اصبع منفرج گذاشته شد و سهواً زیاد شده
- [۸] کیسه به عرض نامه والی اورگنج می باید باشد که عرض آن شش اصبع منضم که از یک شبر شاه ربع گره کمتر و

طول نیم ذرع و نیم گره است

[۹] و لفافه کاغذ هراتی قرار داده

[۱۰] و در میان کیسه گذاشته

[۱۱] سر کیسه به بند گلابتون دوخته

منگوله و [۱۰۰] شد

[۱۲۱] و لاک چسبانید.

۱۲۴

۳۰۷:۱۹۶

- [۱] نامه همایون به توکل خان بن جهانگیر خان والی قزاق که به تاریخ شهر جمیدی الاول سنه ۱۰۷۲ اودنیل از اصفهان نوشته مصحوب ایلچی مشارالیه فرستاده شد
- [۲] بر کاغذ ساده
- [۳] بی افشان

[۴] طول چهار شبر و چهار اصبع منفرج

[۵] و عرض دو شبر و دو اصبع منضم

[۶] و عنوان دو شبر و چهار اصبع منفرج

[۷] و حاشیه مذکور چهار اصبع منفرج اصبع بیشتر

[۸] و حاشیه اطراف نامه یک اصبع و نیم

[۹] و مهر بر ضمن از طرف چپ چهار

اصبع منفرج

[۱۰] و از طرف مقابل یک شبر و دو اصبع منضم

[۱۱] که نقطه بر وسط مهر افتاده

[۱۲] و مهر مهری است که بر حاشیه آن نقش

است «جناب هر که [با علی نه نکوست».

۱۲۵

۳۰۷:۱۹۷

[۱] هو - به تاریخ ۲۵ شهر صفر سنه ۱۱۰۱

نیلان نیل نامه به توکل خان والی قزاق

[۲] به اندازه مزبور

[۳] و تجاوز اسم از محاذات سطور عرض

یک اصبع و نیم قرار یافته نوشته شد

[۴] و مهری که در حاشیه آن دوازده امام

نقش است و جهت نام ها کنده شده زده شد

[۵] و اسامی متبرکه در متن به طلا نوشته شد

[۶] و اسماء صفات الله که جلالت نبود

به سیاهی در متن قلمی گشت

[۷] و به لفافه کاغذ دولت آبادی پیچیده

[۸] و در میان کیسه زربفت

[۹] عمل کارخانه

[۱۰] بوم نقره

[۱۱] که طول آن سه شبر و چهار اصبع منضم

[۱۲] و عرض چهار اصبع منفرج بود گذاشته

[۱۳] و سر کیسه با بند گلابتون طلا

[۱۴] در حضور این جانب دوخته

[۱۵] و سرهای بند را منگوله گلابتون

طلا قرار داده

[۱۶] و لاک چسبانید

[۱۷] بنا بر امضا این جانب به خدمت

اشرف فرستاد که سر کیسه مهر شود

[۱۸] و مصحوب بکور (۴) بهادر ایلچی

مشارالیه فرستاده شد.

۱۲۶

۳۰۷:۱۹۸

[۱] هو - به تاریخ غره شهر شوال سنه ۱۱۰۴

تخاقوئیل که نامه به توکل خان

[۲] به اندازه مزبور نوشته شد

۱۲۷

۳۰۷:۱۹۹

[۱] مفاوضه دیگر در جواب اخلاص نامه تورسن

محمدخان برادر مشارالیه که [تقریر] نمودند

که خود به علت کبر سن ترک تردد و سفر نموده

امور لشکر کشی را به برادر مزبور خود گذاشته است

[۲] به اندازه نامه [ای] که به والی تاتار

نوشته شده قلمی

[۳] و اسم در وسط عنوان به فاصله سایر

سطور بالاتر

[۴] و عرض یک اصبع و نیم از هر طرف

کوتاهتر از سطور متن قلمی

[۵] و مهر بر ضمن از طرف مقابل یک شبر

و سه اصبع و نیم منضم

[۶] و از طرف چپ شش اصبع منضم

منظور و زده

[۷] و در میان کیسه زربفت

[۸] عمل کارخانه

[۹] به عرض پنج اصبع منضم بدون [۱۰۰] گذاشته

[۱۰] با بند گلابتون بدون منگوله دوخته شد [۱۰۰].

[۴] و ثانی الحال به شرح مزبور از سر نوشته محمدحسین بیک برد.

۳۰۸:۲۰۴ ۱۳۲
[۱] به تاریخ < > مفاوضه اشرف در جواب اخلاص نامه والی قراقلیپاق به عرض مفاوضه که به تورسن محمدخان
[۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منضم نوشته شده قلمی شده
[۳] سایر اندازه ها در هر باب موافق آن قرار یافت.

۳۰۸:۲۰۵ ۱۳۳
[۱] هو- به تاریخ مزبور حکمی به ایشم خان برادر والی مزبور و به تاریخ شهر رمضان سنه ۱۱۲۵ نیلان نیل حکم دیگر به عنایت سلطان ولد ایشم خان مشارالیه
[۲] که ثانی الحال والی قراقلیپاق شده
[۳] به عرض یک شبر و سه اصبع منضم قلمی
[۴] و مصحوب فرستاده هر یک ارسال شد
[۵] و القاب دو فقره قرار یافت
[۶] و طغرای آن «فرمان همایون شرف نفاذ یافت» مرقوم شد
[۷] و بدون کیسه.

۳۰۸:۲۰۶ ۱۳۴
[۱] هو- به تاریخ < > حکم به شیخ سعید عزیزان شیخ الاسلام قراقلیپاق [۰۰۰] به تاریخ شهر رمضان سنه ۱۱۲۵ نیلان نیل به شیخ الاسلام و ابوالمعصوم خواجه نقیب که مذکور نمودند که نواده دختری انوشه محمدخان والی سابق خوارزم است
[۲] به طغرای فرمان همایون نوشته شد
[۳] به عرض یک شبر و دو اصبع منضم نوشته
[۴] القاب شیخ الاسلام یک فقره و القاب نقیب یک فقره به علاوه نظاماً للسیادة و النقابة قرار یافت
[۵] و بدون کیسه.

مشارالیه نامه را برد و اسم بنابر آنکه اسم پادشاه مزبور [۰۰۰] نوشته شد.

۳۰۸:۲۰۲ ۱۳۰
[۱] هو- به تاریخ آخر شهر مزبور کتابت از جانب نواب اعتمادالدوله در جواب کتابت وزیر پادشاه مذکور
[۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج و چهار اصبع و نیم منضم^{۲۸}
[۳] که از عرض کتابت وزیر مزبور عرض یک اصبع و نیم کمتر شد
[۴] و کاغذ اپلیسری ساده بود نوشته
[۵] «اللّه تعالی» در حاشیه عنوان
[۶] و «هو» در وسط عنوان
[۷] چهار اصبع منضم پایین تر از سر کاغذ
[۸] و اسم نواب اشرف چهار اصبع منضم پایین تر از اسماء اللّه مزبور
[۹] و اسم پادشاه مشارالیه نیز چهار اصبع منضم پایین تر از اسم نواب اشرف در حاشیه عنوان نوشته شد
[۱۰] و اسم وزیر مزبور نوشته شد
[۱۱] و عنوان یک شبر و چهار اصبع منفرج
[۱۲] و حاشیه طرف راست ثلث عرض
[۱۳] و حواشی اطراف دیگر عرض یک اصبع قرار یافت قلمی

[۱۴] و ثانی الحال به شرح نامه اشرف از سر نوشته به تاریخ نامه مزبور محمدحسین بیک ایلچی نواب اشرف برد.

۳۰۸:۲۰۳ ۱۳۱
[۱] هو- به تاریخ آخر شهر مزبور کتابت از جانب عالیجاه ناظر بیوتات در جواب کتابت وزیر پادشاه مشارالیه
[۲] به عرض یک شبر و پنج اصبع و نیم منضم که از عرض کتابت مشارالیه به عرض یک اصبع زیاده شد،
[۳] و در سایر جهات موافق کتابت نواب اعتمادالدوله نوشته شده بود.

۳۰۷:۲۰۰ ۱۲۸
[۱] هو- و به تاریخ شهر ذیحجه سنه ۱۱۰۵ ایت نیل که جواب اخلاص نامه توکل خان و تورسن محمدخان و فولادسلطان ولد توکل خان نوشته شده به توکل خان و تورسن محمدخان به دستور مزبور و به فولادسلطان به دستور تورسن محمدخان [۲] و اندازه ها موافق آن منظور و قلمی شد.

۳۰۸:۲۰۱ ۱۲۹
[۱] هو- به تاریخ ۴ شهر ذیقعدة الحرام سنه ۱۰۹۳ ایت نیل جواب نامه پادشاه شهر ناو و ماچین [۲] در کاغذ اپلیسری
[۳] متن افشان
[۴] بی جدول
[۵] طول پنج شبر و یک اصبع و نیم منضم
[۶] و عرض از دو شبر دو اصبع و نیم منضم کمتر که از عرض نامه پادشاه [۰۰۰]
[۷] و عنوان دو شبر و نیم و عرض یک اصبع بیشتر که نصف طول باشد
[۸] و حاشیه طرف راست از چهار اصبع منفرج عرض نیم اصبع کمتر که ثلث عرض باشد
[۹] و حواشی اطراف عرض یک اصبع و نیم
[۱۰] و مهر بر ضمن از طرف مقابل یک شبر تا وسط مهر

[۱۱] و از طرف چپ چهار اصبع منفرج به عرض نیم اصبع کمتر که نیز تا [۹] وسط مهر مسطور است
[۱۲] و در باب جای مهر به خدمت اشرف عرض شده خود به نفس نفیس چنین منظور داشته مهر نموده بودند به عرض دو سه اصبع منفرج

[۱۳] و ثانی الحال از حاجی محمدسلیم ایلچی پادشاه حسب الامر با [۰۰۰] ایلچی فرستاده شد دو نامه مزبور گرفته از سر نوشته شده بود
[۱۴] و محمدحسین بیک غلام خاصه سرکرده یساوول قور که به ایلچی گری تعیین شده به تاریخ < > به اتفاق

^{۲۸} روی «چهار اصبع منفرج و چهار اصبع و نیم منضم» خط خورده است.

۱۳۵

۳۰۹:۲۰۷

[۱] منشور اشرف به دلچین خان والی قلماق
مصحوب ایلیچیان مشارالیه که به اتفاق
جان محمد بیک یوزباشی ایلیچی آمده
بودند، در اصفهان به تاریخ شهر رجب سنه
۱۰۶۹ ایت‌ئیل به مسوده نواب اعتمادالدوله و
محمودولی بیک و برادران عظام
[۲] بر کاغذ ساده
[۳] به عرض یک شبر و شش اصبع منضم
[۴] و طول سه شبر
[۵] و عنوان یک شبر
[۶] به خط نستعلیق
[۷] که دیباچه و متن را سطور موافق و
محاذی بود
[۸] و مهر بزرگ بر روبرو در وسط که سفید است.

۱۳۶

۳۰۹:۲۰۹

[۱] هو - به تاریخ شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۸۱
ایت‌ئیل باشد ایلیچی مشارالیه [دلچین خان]
آمده نامه که بر تخته [...] به خط کفر نوشته بود
آورده و جواب ایشان [...]
[۲] بر کاغذ اپلیسری ساده
[۳] به عرض یک شبر و چهار اصبع منفرج
[۴] به نستعلیق نوشته شد
[۵] اما «حسب الامر اعلی» بر طبق
عرض کمترین غلامزادگان «هو الله
سبحانه» به طلا
[۶] به عرض سه اصبع منضم پایین تر از
اول کاغذ و دیباچه به طلا
[۷] و محاذی وسط عنوان در حاشیه
دیباچه سطور [...]

[۸] و اسامی متبرکه به لاجورد
[۹] چهار اصبع منفرج پایین تر از «هو الله سبحانه»
[۱۰] و از طرفین سه اصبع منضم که هر
طرفی یک اصبع و نیم باشد کوتاه تر از
سطور اصل نشان
[۱۱] و بین السطور آن دو اصبع منضم
[۱۲] که دیباچه هفت سطر شد
[۱۳] و دو اصبع منضم دیگر فاصله گذاشته

[۱۴] به سرخی شروع به دو سطر کوتاه
نشان شد و تا آنجا که [...]
[۱۵] نشان شد [...] به سرخی نوشته
باقی به مرکب و
[۱۶] اسامی متبرکه به لاجورد
[۱۷] و اسامی همایون به سرخی
[۱۸] و بین السطور اصل نشان نیز دو
اصبع منضم
[۱۹] و حاشیه چپ عرض تا حاشیه نامه
سه شبر و یک اصبع منضم
[۲۰] و مهر بزرگ [...] سلیمان [...]
[۲۱] و لفافه کاغذ دولت آبادی پیچیده
[۲۲] و به کیسه زربفت طلا باف
[۲۳] که به عرض پنج اصبع منفرج [...]
[۲۴] و طول آن نیم ذرع [...] بود گذاشته
[۲۵] مصحوب ملک بیک [...], به تاریخ
۱۵ شهر رجب ۱۰۸۱ ایت‌ئیل فرستاده شد.

-

[۲۶] و ثانی الحال که نشان‌ها به الوکه
خان والی قلماق نوشته شد،
[۲۷] نقطه علامت مهر در [...] بر وسط
عرض کاغذ محاذی بین السطور فوق
سطرهای کوتاه گذاشته شد
[۲۸] و [...] کیسه بندگلابتون [...]
گذرانیده منگوله قرار داده
[۲۹] لاک چسبانیده
[۳۰] مهر شد [...]
[۳۱] ضمن نشان به مهر نواب اعتمادالدوله
نرسید.

۱۳۷

۳۱۰:۲۱۰

[۱] به تاریخ شهر رجب ۱۱۰۲ پیچی‌ئیل که
حکم شرف نفاذ به نظر محمود بیگ عمزاده
الوکه خان والی قلماق که فارسی نوشته شده
فرستاده شد
[۲] بر کاغذ اپلیسری آهاردار
[۳] به عرض یک شبر و پنج اصبع منضم
که موافق یک چهار یک و یک گره شاه
به قدر یک ربع و نیم گره کمتر باشد

[۴] قلمی و مصحوب توکل ملازم او
فرستاده شد
[۵] و القاب دو فقره قرار یافت
[۶] و بدون کیسه سرگشوده به ملازم او
داده شد
[۷] و ثانی الحال که حکم شرف نفاذ مکرر
به مشارالیه نوشته شد چون مقرر شده بود
که نواب اعتمادالدوله ضمن ارقام
«بالمشافهه» را که قبل ازین شیخ علی خان
حسب المقرر مهر نمی نمود مهر نماید،
ضمن حکم حکام مذکوره را نیز مهر نمود
[۸] و لوله [کرده]
[۹] و سر آن با کاغذ علیحده عریض تر
لفافه و چسبانیده
[۱۰] به مهر مهر آثار مهر شد.

۱۳۸

۳۱۰:۲۱۱

[۱] به تواریخ مختلف احکام شرف نفاذ به [...]
رجب بیک ولد والی قلماق مساوی عرض
حکمی که به نظر محمود نوشته شد قلمی گشت
[۲] و در همه چیز مساوی و موافق حکم
مزبور مسطور گشته از آن قرار قرار یافت.

۱۳۹

۳۱۰:۲۱۲

[۱] به تاریخ اواسط شهر ذیحجه الحرام سنه
۱۱۱۱ لوثیل، دو طغرا کتابت از جانب نواب
اعتماد الدوله به والی قلماق
[۲] در کاغذ اپلیسری آهاردار
[۳] به عرض یک شبر و پنج اصبع منضم
که دو اصبع منضم از نشان همایون به
مشارالیه کمتر باشد قلمی
[۴] و «هو» چهار اصبع منضم پایین تر
از سر کاغذ
[۵] و «ولی نعمت عالمیان» چهار اصبع منضم
پایین تر از محاذات «هو» نوشته شد
[۶] و حاشیه راست ثلث عرض
[۷] و حاشیه چپ و تحت عرض یک اصبع
[۸] و تجاوز اسم عرض یک اصبع قرار
یافت.

[۲] بر کاغذ ساده
 [۳] به طول چهار شبر است
 [۴] و عرض دو شبر به یک اصبع کمتر
 [۵] و تجاوز اسم یک اصبع
 [۶] و مهر بر ضمن شش اصبع منضم
 [۰۰۰]
 [۷] و هیچ یک از مراتب مذکوره مطابق
 قانون و واقع واقع نشده.

۳۱۷: ۲۲۶ ۱۵۰

[۱] هو- حکم به تاریخ اوایل شهر رجب ۱۱۰۵
 سیچقان ثیل حکم اشرف به جنرال انگلیس
 و حاکم ولات بمبایی و مدرس پتن به
 توکل خان و سایر محال
 [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع
 منفرج به اضافه عرض یک اصبع نوشته شد

۳۲۱- ۳۱۸: ۲۲۷ ۱۵۱

[۱] هو- حکم عهدنامه ثبیتی که نواب
 گیتی ستانی قبل از گرفتن قلعه هرمز از
 پرتگال به تجار و مردم انگلیس داده [۰۰۰] که
 به ممالک محروسه تردد نمایند
 [۲] به عرض دو شبر و پنج اصبع منضم
 [۳] «هو الله سبحانه و تعالی» به طلا
 «الملک لله» به طلا
 [۴] «نصر من الله وفتح قریب و بشر المؤمنین»
 [۵] به لاجورد نستعلیق
 [۶] «یا محمد»، «یا علی» به طلا
 [۷] و مهر محرابی حاشیه دوازده امام (ع)

۳۲۶: ۲۲۹ ۱۵۲

[۱] به تاریخ اوایل شهر محرم الحرام سنه ۱۱۰۷
 که حکم شرف نفاذ به ذن پدراتون دهنه رونیا
 ونرزه جنرال و حاکم گووه و غیره متعلق به
 پادشاه پرتگال نوشته شد
 [۲] عرض آن یک شبر و چهار اصبع
 منفرج قرار یافت.
 [۳] و در تاریخ مزبور که حکم دیگر به
 فرنسیسک پیر دسیلوا جنرال کشتی و

نقطه تجاوز و یک شبر از طرف مقابل
 مهر شده بود و ظاهراً سهواً واقع شده بود.

۳۱۲: ۲۱۸ ۱۴۴

[۱] هو- کتابت اشرف به پادشاه و اجاه و ندیک
 [۲] اندازه ها به شرح نامه له.

۳۱۳: ۲۱۹ ۱۴۵

[۱] کتابت به والی کبیر و ندیک

[۲] اندازه های والی کبیر توسکانیه.

۳۱۳: ۲۲۰ ۱۴۶

[۱] به تاریخ اوایل شهر شعبان سنه ۱۱۰۸ حکم
 شرف نفاذ به سردار و جنرال و ندیک که محال
 بسیار در تصرف دارد
 [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع
 منفرج نوشته شد.

۳۱۴: ۲۲۲ ۱۴۷

[۱] به تاریخ شهر جمادی الثانی سنه ۱۰۸۴
 اودنیل نامه به پادشاه انگلیس
 [۲] در همه چیز به شرح و اندازه نامه اروس
 نوشته شد و القاب زیاده بر آن.

۳۱۴: ۲۲۳ ۱۴۸

[۱] هو- کتابت پادشاه انگلیس به خدمت
 نواب خاقان خلد آشیان به تاریخ ۱۰۷۰ که
 به تاریخ شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۸۵ بارس ثیل
 به تقریب تفحص نامه اروس به نظر مبارک
 اشرف اعلی رسید به ترجمه علیقلی بیگ
 فرنگی ترجمه شد.

۳۱۵: ۲۲۴ ۱۴۹

[۱] هو- نامه اشرف در مبادی جلوس به کمپانیان
 انگلیس، مصحوب گراکوس ارمی که چون
 نرسانیده بود نزد مشارالیه به تاریخ شهر
 ربیع الاول سنه ۱۰۷۶ ثیلان ثیل ملاحظه شد
 و مهر نمود که کمپانیان حکام آنجانند و پادشاه
 نیستند.

۳۱۰: ۲۱۳ ۱۴۰

[۱] به تاریخ اوایل شهر صفر سنه ۱۱۱۳ که کتابت
 از جانب نواب اعتمادالدوله به نظر محمود بیگ
 مزبور قلمی شد
 [۲] به عرض یک شبر و سه اصبع منضم
 قرار یافت
 [۳] و اسم مشارالیه به روی آخر سطر اول
 در جایی که القاب تمام شده بود نوشته شد.

۳۱۰: ۲۱۴ ۱۴۱

[۱] به تاریخ <> احکام به سرکرده های قلماق
 [۲] به عرض یک شبر و دو اصبع منضم
 قلمی شد.

۳۱۰: ۲۱۶ ۱۴۲

[۱] به تواریخ مختلف احکام شرف نفاذ به
 [۰۰۰] رجب بیگ ولد نظر محمود نوشته شده
 [۲] به عرض یک شبر و سه اصبع منضم [۰۰۰]
 [۳] در همه چیز موافق حکم نظر محمود
 بیگ والد مشارالیه قرار یافت.

۳۱۱: ۲۱۵ ۱۴۳

[۱] کتابت به ریم پایا [بعد از القاب]
 [۲] به عرض سه شبر و یک اصبع که از
 عرض نامه له یک اصبع اضافه است
 [۳] و به طول موافق آن
 [۴] بر کاغذ متن افشان
 [۵] بی جدول
 [۶] و تجاوز اسم سه اصبع منضم
 [۷] و مهر بر ضمن چهار اصبع منفرج که
 از طرف مقابل از یک شبر چهار اصبع
 منضم کمتر باشد

[۸] و از طرف چپ چهار اصبع منفرج
 [۹] و اندازه قاب نامه به عرض سر این
 ورق تا محل خط علامت
 [۱۰] و به طول سه چهار یک و سه گره شاه
 [۱۱] زربفت و مخمل زربفت
 [۱۲] و از جمله سه نامه یک نامه آخر الامر
 که به تغییر مضمون سرنویس شد از موضع

سرکرده عساکر پرتگال که در دریا جنگ می‌نمایند قلمی شد
 [۴] عرض آن یک شبر و پنج اصبع و نیم منضمّ قرار یافت
 [۵] نواب اعتمادالدوله مهر نمود
 [۶] و هر دو بدون کیسه
 [۷] لوله و سر آن با کاغذ علیحده پیچیده و چسبانیده
 [۸] مهر و فرستاده شد.

۱۵۳ ۳۲۶:۲۳۰

[۱] به تاریخ شهر جمادی الثانیه ۱۱۰۸ سیچقان نیل حکم شرف نفاذ جهت جنرال هوگلی و بمبائی و مدرس پتن و سایر ولایات انگلیس به جهت محمد حسین کلانتر سابق جولاه اصفهان نوشته شد در هر چیز موافق حکمی که جهت اونوره حاکم گووه نوشته شد قرار یافت
 [۲] و به دستور در میان کیسه به وضع مزبور گذاشته سرکیسه بسته نشد
 [۳] و حکم را نواب اعتمادالدوله مهر نمود.

۱۵۴ ۳۲۶:۲۳۱

[۱] و به تاریخ ۱۳ شهر رجب سنه ۱۱۰۸ سیچقان نیل که حکم دیگر به دستور ونرره حاکم مزبور گووه که ایلچی فرستاده بود نوشته شد
 [۲] لفافه شده
 [۳] در میان کیسه زر بفت
 [۴] به عرض نیم شبر یک اصبع کمتر
 [۵] و طول نیم ذرع و یک گره گذاشته
 [۶] سر آن بند گلابتون بدون منگوله گذرانیده
 [۷] نواب اعتمادالدوله نیز حکم را مهر نمود
 [۸] و حکم شرف نفاذ که به تاریخ شهر جمادی الثانیه مزبوره در باب خواجه محمد حسین کلانتر سابق جولاه به ونرره بدون اسم نوشته شد در همه چیز موافق این شد.
 [۹] سوی آن که سرکیسه چون مقرر شده بود که بسته نشود بسته نشد [...].

۱۵۵

۳۲۶:۲۳۲
 [۱] از جانب نواب اعتمادالدوله و از کتابات که به جنرال کشتی و سرکرده عساکر پرتگال نوشته شد
 [۲] عرض آن یک شبر و سه اصبع منضمّ قرار یافته
 [۳] اسم او در عنوان بدون تجاوز از محاذی متن نوشته شد.

۱۵۶ ۳۲۶:۲۳۵

[۱] هو - مکتوبی که از جانب نواب اعتمادالدوله به تاریخ شهر محرم سنه ۱۱۳۰ تخاقوئیل به ونرره حاکم گووه نوشته شد
 [۲] عرض آن یک شبر و پنج اصبع منضمّ قرار یافت
 [۳] و اسم او در عنوان به تجاوز نیم اصبع از سطور متن نوشته شد.

۱۵۷ ۳۲۷:۲۳۴

[۱] مفاوضه اشرف اعلی به مدیران امور سلطنت ولندیس که پادشاه ندارند و هر چندگاه سرکرده به جهت خود تعیین و باز بر طرف می‌نمایند و جنرال که حاکم بتاویا و زیریادات ۲۹ است و سایر حکام از جانب ایشان تعیین می‌شود
 [۲] در جواب اخلاص نامه ایشان که اصل مفاوضه مزبور ملاحظه شد و سواد آن را کپیتان ولندیس وقتی که بر سر قول و قرار نزاع داشتند و حکم به جنرال مزبور در آن باب نوشته شده بود به عنوان سند ادعا نمودند که سواد مفاوضه مزبور که معلوم نبود که از جانب کدام یک از سلاطین صفویه نوشته شده
 [۳] و خود می‌گفت که از جانب خاقان خلد آشیان نوشته شده و علامت موضع مهر بدون اسم در ضمن داشت اصل دارد
 [۴] و به جنرال نوشته شده و درین وقت نیز به این عنوان بایست قلمی شود ابراز نمود و چون سواد است و اعتماد

نمی‌توان نمود

[۵] و نامه نوشتن و به مدیران مزبور که پادشاه نیستند خلاف دستور و قانون است عمل به این دستور معقول نیست
 [۶] و حکم شرف نفاذ به ایشان باید نوشته شود.

-

[۷] ثانی الحال به تاریخ ۲۵ شهر صفر سنه ۱۱۰۱ نیلان نیل، که بر طبق عرض ارامنه جلفای اصفهان که اموال ایشان را در کشتی ولندیس کپیتان والی دینمرق متصرف گشته بودند حکم شرف نفاذ به مدیران امور مملکت و ارکان سلطنت ولندیس نوشته شد
 [۸] طول آن پنج شبر عرض یک اصبع کمتر
 [۹] و عرض آن دو شبر
 [۱۰] و حاشیه طرف راست چهار اصبع منفرج

[۱۱] و حاشیه طرف چپ و پایین به عرض یک اصبع و نیم و [۱۰۰] شبر و دو اصبع منضمّ و مهر [۱۰۰]
 [۱۲] دوازده امام بر حاشیه آن نقش است
 [۱۳] و مهر نامه‌ها کننده شده
 [۱۴] بر رو عنوان زده شد
 [۱۵] و بدون مهر نواب اعتمادالدوله
 [۱۶] و ته
 [۱۷] و کاغذ دولت آبادی لفافه
 [۱۸] و در میان کیسه بوم زربفت طلائی
 [۱۹] عمل کارخانه
 [۲۰] که طول آن دو شبر و چهار اصبع منفرج
 [۲۱] و عرض نیم شبر بود گذاشته
 [۲۲] و سرکیسه را با بند گلابتون دوخته و سرهای بند منگوله قرار داده
 [۲۳] لاک چسبانیده
 [۲۴] مهر شد و به ارامنه مزبور داده شد.

۱۵۸ ۳۲۸:۲۳۶

[۱] هو - اصل به خط فرنگی
 [۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منضمّ

[۳] ترجمه عریضة والی ولندیس که خود ترجمه کرده [...] که پادشاه ندارند و جمعی به اتفاق امور سلطنت را تمشیت داده سرکرده دارند و مصحوب کمندور هوبرت [...] ارمنی [...] و کپتان لارنس به تاریخ شهر محرم سنه ۱۰۷۷ یونتئیل فرستاده بود و نامه و ترجمه [...] .

۱۵۹ ۳۲۸ : ۲۳۸

[۱] فرمان همایون در جواب آن
[۲] به عرض دو شبر که عریض تر بود
[۳] و حسب الامر الاعلی مقرر شد که چهار اصبع کمتر شود
[۴] و اعتمادالدوله مهر کرد.

۱۶۰ ۳۲۸ : ۲۳۹

[۱] هو - به تاریخ ۲ شهر شعبان ۱۰۹۵
سیچقان ئیل دو پروانچه شرف نفاذ در جواب عریضة کرنلیوس اسپلمان والی و سرکرده

بتاویا نوشته شد به عرض مزبور
[۲] بدون مهر نواب اعتمادالدوله که چون عموماً مقرر گردیده که ارقام «بالمشافهه» را مهر نمای مهر نمود
[۳] در میان کیسه مخمل زربفت بوم نقره
[۴] به عرض دو اصبع منفرج به اضافه عرض یک اصبع گذاشته فرستاده شد.

۱۶۱ ۳۲۸ : ۲۴۰

[۱] به تاریخ و اواخر شهر جمادی الثانی سنه ۱۱۱۲ که جواب کتابت ولمون اوپهون والی و سرکرده بتاویا از جانب نواب اعتمادالدوله نوشته شد

[۲] عرض آن یک شبر و چهار اصبع منفرج قرار یافت

[۳] و تجاوز اسم عرض یک اصبع .

۱۶۲ ۳۲۸ : ۲۴۱

[۱] و حکمی که به تاریخ شهر جمادی الثانی

سنه ۱۱۰۸، جهت خواجه محمدحسین جدیدالاسلام کلاتر سابق جولاه اصفهان نوشته شد

[۲] در میان کیسه به عرض نیم شبر

[۳] بعد از لفافه کردن گذاشته

[۴] چون مقرر شده بود که سرباز داده شود سر آن مهر نشد.

[۵] [...] که محض [...] و چون در زمان

اشرف اعلی [...] عموماً مقرر شده که

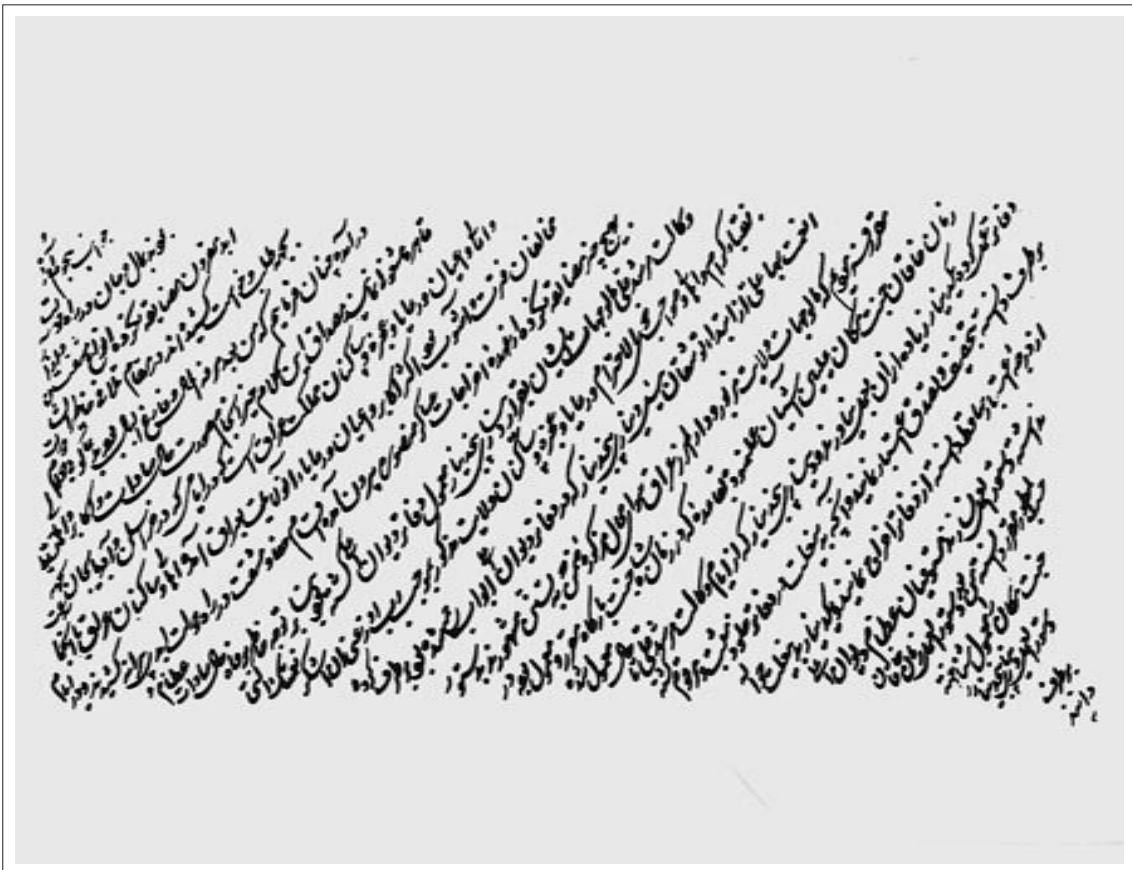
احکام و ارقام «بالمشافهه» و «حسب الامر» را مهر نماید مهر نمود.

۱۶۳ ۳۲۸ : ۲۴۲

[۱] به تاریخ اواسط شهر ربیع الثانی سنه ۱۱۰۹، حکم اشرف به کپیتان ولندیس

[۲] به عرض یک شبر و چهار اصبع منضم نوشته شد.

* * *

آبی: کاغذ ~ نیم رنگ ۲۷: ۴
 آهاردار ← کاغذ اپلیسری، کاغذ دولت آبادی
 آهار و مهره ← کاغذ طغرابی
 آهار هندوستان ← کاغذ طغرابی
 آیات ۳: ۱۴، ۷: ۳۴، ۱۱: ۶۶
 آیه ← آیات
 ایریشم: ~ ساده ۷: ۶۳ ~ سبز و پیسته ای سیر
 و نیم سیر ۷: ۶۰ ~ سرخ و سفید ۷: ۵۹
 اپلیسری ← کاغذ اپلیسری
 احادیث ۳۴: ۷
 احکام ← حکم
 اخلاص نامه ۳۶: ۱، ۳۸: ۱، ۳۹: ۱، ۴۱: ۱، ۸۰: ۱،
 ۹۶: ۱، ۱۰۳: ۱، ۱۰۶: ۱، ۱۰۹: ۱، ۱۳۳: ۱، ۱۳۷: ۱،
 ۱۲۸: ۱، ۱۳۲: ۱، ۱۵۷: ۲
 اخلاص نامه
 ارغوانی (جدول) ۲۰: ۷
 ارسال کردن ۴: ۷، ۸: ۲، ۲۷: ۱، ۲۴: ۶، ۶۸: ۲۴،
 ۸۳: ۵، ۸۴: ۳، ۹۱: ۴، ۱۱۱: ۴، ۱۳۳: ۴
 ارقام ← رقم
 اسلیمی ۷: ۵۲، ۵۸، ۲۱: ۸، ۳۴: ۳، ۶۸: ۳،
 اسم: ۸: ۱۶، ۱۱۸: ۳، ۱۲۰: ۳، ۱۲۳: ۷، ۱۲۹: ۱۴،
 ۱۳۰: ۱، ۱۴۰: ۳، ۱۴۹: ۵ ~ پادشاه ۷: ۳۵،
 ۸: ۱۴، ۱۲۹: ۱۴، ۱۳۰: ۱، ۱۳۰: ۹، بدون ~ ۱۲: ۱۵، ۳: ۹،
 ۱۵۴: ۸، ۱۵۷: ۳، بدون تجاوز ~ ۴: ۹۱، ۴: ۹۳،
 ۹۴: ۵، ۱۱۹: ۲، ۱۵۵: ۳، تجاوز ~ ۹: ۱۰، ۱۰: ۲،
 ۱۹: ۲، ۳۴: ۴، ۳۷: ۱۰، ۴۷: ۸، ۱۳: ۷۰، ۴: ۷۳،
 ۷۳: ۴، ۸۸: ۴، ۹۰: ۱، ۹۰: ۵، ۱۰۷: ۹، ۱۱۷: ۳،
 ۱۲۵: ۳، ۱۳۹: ۸، ۱۴۳: ۶، ۱۴۹: ۵، ۱۵۶: ۳، ۱۶۱: ۳،
 عرض تجاوز ~ ۷۳: ۹، ۱۲۵: ۳، موضع ~ ۹: ۲۹،
 اصبع: نیم ~ ۱۲: ۲، ۱۷: ۵، ۲۴: ۱۶، ۶۸: ۱۱، ۶۹: ۱۰،
 ۸۸: ۴، ۹۰: ۴، ۹۹: ۵، ۱۲۹: ۸، ۱۲: ۱۵۶، ۳: ۳،
 نیم ~ خنصر ۱۰۳: ۴: یک ~ ۷: ۲۱، ۶: ۲۳،
 ۲۳: ۲۲، ۲۴: ۷، ۲۵: ۱۱، ۲۶: ۱۱، ۲۷: ۱۲،
 ۳۴: ۴، ۷۳: ۶، ۴۳: ۳، ۶۴: ۶، ۶۵: ۸، ۶۸: ۱۳،
 ۶۹: ۸، ۹۳: ۱۰، ۹۹: ۷، ۱۰۰: ۷، ۱۰۹: ۲، ۱۲۰: ۶،
 ۱۲۲: ۱۱، ۱۲۹: ۷، ۱۳۰: ۱۳، ۱۳۱: ۲، ۱۳۹: ۷، ۸: ۱۴۳،
 ۱۴۳: ۲، ۱۴۹: ۵، ۱۵۰: ۲، ۱۶۱: ۳، یک اصبع
 ابهام ۱۰۳: ۳: یک ~ ثلث عرض اصبع ۲۱: ۱۲،
 یک ~ ونیم ۹: ۱۳، ۱۰: ۱۳، ۱۴: ۵، ۱۸: ۵، ۲۴: ۳۷، ۶: ۱۰،
 ۶۹: ۱۳، ۷۳: ۹، ۷: ۸۰، ۵: ۱۳۴، ۸: ۱۲۵، ۳: ۱۲۵،
 ۱۲۷: ۴، ۱۲۹: ۹، ۱۳۰: ۳، ۱۳۶: ۱۰، ۱۵۷: ۱۱،
 دو ~ ۱۷: ۲، ۱۰۴: ۲، ۱۱۲: ۹، دو ~ منضم ۱۱: ۲۶،
 ۱۵: ۶، ۴۷: ۹، ۶۸: ۹، ۶۸: ۱۰۰، ۸: ۷، ۱۰۱: ۲،
 ۱۰۲: ۱۰، ۱۱۲: ۲، ۱۱۷: ۳، ۱۲۱: ۲، ۱۳۶: ۱۱، ۱۳۳: ۱۱،
 ۱۳۹: ۸، دو ~ منفرد ۶: ۲۱، ۱۵: ۲۳، ۸: ۲۳،
 ۲۰: ۲۴، ۲۰: ۵۹، ۸: ۶۸، ۱۴: ۹۹، ۷: دو ~ منفرد به

اضافه عرض یک ~ ۱۶۰: ۴: دو ~ منفرد و دو ~
 منضم ۲۵: ۹، دو ~ و ثلث ~ ۲۲: ۶: دو ~ و دو
 ثلث ~ ۲: ۴: دو ~ ونیم منضم ۱۷: ۶، ۱۲۹: ۶،
 دو سه ~ منفرد ۱۲۹: ۱۲: سه ~ منضم ۶: ۶،
 ۹: ۱۳، ۱۸: ۳، ۲۱: ۱۱، ۲۳: ۱۶، ۲۴: ۷، ۲۹: ۱۹، ۳۷: ۱۰، ۳۷: ۹،
 ۴۱: ۵، ۵۷: ۹، ۵۹: ۶، ۶۴: ۹، ۶۹: ۶، ۱۱۷: ۷، ۱۲۲: ۱۰، ۱۳۶: ۱۰،
 ۱۴۳: ۶، ۱۴۳: ۱۰، سه ~ منفرد ۲۶: ۱۲،
 ۵۸: ۸، ۶۹: ۱۱، ۱۰۰: ۶، سه ~ منفرد و عرض
 یک اصبع ۲۵: ۷: سه ~ ونیم منضم ۶۵: ۹،
 سه چهار اصبع منفرد ۹۹: ۳: چهار ~ ۱۲۰: ۱۱،
 ۱۵۹: ۳: چهار ~ منضم ۱۳: ۱۳، ۲۱: ۷، ۱۴: ۲۶، ۱۲: ۲۷،
 ۱۱: ۵۷، ۸: ۵۸، ۹: ۶۹، ۱۲: ۹۲، ۱۳: ۲۷، ۱۱۸: ۲،
 ۱۲۰: ۱۰، ۱۳۳: ۶، ۱۳۳: ۱۰، ۱۳۹: ۹، ۱۳۹: ۱۰،
 چهار ~ منفرد ۵: ۱۰، ۴: ۱۱، ۹: ۱۷، ۱۰: ۳۰، ۱۱: ۲۱،
 ۲۲: ۳، ۲۶: ۸، ۲۷: ۱۰، ۳۷: ۸، ۴۱: ۵، ۴۶: ۶،
 ۵۷: ۶، ۶۳: ۳، ۶۵: ۷، ۶۷: ۲، ۶۸: ۱۳، ۶۸: ۱۹،
 ۶۹: ۷، ۹: ۶، ۱۰: ۱۰، ۱۰۷: ۶، ۱۰۷: ۶، ۱۱۸: ۲، ۱۲۳: ۵،
 ۱۲۴: ۷، ۱۲۴: ۹، ۱۲۵: ۱۲، ۱۲۹: ۸، ۱۱: ۱۳۶، ۹: ۱۴۳،
 ۷: ۱۴۳، ۸: ۱۵۷، ۱۰: چهار ~ منفرد یک اصبع
 ونیم کمتر ۹۲: ۷: چهار ~ و ثلث اصبع ۴: ۵،
 چهار ~ ونیم منضم ۱۷: ۹، ۱۸: ۶: پنج ~
 منضم ۴۷: ۸، ۶۴: ۸، ۲۷: ۹، پنج ~ منفرد
 ۱۳۶: ۲۳: شش ~ منضم ۱۱۱: ۶، ۱۲۳: ۸، ۱۲۷: ۶،
 ۱۴۹: ۶: شش هفت ~ منضم ۵: ۸، هفت ~
 ۳: ۱۹: هفت ~ منضم ۹: ۲۷، ۱۴: ۶، ۶۹: ۱۹،
 ۷۳: ۱۱، ۱۳: ۷۳
 اصل ← رقع، عریضه، مفاوضه، نامه، نشان
 اطلس سرخ (بوم کیسه) ۷: ۵۷
 اعراب: بدون ~ ۷: ۲۵، رنگ ~ ۷: ۱۱، ۲۷: ۵۶،
 افشان: افشان ۵۴: ۳ ~ تنک ۲۴: ۱۱۳ ~
 حاشیه ۹: ۴ ~ سرخ ۲۱: ۱۸ ~ غربالی ۱۷: ۱۳
 ~ لپه ۸۷: ۳ ~ لینی ۹: ۴ ~ نقره لینی
 غلیظ ۲۷: ۱۶: بی ~ (کاغذ) ۱۰۷: ۳، ۱۲۴: ۳
 نیزنک: حاشیه افشان، عنوان، کاغذ، متن ~
 افشان کردن (متن و حاشیه) ۹: ۱۷، ۱۸، ۱۹
 القاب ۷: ۵۳، ۸: ۱۹، ۱۹: ۱۱، ۶۴: ۱۲، ۷۳: ۱۶، ۱۹: ۱۹،
 ۲۸: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴،
 ۲۵: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴، ۲۸: ۴،
 ۸۴: ۳، ۸۵: ۳، ۹۲: ۲، ۹۴: ۴، ۹۵: ۳، ۹۶: ۵،
 ۹۹: ۶، ۹۹: ۸، ۱۰۹: ۴، ۱۱۱: ۲، ۱۱۶: ۵، ۱۱۸: ۴،
 ۱۲۰: ۷، ۱۳۳: ۵، ۱۳۷: ۵، ۱۴۳: ۳، ۱۴۳: ۱۰،
 ۱۴۷: ۲ ~ ایلچی ۲۹: ۴ ~ پادشاه (سلطان)
 ۷: ۳۵، ۸: ۱۹، ۹: ۱۵، ۱۱: ۶۴ ~ و والد ۴۱: ۱
 امضا ۱۷: ۱۱۲۵
 انتخاب ۹: ۲۰، ۲۲ ~ کاغذ ۱۷: ۱۳، ۱۵: ۱۸،
 ۶۵: ۱۱ ~ کیسه ۱۱۱: ۵، ۵
 اندازه (نامه، رقع، حکم و ...) ۹: ۱۰، ۱۶: ۱۳،
 ۱۴: ۱۵، ۲: ۱۷، ۶: ۱۷، ۱۳: ۲۷، ۱۱: ۶۵، ۸: ۸۳،
 ۷: ۸۳

۸۴: ۴، ۱۱۸: ۲، ۱۲۳: ۲، ۱۲۵: ۲، ۱۲۷: ۲،
 ۱۲۸: ۲، ۱۳۲: ۳، ۱۳۴: ۲، ۱۳۵: ۲، ۱۴۷: ۲،
 ~ نشان مهر ۱۲۳: ۳ ~ قاب نامه ۱۴۳: ۹
 بالمشافهه ← مشافهه
 برگک های طلا ۷: ۳۶
 برگ/ برگ ها (نقش) ۷: ۴۲، ۴۴، ۵۱، ۶۰، ۱۱: ۱۶،
 ۲۵، ۳۴
 بطانه ۷: ۶۱
 بند (سرکیسه) ۷: ۷۴، ۸: ۷۷، ۲۲: ۱۵، ۱۲۵: ۱۵ ~ طلای
 گلابتون بافته ۱۴: ۱۰ ~ گلابتون ۶۸: ۲۰، ۱۲۳: ۱۱،
 ۱۳۶: ۲۸، ۱۵۷: ۲۲ ~ گلابتون بدون منگوله
 ۱۰۰: ۱۲، ۱۲۷: ۱۰، ۱۵۴: ۶ ~ گلابتون طلا ۱۸: ۱۳،
 ۱۲۵: ۱۳ ~ گلابتون منگوله دار متعارف ۳:
 ۲۱ ~ مفتول طلای دوسر باریک ۷: ۶۶ ~
 های منگوله های طلا ۷: ۷۷، دوختن سرکیسه با
 ~ ۷: ۶۶، ۶۸: ۲۰، ۱۳۳: ۱۰ ~ کیسه ۷: ۶۷،
 ۱۲۵: ۱۵، ۱۵۸: ۱۷، نیزنک، منگوله (سرکیسه)
 بوته/ بوته ها (نقش) ۷: ۶۳، ۸: ۲۱، ۹: ۴
 بوته زر ۷: ۶۱
 بوم ۷: ۲۲، ۲۶، ۲۹، ۳۰، ۴۵، ۸: ۱۰، ۱۲: ~ زربفت
 طلا ۱۵۷: ۱۸ ~ سرخ گشاد رنگ ۷: ۳۱ ~ طلای
 بوته ایریشم ساده ۷: ۶۳ ~ طلای زرد ۱۱: ۲۰،
 ~ طلای زرد مهره دار ۱۱: ۴۷ ~ طلای زرد خام
 ۷: ۴۵ ~ کیسه ۷: ۵۷، ۵۸، ۶۳ ~ لا جور
 ۱۱: ۳۸، ۴۹ ~ نقره ۱۲۵: ۱۰، ۱۶۰: ۳
 بین السطور ۲: ۱۰، ۴: ۱۰، ۴: ۱۰، ۶: ۲۶، ۸: ۱۱، ۱۱: ۱۴،
 ۵۸، ۷۵: ۴، ۹۹: ۶، ۱۱۱: ۲، ۱۱۶: ۵، ۱۱۸: ۴،
 ۱۲۰: ۷، ۱۲۲: ۱۱، ۱۳۶: ۱۱، ۱۸: ۲۷
 پادشاهانه ۳: ۱۴
 پرداز: ~ های رنگین ۶۸: ۴
 پرداز دار: گل های ~ ۲۴: ۱۷
 پروانچه ۷۷: ۱ ~ شرف نفاذ ۳۱: ۴، ۸۰: ۱، ۸۱: ۱،
 ۸۲: ۱، ۸۳: ۹، ۱۶۰: ۱
 پشت کارد: یک ~ ضخیم ۹: ۶ ~ دو ~ ۱۲: ۱۳،
 تحریر ۷: ۴۱، ۴۷، ۵۱، ۳۴: ۱۴، ۱۵: بدون ~ ۱۱: ۴۴
 بی تحریر ← بدون تحریر
 تحریر دار ۷: ۱۶، ۱۸، ۲۰، ۲۵، ۲۷، ۳۰، ۳۶، ۴۱،
 ۱۱: ۱۵، ۱۶، ۵۸ ~ محرابی ۷: ۲۶
 تحریر شدن ۷: ۵۱
 تحریر نمودن ۹: ۵، ۱۰: ۱۰
 تذهیب ۷: ۱۹، ۲۶، ۸: ۹، ۱۵: ۱۱، ۲۰: ۳۴،
 ~ سیاه ۱۱: ۴۲ ~ محرابی ۷: ۲۶
 تذهیب شده ← مذهب
 ترجمه ۱: ۱۵۸، ۱: ۱۴۸
 تزیین ۷: ۲۹، ۱۱: ۴۹، نیم ~ ۱۱: ۲۳، ۴۰
 تعرض نامه ۲: ۵، ۱۰
 تعلیق (خط) ۲: ۲
 تقریر ۶: ۹۳

۱۱: ۱۳، ۱۶، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۵، ۴۶، ۴۸؛
 کاغذ ~ ۲۵: ۲
 سجاف زربفت ۶۲: ۷
 سرباز ← حکم سرباز
 سرخ ۲۷: ۱۶، ۸۹: ۵، ۱۳۶: ۱۴، ۱۵، ۱۷، جدول ~
 ۶۷: ۷ ~ گشاد رنگ ۷: ۲۷، ۳۱ ~ و سفید ۷: ۵۹
 سرخی ← سرخ
 سرسخن ۱: ۴
 سرکاری ۲۸: ۹
 سرگشوده ← حکم سرگشوده
 سرلوح ۴: ۶، ۱۳، ۸: ۸، بدون ~ (کاغذ نامه) ۱۷: ۱۱
 سرلوح دار ۴: ۵۴
 سرنویس شدن (نامه) ۱۲: ۱۴۳
 سطر ۴: ۱۳، ۵: ۷، ۳۱، ۳۲، ۳۵، ۸: ۱۴، ۱۱: ۱۸،
 ۲۶، ۵۵، ۵۹، ۱۲: ۱۴، ۲۳: ۱۵، ۲۹: ۴، ۴۷: ۸،
 ۷۴: ۴، ۷۵: ۴، ۷۸: ۴، ۹۹: ۶، ۱۰۷: ۹، ۱۱۱: ۲،
 ۱۱۶: ۵، ۱۱۸: ۴، ۱۲۰: ۷، ۱۲۲: ۱۰، ۱۲۵: ۳،
 ۱۲۷: ۳، ۱۳۵: ۴، ۱۳۶: ۷، ۱۴۰: ۱۰، ۱۴۲: ۱۴، ۲۷:
 ۱۴۰، ۳: ۱۵۶
 سفید ۷: ۷، ۹، ۱۳، ۱۵، ۱۸: ۸، ۱۰: ۱۱، ۱۱: ۱۸،
 ۱۳۵: ۸، سرخ و ~ ۷: ۵۹ ~ و سیاه (نقش‌ها)
 ۳۱: ۷؛ کاغذ طغریایی ~ ۷: ۵۵، ۸: ۲۰
 سند کردن ۲: ۱۵۷، ۲: ۲۳، ۱۵: ۱۰۲، ۲: ۱۵۷
 سند نمودن ← سند کردن
 سواد ۴: ۱۵۷
 سیاه ۱۱: ۴۲، ۳: ۱۸، ۲۴: ۱۴، ۱۵، ۱۲۵: ۶، تذهیب ~
 ۴۲: ۱۱
 سیاهی ← سیاه
 سینۀ باز (نقش) ۳: ۲۶
 شاهنشاهی ۱۴: ۳
 شبر: نیم ~ ۱۵۷: ۲۱، ۱۶۲: ۲، نیم ~ یک اصبع کمتر
 ۱۵۴: ۴، یک ~ ۱: ۵، ۱۳: ۸، ۲۰: ۸، ۲: ۲۷، ۸:
 ۳۷، ۹: ۴۷، ۷: ۵۲، ۳: ۶۰، ۵: ۶۴، ۴: ۷۳، ۱۱:
 ۸۹، ۲: ۹۹، ۷: ۱۰۷، ۷: ۱۲۹، ۱۰: ۱۳۰، ۲: ۱۳۵،
 ۱۴۳: ۱۲، یک ~ یک اصبع کمتر ۲۷: ۸، ۵۹: ۳،
 ۶۵: ۶، ۷۸: ۲، یک ~ یک اصبع و نیم کمتر
 ۶۸: ۸، یک ~ دو اصبع و نیم منضم کمتر ۱۷: ۲،
 ۲۴: ۱۱، یک ~ چهار اصبع منضم کمتر ۱۴۳: ۷،
 یک ~ چهار اصبع منفرج کمتر ۸۸: ۲، یک ~
 و عرض ابهام ۶: ۵، یک ~ و یک اصبع ۴: ۴،
 ۲۳: ۲، یک ~ دو اصبع منضم ۹: ۹، ۱۰: ۲۲، ۴:
 ۴۱، ۳: ۶۴، ۲: ۷۶، ۲: ۸۷، ۲: ۱۲۴، ۱۰: ۱۳۴،
 ۳: ۱۴۱، ۲: ۱۴۱ ~ و دو اصبع منفرج از سبایه تا
 وسطی ۹۱: ۳، یک ~ و سه اصبع منضم ۶: ۲۶،
 ۱۲: ۱۲، ۲: ۲۱، ۱۰: ۲۴، ۲: ۵۷، ۷: ۱۱۰، ۲: ۱۱۳،
 ۳: ۱۳۳، ۳: ۱۴۰، ۲: ۱۴۲، ۲: ۱۵۵، ۲: یک ~ و سه
 اصبع منفرج ۲۱: ۹، ۳: ۳۴، ۵: ۶۵، ۵: ۸۱، ۲: ۸۳،
 یک ~ و سه اصبع منفرج از خنصر تا وسطی

۹۳: ۳، یک ~ و سه اصبع منفرج از سبایه تا
 بنصر ۹۴: ۲، یک ~ و سه اصبع و نیم ۲۴: ۱۰،
 یک ~ و سه اصبع و نیم منضم ۱۶: ۲، ۱۷: ۳،
 ۱۲۷: ۵، یک ~ و چهار اصبع منضم ۲۴: ۸، ۲۶: ۱۰،
 ۹۲: ۶، ۱۰۲: ۳، ۱۰۵: ۲، ۱۱۹: ۲، ۱۲۲: ۲، ۱۳۲: ۲،
 ۱۵۸: ۲، ۱۶۳: ۲، یک ~ و چهار اصبع منضم
 و دو اصبع منضم ۱۰۳: ۲، یک ~ و چهار اصبع
 و نیم منضم ۲۵: ۸، یک ~ و چهار اصبع
 منفرج یک اصبع کمتر ۹۶: ۲، یک ~ و چهار
 اصبع منفرج یک اصبع و نیم کمتر ۹۲: ۵،
 یک ~ و چهار اصبع منفرج دو اصبع منضم
 کمتر ۱۱۶: ۴، یک ~ و چهار اصبع منفرج ۲۹: ۲،
 ۳۸: ۲، ۴۳: ۲، ۴۵: ۲، ۸۳: ۶، ۹۰: ۲، ۹۵: ۲، ۹۶: ۴،
 ۱۰۰: ۴، ۱۰۸: ۳، ۱۱۴: ۲، ۱۱۷: ۲، ۱۲۰: ۴، ۱۳۰: ۱۱،
 ۱۳۶: ۳، ۱۴۶: ۲، ۱۵۲: ۲، ۱۶۱: ۲، یک ~ و چهار
 اصبع منفرج به اضافه عرض یک اصبع ۱۵۰: ۲،
 یک ~ و چهار اصبع منفرج به اضافه دو
 اصبع منضم ۱۸: ۱۲، یک ~ و پنج اصبع
 منضم ۲۷: ۴، ۲۹: ۳، ۴۶: ۵، ۵۸: ۲، ۵۹: ۲،
 ۷۷: ۲، ۸۴: ۲، ۸۵: ۲، ۱۳۷: ۳، ۱۳۹: ۳، ۱۵۶: ۲،
 یک ~ و پنج اصبع و نیم منضم ۱۳۱: ۲، ۱۵۲: ۴،
 یک ~ و شش اصبع منضم ۱۳۵: ۳، یک ~ و نیم
 ۵۲: ۴، دو ~ ۵: ۵، ۱۵: ۷، ۳۰: ۲، ۴۱: ۲، ۵۱: ۲،
 ۶۰: ۱، ۷۹: ۲، ۸۰: ۳، ۸۲: ۲، ۸۳: ۱۰، ۱۰۰: ۵،
 ۱۰۷: ۵، ۱۲۹: ۶، ۱۵۷: ۹، ۱۵۹: ۲، دو ~ یک
 ابهام کمتر ۱۷: ۲، دو ~ یک اصبع کمتر ۱۴۹:
 ۴، دو ~ یک اصبع و نیم کمتر ۶۸: ۷، دو ~
 دو اصبع منضم کمتر (کوتاه‌تر) ۸۳: ۸، ۸۴: ۴،
 ۹۹: ۶، دو ~ دو اصبع و نیم منضم کمتر
 ۱۲۹: ۶، دو ~ و عرض ابهام ۹: ۸، دو ~ و
 نیم اصبع ۱۷: ۱۰، دو ~ و یک اصبع و نیم ۹:
 دو ~ و دو اصبع منضم ۳۱: ۲، ۳۲: ۲، ۳۶: ۲،
 ۳۷: ۴، ۵۶: ۲، ۶۰: ۲، ۶۴: ۳، ۷۲: ۲، ۷۳: ۵،
 ۱۲۴: ۵، دو ~ و سه اصبع منضم ۲۳: ۳، ۲۴:
 ۹، دو ~ و سه اصبع و نیم منضم ۲۴: ۳، دو ~
 و سه اصبع منفرج ۲۱: ۸، دو ~ و چهار اصبع
 ۱۰۰: ۱۰، دو ~ و چهار اصبع منضم ۲: ۲۸، ۳:
 ۳۳، ۳: ۵۴، ۲: ۷۰، دو ~ و چهار اصبع
 منفرج ۲۶: ۷، ۴: ۴۶، ۴: ۹۲، ۴: ۱۲۴، ۶: ۱۵۷،
 دو ~ و پنج اصبع منضم ۳۷: ۷، [۹]، ۷۳: ۸،
 ۱۵۱: ۲، دو ~ و شش اصبع منضم ۱: ۴، دو ~ و
 هفت اصبع منضم ۱۴: ۷، دو ~ و نیم ۶۹: ۸،
 ۱۲۹: ۷، سه ~ سه اصبع منضم کمتر ۹: ۹،
 سه ~ سه ۴: ۴۷، ۵: ۵۸، ۳: ۱۳۵، ۴: سه ~ و
 یک اصبع ۱۳۶: ۱۹، ۱۴۳: ۱، سه ~ و یک اصبع
 و نیم ۴: ۳، ۶۸: ۶، سه ~ و سه اصبع منضم
 ۹: ۲۶، سه ~ و چهار اصبع منضم ۱۲۵: ۱۱،
 سه ~ و چهار اصبع منفرج ۱۲۰: ۳، چهار ~

۴۷: ۱۵، پنج ~ یک اصبع کمتر ۱۵۷: ۸، پنج ~
 ۳۷: ۳، ۷۳: ۱۰، ۱۰۰: ۳، ۱۰۷: ۴، ۱۴۹: ۳، پنج ~
 و یک اصبع ۶۹: ۶، پنج ~ و یک اصبع و نیم ۹:
 ۷، ۱۵: ۶، پنج ~ و یک اصبع و نیم منضم
 ۱۲۹: ۵، پنج ~ و دو اصبع منضم ۷۳: ۴، پنج ~
 و چهار اصبع منفرج ۱۲۴: ۴، هشت ~ و دو اصبع
 منضم ۴۷: ۴
 شبر شاه: یک ~ ربع گره کمتر ۱۱۱: ۷، ۱۲۳: ۸
 شبکه: ۷: ۶۷، ۷۵: ۸، ۲۲: ۸ ~ طلا: ۷: ۶۸، ۷۵: ۷۶،
 ~ نقره ۷: ۶۸، ۷۵
 شعر ۷: ۳۷، ۱۱: ۵۷
 شعله (نقش) ۷: ۳۷، ۱۱: ۵۷
 شکسته نستعلیق ۲۸: ۲، ۲۹: ۳، ۳۵: ۳، ۹۸: ۳
 شنجرف ۱۰: ۴
 ضمن ← مهر بر ضمن
 ضمن نشان ← نشان
 طوس‌های چترزده ۴: ۲۱
 طغرا (امضا) ۱۸: ۱۷، ۱۳۳: ۶، ۱۳۴: ۲
 طغرا (خط) ۵: ۱۱۶
 طغرا (واحد نامه) ۱۰: ۱، ۲۷: ۲، ۱۱۱: ۵، ۱۳۹: ۱
 طغریایی ← کاغذ طغریایی
 طلا: بند ~ (کیسه) ۷: ۶۶ و ۷۷، ۱۴: ۱۰، ۱۸: ۱۳،
 ۱۳: ۱۳، بوم ~ ۳: ۷، ۱۸: ۳، ۲۲: ۲، ۴۵: ۵، ۴۹: ۵، ۶۳:
 ۸، ۲۱: ۱۱، ۲۰: ۴۷، ۶۵: ۹، ۸۸: ۶، ۱۵۷: ۱۷، ۱۸:
 تکمه‌های ~ ۷: ۷، ۷۶: ۷، جدول ~ ۷: ۱۶، ۲۰:
 ۳۰، ۴۱، ۴۸، ۱۱: ۸، ۱۰: ۱۹، ۴۱: ۱۱، ۶۸: ۱۱،
 ۲۴: ۱۴، ۱۵: چسباندن ~ ۷: ۴۹، ۱۱: ۶۲، حل کاری
 ~ ۵۴: ۳، ۵۶: ۵، ۶۸: ۳، خط ~ (در انتهای نامه)
 ۹: ۵، سرلوح ~ و لاجورد ۸: ۸، شبکه ~ ۷: ۶۸،
 ۷۵، ۷۶: ~ (در بین السطور) ۴: ۱۰، ۷: ۳۶،
 ۸: ۱۱، ۲۴، ۵۸، ۹: ۵، ~ (در عنوان‌ها)،
 اسامی متبرکه و نوشته‌ها (۳: ۸، ۱۲، ۱۴، ۷: ۱۴،
 ۱۸، ۲۵، ۳۴، ۱۱: ۱۷، ۱۳: ۱۱، ۱۷: ۱۱، ۲۵: ۵۶، ۴۴: ۹،
 ۱۱۶: ۷، ۱۲۳: ۵، ۱۲۵: ۵، ۱۳۶: ۶، ۱۵۱: ۳، ۱۵۱:
 ~ (در نقش‌ها) ۷: ۱۹، ۲۳: ۳، ۳۷: ۵، ۸: ۱۵،
 ۱۱: ۱۴، ۱۶، ۲۰، ۲۱، ۲۵، ۴۰، ۴۶، ۴۸، ۲۱: ۶،
 ~ ی یخخته زرد و سبز مهره‌دار ۷: ۱۹ ~ ی
 تحریردار ۷: ۱۶، ۱۸، ۲۰ ~ ی حلی ۷: ۴۸:
 ~ ی حلی زرد کارخانه‌ای مهره‌دار ۷: ۴۱ ~ ی
 خراشه‌دار مهره‌دار ۸: ۱۱ ~ ی خراشه دار زرد
 مهره‌دار ۷: ۳۶ ~ ی زرد ۳: ۸، ۱۲، ۷: ۳۴، ۵۰:
 ۱۱، ۱۴، ۲۰، ۴۰، ۴۴، ۵۶ ~ ی زرد بی مهره ۸: ۱۲:
 ~ ی زرد تحریردار ۱۱: ۵۸ ~ ی زرد خام ۷: ۴۵،
 ۱۱: ۴۱ ~ ی زرد خراشه‌دار ۱۱: ۲۴ ~ ی زرد مهره‌دار
 ۷: ۱۴، ۱۴: ۴۷ ~ ی زرد مهره‌دار ساده ۷: ۴۹، ۱۱: ۶۲:
 ~ ی زرد مهره و تحریردار ۷: ۲۵ ~ ی زرد و
 سبز بند رومی ۱۱: ۱۳ ~ ی ساده خراشه دار ۴: ۱۰:
 ~ ی سبز ۱۱: ۲۵ ~ ی سبز خام تحریردار

کنار ~ ۷: ۷ سر ~ ۳: ۸، ۱۴: ۷، ۴۹: ۸، ۱۷: ۸،
 ۱۳: ۸، ۱۴: ۳، ۱۸: ۳، ۲۱: ۱۴، ۲۷: ۱۴، ۹۲: ۱۲،
 ۱۱۸: ۲، ۱۲۰: ۹، ۱۲۳: ۵، ۱۲۹: ۱۴، ۱۳۰: ۷، ۱۴:
 ۱۳۱، ۴: ۱۳۹، ۴: ~ آبی نیم رنگ ضخیم ۲۷:
 ۴: ~ ابری ساده ۵۷: ۳: ~ افشان ۳: ۷:
 ۳۳: ~ افشان لپه ۸۷: ۳: ~ چسبانده مربع
 طولانی ۸: ۱۹: ۷: ۳۸: ~ ساده ۱۷: ۱۲: ۲۲: ۲:
 ۳۴: ۲، ۳۷: ۲، ۴۳: ۲، ۴۴: ۴، ۶۴: ۱۱، ۷۱: ۳،
 ۷۶: ۳، ۹۱: ۲، ۹۳: ۲، ۱۰۷: ۲، ۱۱۰: ۳،
 ۱۱۳: ۳، ۱۲۲: ۵، ۱۲۴: ۲، ۱۳۵: ۲، ۱۴۹: ۲: ~ سبز
 ۲۵: ~ ۲: ~ علیحده ۱۴: ۷: ۳۸: ۱۵: ۹۳: ۶:
 ۶۷: ۶: ۷۲: ۵، ۱۰۸: ۸، ۱۳۷: ۹، ۱۵۲: ۷: ~ علیحده
 مذهب ۵: ۵۴: ۷: ~ کیود ساده ۵۲: ۲: ~
 متن افشان ۱: ۵: ۲: ۵۶: ۳: ۱۴۳: ۴:
 ~ مذهب ۷۴: ۳: ~ نمونه ۶۵: ۱۱: کنار ~
 (نامه) ۷: ۷۲: ۱۱، ۳۲: ۴۳، ۲۴: ۱۶، ۵۶: ۷،
 ۱۱۰: ۴: کنج ~ ۱۱: ۲۳: لفاقه ~ ۳: ۱۷: ۴۶: ۹:
 ۶۴: ۱۱، ۱۲۵: ۷، ۱۳۶: ۲۱، ۱۵۸: ۱۱: لفاقه ~
 آهاردار ۶۸: ۱۶: منتهای کاغذ ~ انتهای کاغذ:
 نارسایی ۱۵: ۷: وسط ~ ۴: ۱۳: ۱۱: ۲۳:
 ۱۳۵: ۸، ۱۳۶: ۲۷: وصل ~ وصل (کاغذ)
 کاغذ ایلیری ۶: ۲، ۲۳: ۹، ۵۹: ۴، ۶۵: ۲، ۶۸: ۵،
 ۶۹: ۳، ۹۴: ۳، ۱۲۹: ۲، ۱۳۶: ۲: ~ ساده ۷: ۱۷:
 ۱۸: ۱۷: ~ نازک ۵۸: ۴: ~ آهاردار ۱۳۷: ۲:
 ۱۳۹: ۲: ~ ساده ۶۳: ۲، ۶۷: ۳، ۹۲: ۳، ۱۳۰: ۴:
 ~ ساده آهاردار ۶۴: ۷:

کاغذ خانبالغی ۹: ۱۶: ~ ساده ۱۷: ۶، ۱۸: ۲۱، ۱۷: ۲:
 ~ ضخیم ۱۵: ۲
 کاغذ ختایی ۹: ۲: ~ ساده ۶۸: ۲:
 کاغذ دولت آبادی: ۴۶: ۹، ۸۰: ۲، ۱۱۶: ۲، ۱۲۵: ۷،
 ۱۵۷: ۱۷: ~ آهاردار ۶۸: ۱۶: ~ زرد ۲۱: ۳:
 ~ ساده ۱۸: ۱۷: ~ سرخ ۲۶: ۲: ~ یک رو
 افشان نقره لینی غلیظ ۲۷: ۱۶
 کاغذ طغریایی ۱۱: ۲، ۶۰: ۶۱: ~ با آهار هندوستان
 ۱۱: ۶۰: ~ سفید ۸: ۲۰: ~ ضخیم آهار و مهره
 کرده سفید ۷: ۵۵: لفاقه با ~ ۷: ۵۵: ۱۱: ۶۰:
 کاغذ هراتی: لفاقه ~ ۱۲۳: ۹
 کتابت ۴: ۱۰: ۱۰: ۱۲: ۱۲: ۱۳: ۱۵: ۱۶: ۷: ۱۶: ۳:
 ۲۴: ۲۲، ۳۵: ۴۲: ۷۰: ۷۱: ۷۵: ۷۵: ۷۶: ۱:
 ۷۶: ۸، ۸۷: ۸، ۸۹: ۸، ۹۳: ۸، ۹۴: ۹، ۹۵: ۸:
 ۹۷: ۸، ۱۰۸: ۲، ۱۱۷: ۲، ۱۱۸: ۱، ۱۱۹: ۱، ۱۲۰: ۱:
 ۱۲۱: ۲، ۱۲۲: ۲، ۱۳۰: ۱، ۱۳۱: ۳، ۱۳۹: ۱:
 ۱۴۰: ۱، ۱۴۳: ۱، ۱۴۴: ۱، ۱۴۵: ۱، ۱۴۸: ۱، ۱۵۵: ۱:
 تحت ~ ۸۷: ۵: گوشه ~ ۸۷: ۲
 کنگره دار (مهر) ۳۸: ۷
 کیسه ۶: ۱۱، ۱۳: ۴، ۱۵: ۴، ۱۰: ۹، ۳۶: ۹، ۳۸: ۸، ۴۰:
 ۱۱۱: ۳، ۵: ۶، ۷: ۱۲۳: ۸، ۱۳: ۲، ۱۵۳: ۲، ۱۶۲: ۲:
 بدون ~ ۲۳: ۱۲، ۲۳: ۱۲، ۳۴: ۵، ۳۶: ۷، ۳۷: ۶،

عمل کارخانه ← کیسه عمل کارخانه
 عمل مرحوم آقازمان (حل کاری و نقاشی) ۲۷: ۷
 عمل هندوستان (افشان کاغذ) ۲۵: ۶
 عنوان (رقعه، نامه، کاغذ و ...) ۳: ۳، ۴: ۳، ۶:
 ۷: ۱۰، ۱۵: ۱۲، ۲۲، ۲۶، ۲۷، ۲۸: ۸، ۲۹، ۱۲، ۱۸،
 ۹: ۱۲، ۲۹، ۱۱: ۱۲، ۱۳، ۲۷، ۱۳: ۶، ۱۵: ۵، ۶:
 ۱۷: ۱۴، ۲۱: ۳، ۲۲: ۵، ۲۳: ۴، ۲۴: ۱۰، ۱۷:
 ۲۵: ۹، ۲۶: ۱۰، ۲۷: ۶، ۲۸: ۱۰، ۲۹: ۴، ۳۱: ۳، ۳۱:
 ۳۲: ۴، ۳۳: ۵، ۳۷: ۷، ۴۲: ۴، ۴۷: ۶، ۵۱: ۴:
 ۵۴: ۵، ۵۷: ۸، ۶۴: ۴، ۶۵: ۷، ۶۹: ۸، ۷۲: ۴:
 ۷۳: ۸، ۹۲: ۶، ۱۰۰: ۱۱، ۱۱۶: ۵، ۱۱۶: ۸، ۱۱۸: ۲:
 ۱۲۰: ۴، ۱۲۴: ۶، ۱۲۹: ۷، ۱۳۰: ۱۱، ۱۳۵: ۵،
 ۱۵۵: ۳، ۱۵۶: ۳، ۱۵۷: ۴، ۱۵۸: ۸: اطراف ~
 ۸: ۱۵: بیت ~ ۶: ۴: دور ~ ۷: ۱۵، ۱۹، ۲۶:
 ~ افشان ۵: ۲: وسط حاشیه ~ ۳: ۷، ۲۵: ۱۳:
 ۵: ۲۱، ۱۳: ۱۲، ۱۲۰: ۹، ۱۲۳: ۹، ۱۳۳: ۶: وسط ~
 ۳: ۱۱، ۱۳۲: ۱۲، ۱۳۳: ۱۲، ۲۱: ۱۲، ۲۷: ۱۵: ۲۷: ۱۴:
 ۹۱: ۴، ۱۲۷: ۳، ۱۳۰: ۷

غربالی (افشان) ← افشان غربالی
 غنچه گل سرخ ۱۱: ۱۴: ~ ناشکفته ۷: ۴۳: ~ نیم
 شکفته ۷: ۴۳: ۴۴
 فرستادن ۶: ۱۰، ۱۳: ۱۴، ۱۴: ۱۱، ۱۸: ۱۷، ۲۲: ۸، ۲۳: ۱۴:
 ۳۰: ۳، ۳۳: ۳، ۳۶: ۴، ۳۸: ۱، ۳۹: ۴، ۴۷: ۴، ۴۸: ۳،
 ۵۶: ۱، ۶۳: ۹، ۶۴: ۶، ۶۶: ۱۴، ۶۶: ۹، ۶۸: ۲، ۴:
 ۷۰: ۱، ۷۳: ۱۴، ۷۴: ۵، ۸۳: ۵، ۸۹: ۸، ۹۹: ۱۰، ۱۰۲: ۱:
 ۱۱۱: ۲، ۱۱۸: ۱، ۱۲۳: ۱، ۱۲۴: ۱، ۱۲۵: ۱، ۱۷: ۱۸،
 ۱۳۶: ۲۵، ۱۳۷: ۴، ۱۵۲: ۸، ۱۵۸: ۳
 فرمان ۳۱: ۴، ۷۷: ۱، ۷۹: ۱، ۱۵۹: ۱
 قاب نامه ۹: ۱۴۳
 قرمز ۷: ۲۴، ۳۴، ۳۷، ۴۷، ۵۱، ۱۵: ۲۶: ~ و
 سبز درهم (شعله ها) ۷: ۳۷: معرب به ~
 ۲۶: ۱۱، ۳۴: ۷
 قطع کردن (کاغذ) ۹: ۱۶
 قلم: ~ کتابت ۱۲۲: ۸
 قلمی (قلمی شدن) ۷: ۱۴، ۱۸، ۲۵، ۸: ۸، ۱۴، ۱۸،
 ۱۰: ۱۰، ۱۲: ۳، ۱۳: ۲، ۱۸: ۲، ۲۱: ۸، ۲۳: ۱۵، ۲۴: ۶:
 ۷: ۲۵، ۱۲: ۲۷، ۱۳: ۲۵، ۱۳: ۲، ۶۱: ۲، ۶۱: ۸، ۸۰: ۵:
 ۸۵: ۲، ۸۶: ۱، ۹۱: ۴، ۹۲: ۱۰، ۱۱۱: ۲، ۱۱۶: ۵،
 ۱۱۸: ۴، ۱۲۰: ۱۰، ۱۲۵: ۶، ۱۲۷: ۴، ۱۲۸: ۳، ۱۳۰: ۳:
 ۱۳۲: ۲، ۱۳۳: ۳، ۱۳۷: ۴، ۱۳۸: ۳، ۱۳۹: ۳:
 ۱۴۰: ۱، ۱۴۱: ۲، ۱۵۲: ۳، ۱۵۷: ۴
 کارخانه ← کیسه عمل کارخانه
 کارخانه ای ← طلای حلی زرد کارخانه ای
 کاغذ ۴: ۸، ۷: ۱۹، ۹: ۲۰، ۲۱: ۲۸، ۱۱: ۳۲، ۱۷: ۱۳:
 ۲۱: ۱۸، ۷۲: ۴، ۷۶: ۵، ۸۳: ۷، ۸۴: ۴، ۹۶: ۶، ۹۶: ۲:
 ۱۰۹: ۲، ۱۳۷: ۹: اطراف ۷: ۴۸: ۱۱: ۶۳:
 انتهای ۳: ۱۵، ۹: ۱۵، ۶۸: ۱۱: اول ~ ۱۳۶: ۶:
 پشت ~ ۷: ۴۹: جدول دور ~ ۱۱: ۹: جدول

۷: ۳۶: ~ ی سبز تحریردار مهره دار ۱۱: ۱۶:
 ~ ی سبز خام ۷: ۱۹، ۱۱: ۴۸: ~ ی سبز مهره دار
 ۷: ۵۰: ~ ی سبز زرد درهم بی مهره ۷: ۱۹:
 ~ ی سبز زرد درهم مهره دار ۷: ۲۳: ~ ی
 سبز زرد مهره دار ۷: ۲۲، ۴۶: ~ ی مققول ۷: ۶۷:
 ~ ی مهره دار ۷: ۱۴، ۱۹، ۲۲، ۲۳، ۳۶، ۴۱، ۴۶:
 ۴۹، ۵۰، ۵۸: ۸، ۹، ۱۱، ۱۵، ۱۶، ۴۷، ۶۲: کیسه ~
 ۱۰۰: ۱۰: متن ~ ۵۷: ۵: مققول ~ (کیسه) ۷: ۵۶، ۵۸:
 منگوله ~ ۱۸: ۱۴، ۱۸: ۲۲، ۷: ۶۹، ۷۵، ۷۷:
 ۱۵: ۲۵

طلایاف: کیسه ~ ۹: ۲۲، ۶۹: ۱۸، ۱۳۶: ۲۲
 طول (رقعه، نامه، کاغذ و ...) ۴: ۵، ۵: ۳، ۴: ۵، ۱۱: ۴:
 ۷: ۴، ۸: ۲، ۲۰: ۹، ۲۱: ۱۱، ۲۳: ۹، ۱۳: ۱۵: ۶:
 ۱۷: ۳، ۱۸: ۶، ۲۲: ۳، ۲۳: ۳، ۲۴: ۳، ۲۵: ۸،
 ۲۷: ۹، ۳۷: ۳، ۴۱: ۴، ۴۶: ۴، ۴۷: ۴، ۵۲: ۵،
 ۵۷: ۷، ۵۸: ۳، ۵۹: ۲، ۶۴: ۲، ۶۵: ۵، ۶۸: ۶:
 ۶۹: ۶، ۷۳: ۹، ۹۲: ۴، ۱۰۰: ۳، ۱۰۷: ۴، ۱۲۰: ۳:
 ۱۲۳: ۸، ۱۲۴: ۴، ۱۲۹: ۵، ۱۳۵: ۴، ۱۴۳: ۳، ۱۰:
 ۱۴۹: ۳، ۱۵۷: ۲، ۲۰: ~ جدول ۱۱: ۳۵، ۲۶: ۷:
 ~ کیسه ← کیسه، طول: ~ مربع ← مربع، طول
 عرض (رقعه، نامه، کاغذ و ...) ۱: ۲، ۲: ۵، ۱۴:
 ۳: ۴، ۴: ۲، ۵: ۵، ۵: ۶، ۷: ۳، ۸: ۱۱، ۱۱: ۴:
 ۱۲: ۲، ۱۵: ۱۵، ۱۶: ۱۱، ۱۶: ۱۱، ۱۹: ۸، ۲۰: ۱۷، ۲:
 ۱۸: ۵، ۲۱: ۹، ۲۲: ۱۲، ۲۳: ۷، ۲۴: ۲، ۲۴: ۲:
 ۲۹: ۱۲، ۲۵: ۱۱، ۲۷: ۸، ۲۸: ۳، ۲۹: ۳، ۳۰: ۲:
 ۳۱: ۲، ۳۲: ۳، ۳۳: ۳، ۳۴: ۳، ۳۵: ۳، ۳۶: ۲:
 ۳۷: ۴، ۳۸: ۲، ۳۹: ۳، ۴۲: ۳، ۴۳: ۳، ۴۵: ۲:
 ۴۶: ۵، ۴۷: ۲، ۵۱: ۲، ۵۲: ۳، ۵۲: ۲، ۵۶: ۲:
 ۵۷: ۲، ۵۸: ۲، ۵۹: ۳، ۶۰: ۲، ۶۰: ۳، ۶۳: ۳، ۶۴: ۲:
 ۶۵: ۶، ۶۸: ۲، ۶۷: ۸، ۶۸: ۲، ۶۹: ۱۰، ۷۰: ۱۹، ۷۰: ۲:
 ۷۱: ۲، ۷۲: ۲، ۷۳: ۵، ۷۵: ۲، ۷۶: ۲، ۷۷: ۱:
 ۷۸: ۲، ۷۹: ۲، ۸۰: ۵، ۸۱: ۲، ۸۲: ۲، ۸۳: ۲:
 ۸۴: ۲، ۸۵: ۶، ۸۷: ۲، ۸۸: ۲، ۸۹: ۲، ۹۰:
 ۹۱: ۳، ۹۱: ۳، ۹۲: ۳، ۹۳: ۳، ۹۴: ۳، ۹۵: ۲، ۹۶:
 ۹۶: ۲، ۹۹: ۲، ۱۰۰: ۴، ۱۰۳: ۲، ۱۰۵: ۲، ۱۰۷: ۵:
 ۱۰۸: ۳، ۱۰۹: ۳، ۱۱۰: ۲، ۱۱۱: ۲، ۱۱۲: ۲، ۱۱۳: ۲،
 ۱۱۴: ۲، ۱۱۵: ۲، ۱۱۶: ۴، ۱۱۷: ۲، ۱۱۹: ۲، ۱۲۰: ۲،
 ۱۲۲: ۷، ۱۲۳: ۱۱، ۱۲۳: ۸، ۱۲۴: ۵، ۱۲۷: ۴، ۱۲۹: ۷:
 ۱۳۰: ۳، ۱۳۱: ۳، ۱۳۲: ۳، ۱۳۳: ۳، ۱۳۴: ۳، ۱۳۵:
 ۳، ۱۳۶: ۳، ۱۳۷: ۳، ۱۳۸: ۳، ۱۳۹: ۳، ۱۴۰:
 ۲، ۱۴۱: ۲، ۱۴۲: ۲، ۱۴۳: ۲، ۱۴۶: ۲، ۱۴۹: ۴:
 ۱۵۱: ۲، ۱۵۲: ۴، ۱۵۳: ۲، ۱۵۵: ۲، ۱۵۶: ۲، ۱۵۷: ۹، ۱۱:
 ۱۵۸: ۲، ۱۵۹: ۲، ۱۶۰: ۱، ۱۶۱: ۱، ۱۶۳: ۲: ~ جدول
 ۴: ۶، ۷: ۱۱، ۱۲: ۸، ۱۳: ۱۱، ۱۴: ۷، ۱۵: ۳۶، ۲۶: ۶:
 عرض کیسه ← کیسه، عرض: ~ مربع ←
 مربع، عرض
 عریضه ۷۸: ۸۶: ۱، ۱۱۳: ۱ سر ~ ۷۸: ۳
 علامت ۱۰۲: ۵

۱۵۲: ۶؛ بستن سر ~ ۱۵۳: ۲، ۱۵۴: ۹؛ بطانه ~
 ۶۱: ۷؛ بند ~ ۷: ۷، ۷۳: ۶۸؛ ۲۰؛ پیچیدن سر ~
 ۱۴: ۱۰، ۸۰: ۱۰؛ ته سر ~ ۷: ۷۳؛ چسباندن
 (سر کیسه) ۸۰: ۹، ۱۰؛ دوختن سر ~
 ۷: ۷۲، ۱۸: ۱۳، ۶۸: ۲۰، ۱۲۳: ۱۱، ۱۲۵: ۱۴،
 ۱۲۷: ۱۰، ۱۵۷: ۲۲؛ دهن ~ ۷: ۷۴، ۷۵: ۷۵؛ سر ~
 ۶: ۷، ۸، ۷: ۷، ۷۱: ۷۴، ۷۵: ۱۴، ۱۰: ۱۵، ۱۱،
 ۱۷: ۱۰، ۱۸: ۱۳، ۶۴: ۱۳، ۶۷: ۸، ۶۸: ۲۰، ۸۰: ۹،
 ۱۰: ۱۰، ۱۰: ۱۲، ۱۲۳: ۱۱، ۱۲۵: ۱۳، ۱۷: ۱۵۳، ۲:
 ۱۵۴: ۹، ۶: ۱۵۷، ۲۲؛ طول ~ ۳: ۳، ۲۰: ۷، ۶۴:
 ۹، ۲۶: ۱۴، ۷: ۱۷، ۱۰: ۱۸، ۱۰: ۱۰۰، ۱۰: ۱۱۱، ۷:
 ۱۲۵، ۱۱: ۱۳۶، ۲۴: ۱۵۴، ۵: ۱۵۷، ۲۰: ۲۰؛ عرض ~
 ۳: ۱۹، ۵: ۷، ۶۵: ۷، ۷۱: ۸، ۲۱: ۹، ۲۷: ۱۴، ۶:
 ۱۷: ۹، ۱۸: ۱۱، ۶۸: ۱۹، ۶۹: ۲۰، ۷۳: ۱۱، ۱۳: ۳،
 ۶: ۷، ۱۲۳: ۷، ۱۲۵: ۱۲، ۱۲۷: ۹، ۱۳۶: ۲۳،
 ۱۵۴: ۴، ۱۵۷: ۲۱، ۱۶۰: ۴، ۱۶۲: ۲، ۲۲: ۱۱، ۶۹:
 ~ بوم زربفت طلا ۱۵۷: ۱۸؛ ~ بوم زربفت
 گلابتون طلای حاشیه نقره ۱۸: ۳؛ ~ بوم طلا
 ۱۱: ۶۵؛ ~ بی تقطیع ۶: ۱۱؛ بی مشمع ۵: ۹؛
 ~ چکن ۷: ۵۶؛ ~ ده یک دوزی ۵: ۸؛ ~
 زربفت ۳: ۱۷، ۱۸: ۱۷، ۶۳: ۸، ۶۴: ۱۲، ۶۷: ۷،
 ۶۹: ۱۸، ۱۲۳: ۷، ۱۲۵: ۸، ۱۲۷: ۷، ۱۵۴: ۳،
 ۱۵۷: ۱۸، ۱۶۰: ۳؛ ~ زربفت بند منگله دار ۶: ۹؛
 ~ زربفت بوم طلای ۶۸: ۱۷؛ ~ زربفت بوم
 طلای طاقدار ۱۸: ۹؛ ~ زربفت بوم نقره ۱۴: ۴؛
 ~ زربفت طلا باف ۹: ۲۲، ۱۸: ۱۳۶، ۲۲:
 ~ عمل کارخانه ۹: ۲۳، ۱۴: ۵، ۱۸: ۱۰، ۶۸: ۱۸،
 ۱۲۵: ۹، ۱۲۷: ۸، ۱۵۷: ۱۹؛ ~ مخمل زربفت
 بوم نقره ۱۶۰: ۳؛ ~ مخمل زربفت طلا باف
 حاشیه دار ۶۹: ۱۹؛ ~ مفتول باف بوم طلای
 نقش درهم اسلیمی ۸: ۲۱
 گره: ربع ~ ۸: ۱۱، ۹: ۲۸، ۱۱: ۷؛ دو
 ثلث ~ ۶: ۷؛ یک چهار یک ~ ۸: ۱۸؛ یک
 چهار یک و یک ربع ~ ۱۱: ۶۹؛ نیم ~ ۳: ۶،
 ۷: ۷۲، ۸: ۵، ۶: ۶، چهار یک و دو ثلث ~ ۸: ۲۱؛
 سه ربع ~ ۱۱: ۳۶، ۵۲؛ سه چهار یک ~ ۸: ۷؛
 یک ~ ۱۱: ۳۰، ۶: ۳۲، ۵۱، ۵۱؛ یک ~ پشت کاردی
 بیشتر ۱۱: ۳۰؛ یک ~ و ربع گره ۷: ۷۳، ۱۱: ۳۲؛
 یک ~ و ثلث ~ ۱۰: ۳، ۱۱: ۹، ۷: ۹؛ سه چهار
 یک و یک ~ و نیم ۷: ۱۰؛ دو ~ ۸: ۱۹،
 ۷: ۲۸؛ دو ~ و ربع گره ۷: ۷۴؛ دو ~ و نیم
 ۳: ۷، ۸: ۱۷، ۱۱: ۲۹، ۳۵؛ سه ~ ثلث گره
 کمتر ۷: ۴۰؛ سه ~ ۷: ۱۴، ۴: ۵، ۳۷:
 سه ~ و دو پشت کاردی ۷: ۲۴؛ سه ~ و ثلث
 گره ۱۱: ۴۵، ۳۳؛ سه ~ و نیم ۷: ۷۱، ۷۴:
 پنج ~ ۱۱: ۳۸؛ پنج ~ و ربع گره ۱۱: ۵۹؛ پنج
 ~ و نیم ۷: ۱۷، ۸: ۱۳؛ هفت ~ و ثلث ~ ۳: ۱۳؛
 هفت ~ و نیم ۳: ۴؛ نه ~ و نیم ۸: ۳؛ ده ~

و نیم کمتر ۳: ۲۰

گره شاه: یک چهار یک و یک ~ یک ربع و نیم
 گره کمتر ۱۳۷: ۳؛ یک چهار یک ~ بیشتر ۷: ۶۵؛
 سه چهار یک و سه ~ ۱۴۳: ۱۰؛ ده ~ ۷: ۳؛
 ده ~ ربع گره کمتر ۱۱: ۴
 گل/گل‌ها: (نقش) ۷: ۴۶، ۴۷، ۵۱، ۱۱: ۱۴، ۶۷:
 چکن ~ ۷: ۵۹؛ ~ سرخ ۸: ۲۱، ۷: ۴۲، ۱۱: ۱۴؛
 ~ پردازدار ۲۴: ۱۷؛ ~ رنگین ۸: ۹؛ ~ رنگین
 ریزه ۱۱: ۴۹؛ ~ ریزه اسلیمی ۱۱: ۳۴؛
 ~ طلا ۲۱: ۵

لاجورد: (در اسامی و آیات) ۷: ۳۵، ۸: ۱۳، ۱۱:
 ۱۳۶، ۱۸: ۱۶، ۱۵۱: ۴؛ بوم ~ ۷: ۱۵، ۱۱: ۳۲، ۴۹:
 جدول ~ ۷: ۲۷، ۳۰، ۴۸، ۸: ۱۶، ۱۱: ۱۱، ۱۹:
 سرلوح ~ و ~ ۸: ۸؛ سطور ~ ۱۱: ۲۶؛ ~ حلی
 مگسک‌دار ۷: ۴۸؛ ~ ساده ۷: ۳۵؛ مگسک ~
 (نقش) ۷: ۲۷؛ نیم ترنج ~ ۱۱: ۲۳

لاک ۷: ۷، ۸؛ چسباندن ~ ۷: ۷۰، ۷۸، ۱۴: ۱۱،
 ۱۵: ۱۰، ۱۷: ۱۸، ۱۵: ۱۵، ۶۴: ۱۳، ۶۷: ۸، ۶۸: ۲۱،
 ۱۰۰: ۱۳، ۱۲۳: ۱۲، ۱۲۵: ۱۶، ۱۳۶: ۲۹، ۱۵۷: ۲۲؛
 حبه ~ ۱۰۰: ۱۳؛ ~ محرابی (شکل) ۷: ۷۰،
 ۷۸؛ مهر بر ~ ۶۸: ۲۳

لیه (افشان) ← افشان لیه
 لفاقه: بدون ~ ۵: ۹، ۱۴: ۹، ۱۰۰: ۱۱؛ بی‌فاقه ←
 بدون لفاقه؛ پیچیدن به ~ ۳: ۱۷، ۱۸: ۸، ۱۲۵: ۷؛
 ~ درون افشان بیرون حل‌کاری طلا ۵۴: ۳؛
 ~ کاغذ ۷۶: ۵، ۱۳۷: ۹؛ ~ کاغذ دولت آبادی
 ۳: ۱۷، ۴: ۹، ۱۲۵: ۷، ۱۳۶: ۲۱، ۱۵۷: ۱۷؛
 ~ کاغذ دولت‌آبادی آهاردار ۶۸: ۱۶؛ ~ کاغذ
 ساده ۶۴: ۱۱؛ ~ کاغذ ساده ایلپسری ۱۷: ۷؛
 ~ کاغذ طغرابی ۷: ۵۵، ۱۱: ۶۰؛ ~ کاغذ هراتی
 ۱۲۳: ۹؛ ~ شده ۱۵۴: ۲؛ ~ کردن ۱۶۲: ۳؛ ~ شدن
 ۵۵: ۷

لقب ← القاب

لوح

۴: ۱۳، ۶: ۴
 لوله‌کردن (حکم یا رقع) ۲۴: ۲۲، ۶۳: ۵، ۶۷: ۵،
 ۱۳۷: ۷، ۱۵۲: ۷

لیفی (افشان) ← افشان لیفی

مایین سطور ← بین السطور

متن ۳: ۱۴، ۷: ۲۸، ۸: ۱۴، ۱۴: ۱۸، ۹: ۹، ۵۶:
 ۱۲، ۲۱: ۴، ۲: ۸، ۱۴: ۲۳، ۱۵: ۴، ۲۶: ۴، ۲۷: ۱۴،
 ۶۵: ۸، ۱۱۶: ۵، ۱۲۲: ۱۱، ۱۲۵: ۵، ۱۲۷: ۴،
 ۱۳۵: ۷، ۱۵۵: ۳، ۱۵۶: ۳؛ بدون افشان ~ ۴: ۹،

۴: ۹، ۱۱: ۵۴؛ جدول دور ~ ۷: ۷، ۶۸: ۱۰؛
 ~ ساده ۲۷: ۸، ۵۶: ۶؛ ~ طلای نقاشی
 ۵۷: ۵؛ ~ افشان ۳: ۲، ۳: ۶، ۹: ۱۱۸، ۱۱۹: ۲۱،
 ۱۱: ۲۶، ۱۵: ۴، ۲۳: ۱۰، ۲۴: ۴، ۲۵: ۵، ۴۶: ۲،
 ۴۷: ۲، ۵۸: ۵، ۵۹: ۵، ۶۵: ۳، ۶۶: ۴، ۷۲: ۳،
 ۷۳: ۲، ۱۲۹: ۳؛ ~ افشان تنک ۲۴: ۱۳؛
 ~ افشان لیفی ۹: ۴

مجدول: ~ (مربع) ۱۱: ۵۳؛ ~ (متن) ۳: ۵، ۴: ۳،
 ۹: ۳، ۱۵: ۳، ۱۵: ۳، ۲۳: ۷، ۲۳: ۱۱، ۲۴: ۵، ۲۵: ۴،
 ۲۷: ۳، ۴۶: ۳، ۴۷: ۳، ۵۱: ۳، ۶۹: ۴، ۶۵: ۴،
 ۶۸: ۱۰، ۶۹: ۵؛ ~ (اطراف اسامی متبرکه) ۸: ۱۵

محافظت (کاغذ نامه)

محرابی ← تذهیب، لاک، مهر

محمّدنامه ۱۱۱: ۲
 مخمل زربفت ۶۹: ۱۸، ۱۴۳: ۱۱
 مدّ ۱۱: ۴۱، ۹۹: ۹

مذهب ← جدول مذهب

مراسله ۱۳: ۱

مربع: ~ (شکل مهر) ۴۶: ۷، ۲۴: ۲؛ طول ~ ۱۱: ۲۹، ۵۱:
 عرض ~ ۱۱: ۳۰، ۵۲؛ ~ (دور عنوان) ۷: ۱۴، ۱۵،
 ۱۱: ۳۲، ۴۷، ۵۱، ۵۳؛ ~ طولانی (دور عنوان)
 ۷: ۱۹؛ ~ طولانی (دور اسم ائمه) ۱۱: ۱۸؛
 ~ طولانی (زین دور مهر) ۷: ۳۹، ۸: ۱۹؛
 ~ طولانی (در آخر خط جدول) ۱۱: ۲۷، ۲۹، ۳۸:
 مرقوم (شدن) ۱۸: ۶، ۱۱۶: ۷، ۱۳۳: ۶
 مرکب ۴: ۱۳، ۷: ۴۷، ۵۱: ۶۳، ۷: ۱۳۶، ۱۵:
 مسوده (کردن) ۵: ۹، ۲۸: ۲۳، ۱۵: ۴۱، ۴۴: ۱،
 ۷۰: ۱، ۷۱: ۴، ۱۳۵: ۱

مشافهه

مشمع ← کیسه بی مشمع

مصحف و شمشیر ۳۶: ۱
 مصحوب ۴: ۱، ۶: ۱۱، ۷: ۲، ۸: ۱، ۹: ۲، ۱۱: ۱،
 ۱۱: ۱۴، ۱۸: ۱۹، ۲۳: ۱۴، ۲۸: ۳، ۳۰: ۳، ۳۵: ۵،
 ۳۷: ۱، ۴۷: ۱۰، ۴۹: ۱، ۵۳: ۱، ۵۴: ۱، ۵۵: ۱،
 ۶۸: ۲۴، ۶۹: ۱۵، ۷۰: ۱، ۷۱: ۱، ۷۲: ۶،
 ۷۳: ۱، ۷۸: ۱، ۸۷: ۱، ۸۸: ۳، ۸۹: ۱، ۸۹: ۳،
 ۹۰: ۱، ۱۰۲: ۱، ۱۰۶: ۱، ۱۰۷: ۱، ۱۱۰: ۱، ۱۱۱: ۱،
 ۱۱۲: ۱، ۱۱۳: ۵، ۱۱۴: ۱، ۱۱۸: ۱، ۱۲۳: ۱، ۱۲۴: ۱،
 ۱۲۵: ۱۸، ۱۳۳: ۴، ۱۳۵: ۱، ۱۳۶: ۲، ۱۳۷: ۴،

۱۰۲: ۱۰۴، ۲، ۱: ۱۰۹، ۱: ۱۱۱، ۷، ۱۲۳: ۳، ۸، ۱۲۵: ۱۲۶، ۱: ۱۲۶، ۱: ۱۲۹، ۱۳، ۱۴، ۱۳۰: ۱۴، ۱۳۶، ۱: ۱۴۳، ۱۲، ۱۴۴، ۲، ۱۴۷، ۱: ۱۴۸، ۱: ۱۴۹، ۱: ۱۵۸، ۳: اصل ~ ۴: ۸، ۱: ۱۳، ۱۳: بستن سر ~ ۲۲: ۲۴، ۹، ۲۲: بیرون آمدن ~ از مهر ۱۰۱: ۴: پای ~ ۸: ۲۰: پیچیدن ~ به لفافه ۱۸: ۸: ته شدن ~ ۴: ۱۴، ۷، ۵۴: ۸، ۲۰: ۴۶، ۸، ۵۹: ۱۰۱، ۱۰: ۵: سر ~ ۲۲: ۲۴، ۹، ۲۲: قاب ~ ۱۴۳: ۹: لای ~ ۵۴: ۸، ۵۶: ۸: رقعه گونه ۶۰: ۱: میان نامه ~ مهر در میان نامه: متن نامه ~ وسط نامه ۷: ۵۲، ۹۸: ۲: نامه نوشتن ۱۵۷: ۵: ۱۱: ۶۷ (نقش) نرسیدن پرگل (نقش) ۱۱: ۶۷، ۵۵، ۳۰: ۴، ۱۳: ۵، ۱۳: ۷، ۲۵: ۳۲، ۸: ۱۷، ۱۱: ۵۰، ۵۵: ۳۰، ۴: ۱۳۵، ۶: ۱۳۶، ۴: ۱۵۱، ۵: بی تعلیم ۲: ۲: ۱۲۲: ۷: سهلی (۴) ۵۲: ۶: نشان ۳۰: ۳۱، ۴: ۱۱۲، ۴: ۱۳۶، ۳۰، ۲۵: ۱۳۹، ۳: اصل ~ ۱۳۶: ۱۰، ۱۸: همایون ۱۱۲: ۳: ۱۳۹، ۳: نشان مهر ۶: ۲۱، ۱۵: ۴۶، ۶: ۶۰، ۵: ۱۲۳: ۳، ۱۴۳: ۹، ۱۵۷: ۳: نقطه جای مهر نقاشی ۷: ۱۵، ۸: ۹، ۲۱، ۴: ۲۷، ۶: ۵۱، ۴: ۵۴: ۵، ۴: ۷۲، ۵: ۵۴: ۱۰: ۱۱: ۱۰۰، ۱۶: ۱۰۰: ۱۱: ۱۲۵: ۱۰: حاشیه افشان شده ~ غربالی ۱۷: ۱۳: ۱۳: ۱۰: حاشیه (کیسه) ۹: ۲۲: حاشیه ~ مفتول باف (کیسه) ۱۱: ۶۷: دکمه ~ ۷: ۷۵: شبکه ~ مفتول ۷: ۶۸: منگوله ~ ۷: ۷۵، ۷۶: ۷: نقش (نقش ها) ۷: ۱۹، ۲۳، ۱۱، ۲۳، ۳۹، ۴۲، ۴۸، ۴۹، ۶۷: اسلیمی ~ اسلیمی ~ دوسر کفگیر ۷: ۳۱: ~ سینه باز ۲۶: ۳: ~ گل ها ۷: ۴۶: ~ مگسک ۷: ۲۷: ~ نرگسدان پرگل ۱۱: ۶۷: های ریزه ۷: ۱۵، ۱۱: ~ ها سفید و سیاه ۷: ۳۱: ~ ها سیاه و رنگی ۱۱: ۲۲: ~ کردن ۷: ۲۰: نقطه علامت مهر ۲۴: ۱۸، ۲۶: ۱۲، ۲۶: ۱۵: ۱۰۱: ۳: ۱۰۲: ۲: ۱۰۴: ۲: ۱۰۷: ۷: ۱۲۴: ۱۱: ۱۳۶: ۱۲: ۱۴۳: ۱۲: نقطه های چند ریزه (نقش) ۷: ۲۰: نیلوفر (نقش) ۸: ۲۱: نیم ترنج ۱۱: ۲۳، ۴۰: وصل (کاغذ) ۲۱: ۲۱، ۸: ۲۴، ۱۲، ۵، ۱۲: هراتی ~ کاغذ هراتی

~ انگشتر ۹۹: ۷: ~ برورو ۹: ۶، ۳: ۱۳۵، ۸: ۱۵۷: ۱۴: ~ بر ضمن ۱: ۵، ۲: ۶، ۷، ۸، ۱۸: ۱۶، ۲۰: ۲، ۲۱، ۱۵: ۲۳، ۱۵: ۳۷، ۸، ۴: ۴۶، ۶، ۵۱: ۵، ۵۸: ۷، ۵۹: ۷، ۶۸: ۱۲، ۷۳: ۱۰، ۷۵: ۳، ۸۰: ۷، ۸۷: ۴، ۹۹: ۴، ۱۰۰: ۷، ۱۰۳: ۳، ۱۰۷: ۱۰، ۱۱۰: ۹، ۱۲۴: ۵، ۱۲۹: ۱۰، ۱۳۷: ۷، ۱۴۳: ۷، ۱۴۹: ۶، ۱۵۷: ۳: ~ برگوشه ۱۱۷: ۵: ~ برگوشه ضمن ۱۳: ۳، ۱۴: ۹۲: ۹، ۱۰۶: ۲، ۱۲۰: ۸: ~ بر لاک ۶۸: ۱۳: ~ بزرگ ۵: ۶، ۱۳۵: ۸، ۱۳۶: ۲۰: ~ بستن ۶: ۷: ~ زدن ۲: ۲۰، ۱۹: ۱۱: ۷۴، ۳: ۱۲۵، ۴: ۱۲۷، ۸: ۱۵۸: ۸: ~ بر لاک ۶۸: ۲۳: ~ در رو ~ بر رو: ~ در ضمن ~ بر ضمن: ~ در میان نامه ۹: ۳۶، ۱۵: ۴: ۴۶، ۷، ۴۹: ۲، ۵۱: ۵، ۵۲: ۷، ۵۶: ۸، ۵۷: ۲، ۵۹: ۱۰، ۶۴: ۱۱، ۷۲: ۵، ۷۸: ۴: ۷۸: ۴: سر رقع ۲۷: ۱۵: ~ شدن ۶: ۱۰، ۱۲: ۱۴، ۱۱: ۱۵، ۹: ۱۷، ۱۰، ۱۱، ۶۳: ۷، ۶۹: ۱۷، ۱۰۲: ۲، ۱۲۵: ۱۷، ۱۳۶: ۳۰، ۱۳۷: ۱۰، ۱۴۳: ۱۲، ۱۵۲: ۸، ۱۵۷: ۲۴، ۱۶۲: ۵: ~ کردن ۷: ۷۰، ۱۴: ۳: ۱۵: ۳: ۲۲: ۹، ۲۴: ۲۱، ۲۴: ۲۱، ۲۴: ۱۴، ۹۸: ۲، ۱۰۱: ۲، ۱۰۴: ۳، ۱۰۴: ۲، ۱۱۷: ۵، ۱۲۰: ۸، ۱۲۹: ۱۲، ۱۳۷: ۷، ۱۴۹: ۱، ۱۵۲: ۵، ۱۵۳: ۳، ۱۵۴: ۷، ۱۵۹: ۴، ۱۶۰: ۲، ۱۶۲: ۵: ~ کوچک ۴۱: ۴، ۴۸: ۲، ۴۹: ۲، ۵۱: ۵، ۵۸: ۷، ۵۹: ۷، ۶۴: ۸، ۷۲: ۵، ۷۶: ۴، ۹۸: ۷، ۱۰۴: ۲، ۱۱۰: ۴: ~ کوچک مربع حاشیه مذهب ۴۶: ۷ ~ مبارک ۹: ۱۵: ۳۱: ۴: ~ محرایی ۷: ۲۸، ۲۷: ۱۸، ۶۹: ۱۶، ۱۵۱: ۷: ~ مربع ۴۶: ۷ ~ مربع انگشتر ۷۴: ۲: ~ نمودن ~ کردن: نشان ~ ۲۱: ۱۵، ۱۲۳: ۳: نقش ~ ۱۰۷: ۸، ۱۲۴: ۱۲: نقش ~ دوازده امام: نقطه ~ نقطه علامت مهر: نقش مهر ۱۰۷: ۸، ۱۲۴: ۱۲، ۱۲۵: ۴، ۱۵۸: ۶: وسط ~ ۱۱: ۶۴، ۱۲۴: ۱۱، ۱۲۹: ۱۰، ۱۲

مهره دار ~ طلای مهره دار موقوف شدن (نامه) ۶۳: ۹، ۸: ۳: ۲۲، ۱: ۴: ۸، ۱۲، ۵: ۱۰: ۷: ۵۴، ۸: ۱۱: ۲۲، ۹: ۱۵، ۱۹، ۲۱، ۲۵، ۲۸، ۲۸: ۱۱: ۱۲: ۱۵: ۹: ۱۹: ۲، ۲۰: ۲، ۳۹: ۲، ۴۱: ۱: ۴۷: ۴۸: ۱: ۴۹: ۱: ۵۱: ۴: ۵۴: ۴: ۵۶: ۱: ۶۰: ۷۲: ۱: ۷۲: ۳: ۷۳: ۱۵: ۹۸: ۳: ۱۰۰: ۱۱: ۱۰۱: ۲، ۲

۱۴۹: ۱: ۱۵۸: ۳
مصور (کاغذ) ۲۱: ۴، ۲۴: ۱۷
مغرب ~ اعراب
مفروضه ۳: ۸۳: ۵، ۹۹: ۱۱۱: ۱: ۱۲۳: ۱: ۱۲۷: ۱: ۱۳۲: ۱: ۱۵۷: ۱: اصل ~ ۱۵۷: ۲: تم شدن ~ ۳: ۱۶
مفتول: بند ~ طلا ۷: ۶۶: ۷: ۵۶: ۵۸: شبکه
طلای ~ ۷: ۶۷: شبکه نقره ~ ۷: ۶۷: حاشیه نقره ~ ۱۱: ۶۶: کیسه ~ ۸: ۲۱
مقدمات (نامه) ۴: ۶
مقراض کردن ۷۶: ۶، ۷۸: ۵
مکاتیب ۱۰: ۱
مکتوب ۱: ۹، ۲۲: ۹، ۲۸، ۱۵: ۹۴: ۱: ۹۵: ۱: ۱۵۶: ۱: مگسک (نقش): ~ قرمز ۷: ۲۴: ~ لاجورد ۷: ۲۷
مگسک دار: لاجورد حلی ۷: ۴۸
ملاحظه شدن ۵۴: ۹، ۵۶: ۸، ۷۸: ۴، ۱۴۹: ۱: ۱۳۵: ۱: ۱۰۰
منظم ~ اصبع، ذرع، شبر، شبر شاه، گره
منفرج ~ اصبع، ذرع، شبر، شبر شاه، گره
منگوله (سرکیسه) ۳: ۲۱، ۲۲: ۲۲، ۱۰۰: ۱۲، ۱۲۳: ۱۱، ۱۲۷: ۱۰، ۱۳۶: ۲۸، ۱۵۴: ۶، ۱۵۷: ۲۲: ~ طلا ۷: ۶۹، ۷۵، ۷۷، ۱۸: ۱۴: ~ گلابتون طلا ۶۸: ۲۲، ۱۲۵: ۱۵: نقره ۷: ۶۹، ۷۶، ۷۷: ریشه ~ ۷: ۷۷
مهر ۴: ۲، ۶: ۷، ۷: ۴۲، ۸: ۱۹، ۱۹: ۸، ۶۱: ۹: ۱۵، ۳۱: ۴، ۳۶: ۳، ۳۸: ۳، ۵۴: ۶، ۵۷: ۴، ۷۶: ۶، ۷۸: ۳، ۷۹: ۵، ۷۹: ۳، ۹۲: ۱۱، ۱۰۷: ۸، ۱۱۷: ۴، ۱۲۴: ۱۲، ۱۲۵: ۴، ۱۳۶: ۳۰، ۱۳۶: ۷، ۱۶۰: ۲: بدون ~ ۱۵: ۱۵۷: ۴، ۱۱۳: ۷، ۱۵۷: ۱۱: بدون ~ ضمن ۴: ۱۲، ۲: ۴۳: ۲: بی ~ بدون ~ بیرون آمدن نامه از ~ ۱۰۱: ۴: جای ~ ۶: ۶، ۱۲۹: ۱۲: چسبانیدن ~ ۷: ۳۸، ۸: ۱۹، ۲۷: ۱۸: حاشیه ~ دوازده امام (نقش حاشیه مهر): دور ~ ۷: ۴۱، ۱۱: ۶۲: زیر ~ ۷: ۴۴: سجع ~ ۲۷: ۱۸، ۷۶: ۷: سر ~ ۷: ۴۳: شکل ~ ~ مربع، ~ محرایی: علامت ~ ۲۴: ۱۸، ۲۷: ۱۵: ۶۰: ۵، ۱۰۲: ۲، ۱۳۶: ۲۷: ~ علی حده (در میان نامه) ~ در میان نامه: کنده شدن ~ ۱۳: ۱۵۷: موضع ~ ۱۵۷: ۳: ~ اشرف ۶: ۱۰، ۱۲، ۲۱: ۱۹، ۸۰: ۱۱:

آیات و اسماء متبرکه و عنوانها

اسماء الله	۸: ۱۳۰
اسماء صفات الله	۶: ۱۲۵
اعلی	۱۳: ۹۲
الله	۱۳: ۲۱، ۵۰: ۱۱
الله تعالی	۳: ۹، ۳: ۱۱، ۷: ۲۵، ۷: ۲۹، ۱۱: ۵۰، ۵: ۵، ۹۲: ۱۲، ۱۲۰: ۹، ۱۳۰: ۵
الهی	۶: ۴، ۱۲۳
ائمة هدی (ع)	۱۸: ۱۱
امام رضا (ع)	۱۸: ۱۱
امیر المؤمنین (ع)	۱۸: ۲۷، ۱۳: ۸
بسمله	۴: ۴، ۷: ۱۷، ۱۸: ۱۹، ۲۴: ۲۶، ۲۸: ۸، ۱۸: ۱۱، ۴۱: ۴۴
حسب الامر الاعلی	۲۸: ۴، ۲۹: ۳، ۳۱: ۳، ۳۱: ۴
۴: ۴، ۳۳: ۵، ۷۳: ۱۲، ۱۰۵: ۱، ۱۱۶: ۸، ۱۳۶: ۵، ۱۶۲: ۵	
حضرت رسالت پناه - صلی الله علیه وآله و صحبه و سلم -	۱۳: ۴
حضرت سید المرسلین علیه و علی آله افضل صلوات المصلین	۱۱: ۱۰، ۳
خدا	۵۶: ۱۱
دوازده امام	۶۹: ۱۵، ۱۲۵: ۴، ۱۵۱: ۷، ۱۵۷: ۱۲
رسول (ص)	۱۳: ۸
ظل الهی	۱۰: ۱۲۰
ظل ظلیل الرحمن	۱۱: ۳
علی (ع)	۷: ۲۸ (علی بن ابی طالب)، ۱۰۶: ۶، ۱۱۵: ۷، ۱۲۳: ۱۲، ۱۵۵: ۶
محمد مصطفی	۲۸: ۷
الملك لله	۳: ۱۵۱
نصر من الله وفتح قریب و بشر المؤمنین	۴: ۱۵۱
هو	۱۳: ۶، ۲۱: ۱۳، ۱۴: ۲۷، ۱۴: ۱۱۸، ۲: ۱۳۰، ۶: ۱۳۹، ۴: ۵
هو الله سبحانه	۳: ۸، ۷: ۹، ۱۴: ۱۷، ۲۱: ۲۵، ۸: ۱۷، ۱۱: ۳۱، ۴۴: ۴۶، ۵۰: ۵۳، ۱۸: ۳، ۱۲۳: ۵، ۱۳۶: ۹، ۵: ۹
هو الله سبحانه و تعالی	۳: ۱۵۱
یا علی	۶: ۱۵۱، ۷: ۱۱۶
یا محمد	۶: ۱۵۱، ۷: ۱۱۶

سجع مهرها و طغراها

بنده خاص امیر المؤمنین سلطان حسین (مهر)	۱۸: ۲۷
جانب هر که با علی نه نکوست (مهر)	۱۲: ۱۲۴، ۸: ۱۰۷
شاه بابا ام انار الله برهانه (مهر)	۶: ۱۱۶
سلطان بن کچوم خان (مهر)	۷: ۷۶
فرمان همایون شرف نفاذ یافت (طغرا)	۶: ۱۳۳

اشخاص

آقا میر آخور (ایلچی پادشاه ماوراءالنهر)	۱۴: ۶۹
آقا ناصح (ریش سفید حرم)	۲۰: ۹
آقا زمان (نقاش)	۷: ۲۷
آقاسی ← تنگچی آقاسی (کیخسرو خان)	
آقاسی عرب ایلچی ← دوست محمد چهره	
ابن خاتون [؟] بیک ایلچی (ایلچی)	۱۰: ۴۷
ابوالغازی خان	۷: ۱۲۰
ابوالقاسم ← میرزا ابوالقاسم	
ابوالقاسم دیوان بیگی	۱: ۴۴
ابوالمعصوم خواجه ... نقیب	۱: ۱۳۴
اتالیق	۱: ۸۰، ۱: ۸۶، ۱: ۸۷، ۵: ۱، ۹۵: ۱، ۹۶: ۱
اتالیق بخارا	۱: ۹۵، ۱: ۸۴، ۵: ۸۴
اتالیق عبدالعزیز خان	۱: ۹۵، ۵: ۸۷
اتالیق والی بلخ	۵: ۸۴
اتالیقان	۲۴: ۶۸
ارسلان بیگ (ایلچی سلطان خرم)	۱: ۴
ازبک محمدخان (ولد انوشه محمدخان والی اورگنج)	
	۱: ۱۱۱، ۱: ۱۱۸
اسکندر پاشا	۸: ۲
اسمعیل خواجه (همشیرهزاده محمد سعید خواجه و نقیب بلخ)	۵: ۸۴
اغورلوخان (بیگلربیگی قراباغ)	۲۳: ۳
افتخارخان (خان سامان)	۱: ۳۵
اکبر ← سلطان اکبر	
الوکه خان (والی قلماق)	۱: ۱۳۷
انوشه خان (والی اورگنج)	۷: ۱۱۱، ۱: ۱۰۹، ۲: ۱۰۸
	۱: ۱۱۲، ۲: ۱۱۶، ۳: ۱۱۷، ۵: ۱۱۹، ۱: ۱۲۰، ۱: ۱۲۱، ۲: ۱۲۱
انوشه محمدخان (والی خوارزم)	۱: ۱۳۴
اورنگ زیب ← سلطان اورنگ زیب	
اونوره (حاکم گووه)	۱۱: ۱۵۳

ایشم خان (برادر والی قراقلباق)	۱: ۱۳۳
ایشیک آقاسی باشی سبحان قلی خان ← زاهد بیک	
ایلچی	۱: ۵۵
ایلچی ← جان محمد بیک یوزباشی	
ایلچی ابوالغازی خان (والی اورگنج) ← هاشم ایلچی	
ایلچی ازبک محمدخان ← خدا یوردی	
ایلچی اشرف ← شریف بیک	
ایلچی انوشه خان ← یوسف قوش بیگی	
ایلچی پادشاه ← دوست محمد چهره آقاسی	
ایلچی پادشاه شهر ناو و ماچین ← حاجی محمد سلیم	
ایلچی پادشاه ماوراءالنهر ← آقا میر آخور / بقا میر	
ایلچی توکل خان بن جهانگیر خان (والی قزاق) ← بهادر	
ایلچی چاپار	۱: ۵۳
ایلچی دلچین خان (والی قلماق)	۱: ۱۳۵، ۱: ۱۳۶
ایلچی سلطان اکبر ← محمدخان	
ایلچی سلطان اورنگ زیب ← ترتیب خان	
ایلچی سلطان خرم ← ارسلان بیگ	
ایلچی سلیم گرای خان تاتار ← حاجی عبدالوهاب	
ایلچی عبدالعزیز خان ← نظری	
ایلچی نواب اشرف ← محمد حسین بیک	
ایلچی ونوره (حاکم گووه)	۱: ۱۵۴
ایناق انوشه خان ← بیک قلی (ایناق انوشه خان)	
البریا سلطان	۱: ۱۱۲
بکاوول ← پیری بکاوول	
بقا میر آخور (ایلچی پادشاه ماوراءالنهر)	۱۴: ۶۹
بهادر (ایلچی توکل خان بن جهانگیر خان)	۱: ۱۲۴
	۱۸: ۱۲۵
بیک قلی (ایناق انوشه)	۱: ۱۱۲، ۱: ۱۱۳، ۱: ۱۱۶، ۳: ۳
	۱: ۱۱۹، ۱: ۱۲۰
بیگلربیگی قراباغ ← کلبلعی بیک زیاد علی قاجار	
بیگلربیگی قراباغ (اغورلوخان)	۲۳: ۳
بیگلربیگی مرو	۲۴: ۶۸
پادشاه انگلیس	۱: ۱۴۷، ۱: ۱۴۸
پادشاه بلخ	۱: ۹۱
پادشاه پرتغال	۱: ۱۵۲
پادشاه ترکستان ← سبحان قلی خان	
پادشاهزاده ← سلطان معظم (ولد سلطان اورنگ زیب)	
پادشاه ماوراءالنهر ← عبیدالله خان	

- ۱:۱۴۶ سردار و جنرال وندیک
سرکرده عساکر پرتگال ← جنرال کشتی و سرکرده عساکر پرتگال
۱:۱۴۱ سرکرده های قلماق
سعید عزیزان ← شیخ سعید عزیزان (شیخ الاسلام قراقلباق)
۱:۸۰ سلطان (نواده دختری سبحانقلی خان والی بلخ)
سلطان (فرزند ایشم خان) ← عنایت سلطان
سلطان اکبر (ولد سلطان اورنگ زیب) ۱:۱۳
۱:۱۴، ۱:۱۵، ۱:۱۷، ۱:۱۸، ۱:۱۹، ۱:۲۰، ۱:۲۱، ۱:۲۲، ۱:۲۳، ۱:۲۴، ۱:۲۵، ۱:۲۶، ۱:۲۷، ۲:۱۱۱، ۲:۱۱۸
سلطان اورنگ زیب ← سلطان اکبر
سلطان اورنگ زیب ← سلطان معظم (ولد سلطان اورنگ زیب)
سلطان بلاغی ۱:۲۳، ۲:۲۰، ۱:۴۰، ۱:۴۱، ۱:۴۲، ۱:۴۳، ۲:۷۵
سلطان خرم ۱:۴
سلطان خسرو (ولد سلطان بلاغی) ۱:۴۰، ۱:۴۱
سلطان سلیمان (خواندگار روم) ۲۲، ۱:۳
سلطان عظیم الدین (پادشاه هندوستان) ۱:۱۱، ۱:۸
سلطان فرخ سیر ولد سلطان عظیم الدین (پادشاه هندوستان) ۱:۱۱، ۱:۸
سلطان مرادبخش ۲۸، ۹
سلطان مراد خواندگار ۱:۱
سلطان معظم (برادر سلطان اکبر) ۱۹:۲، ۲۴:۱۸
سلطان معظم (پادشاه هندوستان) ۱:۷
سلطان معظم (ولد سلطان اورنگ زیب) ۱:۶، ۱:۹، ۱:۱۰، ۱:۱۰
سلطان ولد ایشم خان ۱:۱۳۳
سلیمان ۲۰:۱۳۶
سلیمان ← سلطان سلیمان ۱:۳
سلیم گرای (خان تاتار) ۱:۱۲۳
سنجرخان (والی بلخ) ۱:۸۶، ۱:۹۵
سید میرزا جعفر (ولد میرزا سیدعلی) ۱:۸
شاهبازخان (والی اورگنج) ۲:۱، ۱:۲۱
شریف بیگ (ایلچی اشرف) ۱:۱۰۶
شیخ الاسلام [...] ۱:۹۷
شیخ الاسلام بخارا ۱:۸۱
شیخ الاسلام قراقلباق ← شیخ سعید عزیزان (شیخ) ۱:۱۳۴
شیخ سعید عزیزان (شیخ الاسلام قراقلباق) ۱:۱۳۴
- ۱:۳۲ حسین بیگ گرزبردار
۱:۳۴ حسین پاشا
حکیم محمدعلی طهرانی (ملقب به مقرب خان حکیم)
۱:۲۲ خان تاتار ← سلیم گرای
خان تاتار ← غازی گرای
خان سامان ← افتخارخان
خدایوردی (ایلچی از یک محمدخان) ۱:۱۱۱، ۱:۱۱۸
خرم ← سلطان خرم
خسرو ← سلطان خسرو
خواجه ← محمد سعید خواجه
خواجه ← محمد قاهر
خواجه پاینده (ملازم پادشاه) ۱:۵۶
خواجه محمدحسین جدیدالاسلام (کلانتر جولاه اصفهان) ۱:۱۵۳، ۱:۱۵۴، ۸:۱۶۲
خواجه نقیب ← ابوالمعصوم خواجه ... نقیب
خواجه نقیب ← قاهر خواجه نقیب
خواجه ولی (برادرزاده قاهر خواجه) ۳:۸۹، ۱:۷۸
خواندگار ← سلطان مراد خواندگار
خواندگار روم ← سلطان سلیمان
دالچین خان (والی قلماق) ۱:۱۳۵، ۱:۱۳۶
دن پدرانتون دهنه رونیا ونزره (جنرال و حاکم گوه) ۱:۱۵۲، ۱:۱۵۴، ۱:۱۵۶
دوست محمد چهره آقاسی عرب (ایلچی پادشاه) ۱:۵۴، ۱:۸۷
دین محمد سلطان ولد عبادالله خان (والی بلخ) ۵:۸۴، ۵:۹۹
دیوان بیگی ← ابوالقاسم دیوان بیگی
دیوان بیگی بخارا ۱:۸۶
دیوان بیگی بلخ ۱:۸۴، ۵:۹۳
دیوان بیگی سبحانقلی (والی بلخ) ← دیوان بیگی بلخ
رجب بیگ (ولد والی قلماق) ۱:۱۳۸
[...] رجب بیگ (ولد نظر محمود) ۱:۱۴۲
رستم محمدخان ۱:۹۸، ۱:۹۹
ریم پایا ۱:۱۴۳
زاهدبیک (ایشیک آقاسی باشی سبحانقلی خان) ۶:۷۲
سبحانقلی خان (پادشاه ترکستان) ۶:۴، ۱۱۱:۶
سبحانقلی خان (والی بلخ) ۱:۷۲، ۱:۷۵، ۱:۸۰، ۱:۹۳
سردار عساکر ← محمد سلیم بیگ
- ۱:۱۲۹ پادشاه ناو و ماچین
۵، ۱:۷ پادشاه هندوستان
پادشاه هندوستان ← سلطان اکبر
پادشاه هندوستان ← سلطان اورنگ زیب
پادشاه هندوستان ← سلطان خرم
پادشاه هندوستان ← سلطان فرخ سیر
۱:۱۴۴ پادشاه وندیک
پاینده ← خواجه پاینده
۱:۹۴، ۱:۹۵ پروانچی بخارا
۵، ۱:۸۷ پروانچی عبدالعزیز خان
۱:۷۰ پیری بکاول (صاحب)
تاجر ← محمدتقی تاجر
ترتیب خان (ایلچی سلطان اورنگ زیب) ۵:۱۰، ۲۸:۳۱، ۱:۳۳
تفنگچی آقاسی ← کیخسروخان
تورسن محمدخان (برادر توکل خان، والی قزاق) ۱:۱۲۷، ۱:۱۲۸، ۱:۱۳۲
توکل (ملازم نظر محمود بیگ) ۴:۱۳۷
توکل خان بن جهانگیرخان (والی قزاق) ۱:۱۲۳، ۱:۱۲۵، ۱:۱۲۶، ۱:۱۲۸، ۱:۱۵۰
تولون خواجه (ایلچی) ۱:۴۹
جان محمدبیک یوزباشی (ایلچی) ۱:۱۳۵
جان نثار خان ۱۲، ۱:۴
جعفر (ولد میرزا سید علی) ← سید میرزا جعفر جنرال (حاکم بتاویا و ...) ۴:۲، ۱:۱۵۷
جنرال کشتی و سرکرده عساکر پرتگال ۱:۱۵۵
جنرال هوگلی و بمبائی و مدرس پتن و سایر ولایات انگلیس ۱:۱۵۳
جنرال و حاکم گوه ← دن پدرانتون دهنه رونیا ونزره
جنرال وندیک ← سردار و جنرال وندیک
جهانگیرخان (پدر توکل خان، والی قزاق) ۱:۱۲۳
چهره آقاسی ← دوست محمد چهره آقاسی عرب
حاجی عبدالوهاب (ایلچی سلیم گرای خان تاتار) ۱:۱۲۳
حاجی محمد سلیم (ایلچی پادشاه شهر ناو و ماچین) ۱۳:۱۲۹
حاکم بتاویا و وزیر بادات ۱:۱۵۷
حاکم ری ← صفی قلی خان
حاکم گوه ← ونزره
۱:۲۹ حسن قاضی

- شیخ علی خان ۷:۱۳۷
صفی قلی خان (حاکم ری) ۱:۶۵
طهرانی، محمدعلی ← حکیم محمدعلی طهرانی
عبدالله خان (پدر دین محمدسلطان) ۸:۹۹
عبدالله خان (والی بلخ) ۵:۸۳
عبدالله سلطان ۱:۱۰۴
عبدالعزیز خان ۱:۸۷، ۴:۷۵، ۱:۷۱، ۱:۷۰، ۱۵:۲۳
عبدالله خان فیروزکوهی ۱:۱۰۵
عیبدالله خان (پادشاه ماوراءالنهر) ۱:۸۰، ۲۴، ۱:۶۸
عبد الوهاب ← حاجی عبدالوهاب
عبد الوهاب (ایلچی سلیم گرای) ← حاجی عبدالوهاب
عظیم الدین ← سلطان عظیم الدین (پادشاه هندوستان) ۱:۸
علیقلی بیگ (یوزباشی غلامان ولد البریاز (?)) سلطان ۱:۱۱۲
علیقلی بیگ فرنگی ۱:۱۴۸
عنایت سلطان (ولد ایشم خان) ۱:۱۳۳
غازی گرای (خان تاتار) ۱:۱۲۲
غلام خاصه ← محمدحسین بیگ
غلامزاده درگاه ← محمدیحیی منشی الممالک
فرمانفرمای هندوستان ← سلطان اکبر
فرنسیسک پیر دسیلوا (جنرال کشتی و سرکرده عساکر پرتگال) ۳:۱۵۲
فولاد سلطان (ولد توکل خان) ۱:۲۸
فیاض خان (ناظر سلطان اکبر) ۱:۱۲
فیروزکوهی ← عبدالله خان فیروزکوهی
قاهر خواجه نقیب ۱:۸۹، ۱:۷۹، ۱:۷۸
قطغن ← محمود بیگ قطغن
قورچی باشی (بلخ) ۵:۸۴، ۲۴:۶۸
قوش بیگی ۱:۹۵، ۱:۹۴، ۱:۸۶
قوشی بیگی ← یوسف قوش بیگی
قوللر آقاسی ۱:۱۲۱
کپیتان والی دینمرق ۷:۱۵۷
کپیتان ولندیس ۱:۱۶۳، ۲:۱۵۷
کچوک سلطان بن کوچم خان ۱:۷۶
کرنلیوس اسپلمان (والی و سرکرده بتاویا) ۱:۱۶۰
کشیک نویس ۶:۳۵
کلانتر جولاه اصفهان ← خواجه محمدحسین جدیدالاسلام
- کلبعلی بیگ زیاداعلی قاجار ولد اغورلوخان
(بیگلربیگی قراباغ) ۲۲:۳
کمپانیان انگلیس ۱:۱۴۹
کمندور هوپرت ۳:۱۵۸
کیخسروخان (تفنگچی آقاسی) ۱:۷۱
گراکوس ارمنی ۱:۱۴۹
لارنس (کپیتان) ۳:۱۵۸
محمدبیگ تاجرالدوله ۲۸:۹
محمدبیگ یوزباشی ایلچی ← جان محمدبیگ
محمدتقی تاجر ← میرزا محمدتقی تاجر
محمدحسن خان (طیب سلطان معظم ابن سلطان اورنگ زیب) ۱:۱۰
محمدحسین بیگ (غلام خاصه سرکرده یساوول قور و ایلچی نواب اشرف) ۴:۱۳۱، ۱۴:۱۳۰، ۱۴:۱۲۹
محمدحسین جدیدالاسلام (کلانتر جولاه اصفهان) ← خواجه محمدحسین جدیدالاسلام (کلانتر جولاه اصفهان)
محمدخان ← ازبک محمدخان
محمدخان ← انوشه محمدخان
محمدخان ← تورسن محمدخان
محمدخان ← رستم محمدخان
محمدخان ← ندر محمدخان
محمدخان (ایلچی سلطان اکبر) ۱۹:۱۸، ۱۲:۱۴
محمد خان (وزیر سلطان اکبر) ۱:۱۶
محمدرحیم خان ۸:۷۶، ۱:۱۰۰، ۱:۱۰۲، ۱:۱۰۳، ۱:۱۰۵
محمدرضا بیگ (ولد یادگار علی سلطان روملو خلفا) ۱:۴۸
محمدسعید خواجه (نقیب بلخ) ۵:۸۴
محمدسلیم (ایلچی پادشاه شهر ناو و ماجین) ← حاجی محمدسلیم
محمدسلیم بیگ (داروغه فراشخانه و سردار عساکر) ۱۴:۲۳
محمدعلی طهرانی ← حکیم محمدعلی طهرانی (ملقب به مقرب خان حکیم)
محمدقاهر خواجه ۱:۹۲
محمدقلی بی (حاکم اندخود) ۱:۸۵
محمدکاظم ← میرزا محمدکاظم
محمدمحسن خان (کاتب) ۲:۱۲
محمدولی (? بیگ) ۱:۱۳۵
- محمدیحیی منشی الممالک ۴:۴۱، ۱:۹۹
محمودبیگ (عمزاده الوکه خان والی قلماق) ← نظر محمود بیگ
محمودبیگ قطغن ۱:۸۰
مراد ← سلطان مراد
مرتضی (ولد میرزا سیدعلی) ← میرزا مرتضی (ولد میرزا سیدعلی) (وزیر یزد)
مستوفی خاصه ۳:۳۲، ۶:۲۸
مستوفی خاصه مهماندار ۱:۲۸
مشهدی خان (تحویلدار قندیل) ۱:۱۱
مصطفی پاشا (وزیر اعظم) ۱:۳، ۱:۲
معصوم (اتالیق شاه بخارا) ۱:۸۲
مقرب خان حکیم ← حکیم محمدعلی طهرانی
ملک بیگ ۲۵:۱۳۶
منشی الممالک ۲۸:۹
منشی الممالک، محمد یحیی ← محمدیحیی منشی الممالک
منورخان (ناظر سلطان اکبر) ۱:۲۲
میرزا ابوالقاسم ۳:۱۲۳، ۸:۲۲
میرزا جعفر (ولد میرزا سید علی) ← سید میرزا جعفر (ولد میرزا سید علی)
میرزا محمدتقی تاجر ۱۳:۱، ۶:۱
میرزا محمدکاظم ۲۸:۹
میرزا مرتضی ولد میرزا سیدعلی (وزیر یزد) ۱:۸، ۲:۷
ناصر ← آقا ناصر (ریش سفید حرم)
ناظر بیوتات ۱:۱۳۱، ۹:۶۳، ۱:۳۵، ۱:۱۰
ناظر سلطان اکبر ← فیاض خان
ناظر سلطان اکبر ← منورخان
نجفقلی بیگ قالی کش ۵:۳۵
ندر محمدخان ۶:۹۹
نظر بی (ایلچی عبدالعزیزخان) ۱:۷۷
نظر محمود بیگ ۳:۱۴۲، ۱:۱۴۰، ۱:۱۳۸، ۴:۱، ۱:۱۳۷
نقیب بخارا ۹:۸۳
نقیب بلخ ۵:۸۴، ۳:۸۴، ۴:۸۴
نواب اشرف ۱۷:۱۷، ۱۲:۲۴، ۷:۲۱، ۲۱:۲۵، ۱۲:۲۷، ۱۳:۳۱
نواب اعتمادالدوله ← اعتمادالدوله
نواب خاقان ۱:۱۴۸، ۱:۲
نواب صاحب ۹:۲۰، ۲۱:۱۷، ۱۳:۶۳، ۱:۱۲۳، ۳:۱۲۳

چاپار	۵۰: ۵۱، ۵۳: ۶۸، ۲۴
حاکم	۶۵: ۸۵، ۹۱: ۱۵۲، ۱۵۳: ۱۵۴، ۱: ۱۵۴
۱۵۷: ۲، ۱۵۶	
حکیم	۲۲: ۱
داروغه فراشخانه	۲۳: ۱۴
دیوان بیگی	۸۴: ۵، ۸۶: ۱، ۹۳: ۱
ریش سفید حرم	۹: ۲۰
سردار	۱۴۶: ۱
سرداری	۲۳: ۱۴
سرکاری	۹: ۲۵
سرکرده	۱۴۱: ۱، ۱۵۷: ۱، ۱۵۸: ۳
سرکرده عساکر	۱۵۲: ۳، ۱۵۵: ۱
سرکرده یساؤل قور	۱۲۹: ۱۴
سلطان	۱: ۳، ۳: ۴، ۶: ۶، ۶: ۷، ۸: ۵۳، ۸: ۱، ۹: ۹، ۱۵: ۱۵، ۲۵: ۱۱، ۱۲: ۱۳، ۱۳: ۱۲، ۱۵: ۲، ۱۶: ۱، ۱۶: ۶، ۲۳: ۱۳، ۲۴: ۶، ۲۷: ۱۸، ۲۷: ۱۸، ۲۸: ۴۰، ۴۱: ۴۱، ۴۲: ۱، ۴۳: ۱، ۴۸: ۱، ۷۵: ۲، ۷۶: ۱، ۷۷: ۱، ۸۰: ۷، ۸۴: ۱، ۸۴: ۵، ۹۹: ۸، ۱۱۱: ۲، ۱۱۲: ۱، ۱۱۲: ۱، ۱۱۸: ۳، ۱۱۸: ۱۲، ۱۲۸: ۱، ۱۳۳: ۱
شیخ الاسلام	۸۱: ۱، ۹۷: ۱، ۱۳۴: ۴، ۱: ۸۸
صدر	۱: ۸۸
طیب	۱: ۱۰
غلام خاصه (سرکرده یساؤل قور)	۱۲۹: ۱۴
قالی کش	۳۵: ۵
قورچی	۴۷: ۱۰
قورچی باشی	۶۸: ۲۴، ۸۴: ۵
قوش بیگی	۸۶: ۱، ۹۴: ۱، ۹۵: ۱، ۱۱۰: ۱، ۱۱۳: ۵، ۱۱۴: ۱، ۱۱۴: ۱
قوللر آقاسی	۱۲۱: ۱
کپیتان	۱۵۷: ۲، ۱۵۸: ۷، ۱۵۸: ۳، ۱۶۳: ۱
کشیک نویس	۳۵: ۶
کلانتر	۱۵۳: ۱، ۱۵۴: ۸، ۱۶۲: ۱
گزربردار	۳۲: ۱
لورکی پادشاهان ماوراءالنهر	۸۰: ۱
مجلس نویس خاصه	۲۸: ۴
مدبر (ولندیس)	۱۵۷: ۷، ۱: ۱۵۷
مستوفی خاصه	۲۸: ۳، ۳۲: ۳
مستوفی خاصه مهماندار	۲۸: ۷، ۱: ۲۸
ملازم	۵۶: ۱، ۱۳۷: ۴، ۱۳۷: ۶، ۱۳۷: ۶

مناسب	
آقاسی ایلیچی	۸۷: ۱
آقاسی عرب ایلیچی	۵۴: ۱
آقامیر آخور ایلیچی	۶۹: ۱۵
اتالیق	۶۸: ۲۴، ۸۰: ۸۲، ۸۴: ۵، ۸۶: ۲، ۸۷: ۵، ۹۵: ۱، ۹۶: ۱
اتالیقان ← اتالیق	۸۷: ۱، ۹۵: ۱، ۹۶: ۱
اعتمادالدوله	۵: ۱۰، ۱۰: ۱۳، ۱۶: ۱، ۳۴: ۳۴، ۴۲: ۱
۷۰: ۷۰، ۷۵: ۲، ۷۹: ۳، ۸۰: ۷، ۸۸: ۱، ۸۹: ۱	
۹۱: ۹۱، ۹۲: ۱۱، ۹۳: ۱، ۹۴: ۱، ۹۵: ۱، ۹۶: ۱، ۹۷: ۱	
۱۰۸: ۲، ۱۱۷: ۱، ۱۱۸: ۱، ۱۱۹: ۱، ۱۲۰: ۱، ۱۲۱: ۲	
۱۳۰: ۱، ۱۳۱: ۳، ۱۳۵: ۱، ۱۳۶: ۳۰، ۱۳۷: ۷	
۱۳۹: ۱، ۱۴۰: ۱، ۱۴۳: ۵، ۱۵۳: ۳، ۱۵۴: ۷، ۱۵۵: ۱	
۱۵۶: ۱، ۱۵۸: ۹، ۱۵۹: ۴، ۱۶۰: ۲، ۱۶۱: ۱	
امیر	۲: ۲
ایشیک آقاسی باشی	۷۲: ۶
ایل بیگی	۱۰۸: ۲
ایلیچی	۴: ۵، ۵: ۱۴، ۱۱: ۱۸، ۱۸: ۲۸، ۲۹: ۴، ۳۱: ۱
۳۳: ۳۳، ۴۹: ۵۵، ۵۵: ۱، ۱۰۶: ۱، ۱۲۹: ۱۳	
ایلیچی چاپار	۵۰: ۵۱، ۵۱: ۵۳
ایلیچی گری	۱۲۹: ۱۴
ایناق	۱۱۲: ۱، ۱۱۶: ۳، ۱۱۹: ۱، ۱۲۰: ۱
ایناقان ← ایناق	
بیگلربیگی	۳: ۲۱، ۶۸: ۲۴
پادشاه	۴: ۷، ۷: ۸، ۸: ۱۴، ۱۰: ۲، ۱۱: ۲۹، ۴: ۴
۴۷: ۴۸، ۴۸: ۴۹، ۵۰: ۵۴، ۵۴: ۵۷، ۵۷: ۵۸	
۵۸: ۵۹، ۶۰: ۶۱، ۶۱: ۶۲، ۶۲: ۶۳، ۶۳: ۶۴	
۶۴: ۶۴، ۶۶: ۶۷، ۶۷: ۶۸، ۶۸: ۶۹، ۶۹: ۷۰، ۷۰: ۸۰	
۸۴: ۸۷، ۸۷: ۹۱، ۹۱: ۱۱۱، ۹۱: ۱۲۹، ۹۴: ۱۴، ۹۴: ۱۶	
۱۳۰: ۱۳۱، ۱۳۱: ۱۴۴، ۱۴۴: ۱، ۱۴۷: ۱، ۱۴۸: ۱، ۱۵۷: ۱	
۱۵۸: ۱	
پاشا	۲: ۳، ۳: ۸، ۳: ۳۴
پروانچی	۸۷: ۵، ۹۴: ۱، ۹۵: ۱
تاجر	۶: ۶، ۶: ۱۱، ۱۵۱: ۱
تحویلدار قنبدیل	۱۱: ۱
تفنگچی آقاسی	۷۱: ۱
جنرال	۱۵۷: ۲، ۴
جنرال کشتی	۱۵۲: ۳، ۱۵۵: ۱

نواب گیتیستان	۱: ۹۸، ۲: ۹۹، ۱۲۲: ۱، ۱۵۱: ۱
نواب معزی الیه	۱۴: ۱
نواب معظم الیه	۱۳: ۱۴، ۲۸: ۹۵، ۹۶: ۳
نواب همایون	۹: ۲۵
واقعه نویس	۳۱: ۴
والده سلطان مراد خواندگار	۱: ۱
والی اورگنج	۱۲۳: ۳، ۸
والی اورگنج ← ازبک محمدخان	
والی اورگنج ← انوشه محمد خان	
والی اورگنج ← شاهباز خان	
والی بتاویا ← ولمون اوبهون	
والی بخارا	۹۴: ۱
والی بلخ	۹۶: ۳
والی بلخ ← دین محمدسلطان	
والی بلخ ← سبحانقلی خان	
والی بلخ ← سنجرخان	
والی بلخ ← عبادالله خان	
والی تاتار	۱۲۷: ۲
والی خوارزم ← انوشه محمدخان	
والی دینمرق ← کپیتان والی دینمرق	
والی قراقلپاق	۱۳۲: ۱، ۱۳۳: ۲
والی قزاق ← توکل خان بن جهانگیرخان	
والی قلماق	۱۳۶: ۲۵، ۱۳۷: ۱، ۱۳۸: ۱، ۱۳۹: ۱
والی قلماق ← الوکه خان	
والی قلماق ← دالچین خان	
والی کبیر توسکانیه	۱۴۵: ۲
والی کبیر وندیگ	۱۴۵: ۱
والی ولندیس	۱۵۸: ۳
وزیر پادشاه ناوروماچین	۱۰: ۲، ۱۳۰: ۳، ۱۳۱: ۱
ولندیس (کپیتان)	۱۵۷: ۷، ۱۵۸: ۳
ولمون اوبهون (والی و سرکرده بتاویا)	۱۶۱: ۱
ولی ← خواجه ولی (برادرزاده قاهر خواجه)	
ونروه ← دُن پدرانئون دهنه رونیا ونروه	
هاشم ایلیچی	۱۰۶: ۱، ۱۰۷: ۱
یاری [۰۰۰] ایلیچی چاپار	۵۱: ۱
یوزباشی ایلیچی ← جان محمدبیک	
یوزباشی غلامان ← علیقلی بیک	
یوسف قوش بیگی (ایلیچی انوشه خان)	۱۱۰: ۱
۱۱۳: ۵، ۱۱۴: ۱، ۱۱۵: ۱	

قلماق ← سرکرده های قلماق	توسکانیه ← والی کبیر توسکانیه	۲، ۵، ۱۱۷، ۱، ۱۱۸، ۱، ۱۱۹، ۱، ۱۲۰، ۱، ۱۲۱، ۱، ۱۲۲
قمشه ← اصفهان	جلفا (اصفهان) ← اصفهان	اورگنج ← ازبک محمد خان (والی اورگنج)
قندز	جولاه (اصفهان) ← اصفهان	اورگنج ← انوشه محمد خان (والی اورگنج)
۱: ۸۰	چهارباغ جوز ولی	اورگنج ← شاهباز خان (والی اورگنج)
کوجیل ← اصفهان	۳: ۱۰۵، ۱: ۳۹	ایران
۴: ۳۵	حرم باغ هزار جریب ← اصفهان	۹: ۶۳، ۱: ۱۵، ۱: ۱۲
کھیز ← بیلاق کھیز	حرم علیّه	باغ هزار جریب اصفهان ← اصفهان
۱: ۴۵	۱۲: ۲۵، ۷: ۲۴، ۹: ۲۲	بتاویا
کیج	۱: ۹۲	۱: ۱۶۱، ۱: ۱۶۰، ۱: ۱۵۷
گندمان	خراسان	بتاویا ← ولمون اوهوون (والی بتاویا)
۱: ۴۴، ۱: ۴۱	۵: ۱۱۱	بخارا
۱: ۱۵۶، ۱: ۱۵۴، ۱: ۱۵۳	خوارزم	۱: ۸۱، ۱: ۸۲، ۱: ۸۳، ۱: ۸۴، ۱: ۸۶، ۱: ۹۲، ۱: ۹۳، ۱: ۹۴، ۱: ۹۵
گووه	۱: ۱۳۴، ۱: ۹۲	بخارا ← اتالیق بخارا
گووه ← دن پدرا تون دهنه رونیا ونرره (جنرال و حاکم گووه)	خوارزم ← انوشه محمد خان (والی خوارزم)	بخارا ← پروانچی بخارا
۱: ۱۵، ۱: ۱۲	دارالسلطنه ← اصفهان	بخارا ← دیوان بیگی بخارا
لار	۱۳: ۲۳، ۱: ۵۵	بخارا ← شیخ الاسلام بخارا
ماوراءالنهر ← پادشاه عبیدالله خان	دامغان	بخارا ← معصوم (اتالیق شاه بخارا)
۱: ۸۰، ۱۵: ۶۹، ۲۴: ۱، ۱: ۶۸	دینمرق	بخارا ← نقیب بخارا
۱: ۱۵۳، ۱: ۱۵۰	دینمرق ← کپیتان والی دینمرق	بخارا ← والی بخارا
مدرس پتن	۱: ۳	بلاغ
۲۴: ۶۸	روم	۲: ۱۳، ۲: ۲۰، ۲: ۴۰، ۱: ۴۱، ۱: ۴۲، ۱: ۴۳، ۱: ۴۴، ۱: ۴۵، ۱: ۴۶، ۱: ۴۷، ۱: ۴۸، ۱: ۴۹، ۱: ۵۰، ۱: ۵۱، ۱: ۵۲، ۱: ۵۳، ۱: ۵۴، ۱: ۵۵، ۱: ۵۶، ۱: ۵۷، ۱: ۵۸، ۱: ۵۹، ۱: ۶۰، ۱: ۶۱، ۱: ۶۲، ۱: ۶۳، ۱: ۶۴، ۱: ۶۵، ۱: ۶۶، ۱: ۶۷، ۱: ۶۸، ۱: ۶۹، ۱: ۷۰، ۱: ۷۱، ۱: ۷۲، ۱: ۷۳، ۱: ۷۴، ۱: ۷۵، ۱: ۷۶، ۱: ۷۷، ۱: ۷۸، ۱: ۷۹، ۱: ۸۰، ۱: ۸۱، ۱: ۸۲، ۱: ۸۳، ۱: ۸۴، ۱: ۸۵، ۱: ۸۶، ۱: ۸۷، ۱: ۸۸، ۱: ۸۹، ۱: ۹۰، ۱: ۹۱، ۱: ۹۲، ۱: ۹۳، ۱: ۹۴، ۱: ۹۵، ۱: ۹۶، ۱: ۹۷، ۱: ۹۸، ۱: ۹۹، ۱: ۱۰۰، ۱: ۱۰۱، ۱: ۱۰۲، ۱: ۱۰۳، ۱: ۱۰۴، ۱: ۱۰۵، ۱: ۱۰۶، ۱: ۱۰۷، ۱: ۱۰۸، ۱: ۱۰۹، ۱: ۱۱۰، ۱: ۱۱۱، ۱: ۱۱۲، ۱: ۱۱۳، ۱: ۱۱۴، ۱: ۱۱۵، ۱: ۱۱۶، ۱: ۱۱۷، ۱: ۱۱۸، ۱: ۱۱۹، ۱: ۱۲۰، ۱: ۱۲۱، ۱: ۱۲۲
مرو	روم ← سلطان سلیم (خواندگار روم)	بلخ ← اتالیق والی بلخ
مرو ← بیگلر بیگی مرو	۱: ۶۵	بلخ ← پادشاه بلخ
مُکران (ولات)	ری	بلخ ← دین محمد سلطان (والی بلخ)
۱: ۴۵	ری ← صفی قلی خان (حاکم ری)	بلخ ← دیوان بیگی بلخ
۱: ۱۵۱	۱: ۱۵۲	بلخ ← سبحانقلی خان (والی بلخ)
ممالک محروسه	زیربادات	بلخ ← سنجرخان (والی بلخ)
مهبیار ← اصفهان	۱: ۳۵	بلخ ← علمای بلخ
ناو و ماچین ۱۰: ۲، ۱: ۱۲۹، ۱۴: ۱، ۱۳۰: ۱، ۱۳۱: ۱، ۱۳۱: ۱، ۱۳۱: ۱	سامان	بلخ ← نقیب بلخ
ناو و ماچین ← پادشاه ناو و ماچین	سامان ← افتخار خان (خان سامان)	بمبایی
ناو و ماچین ← وزیر ناو و ماچین	سردهن	۱: ۱۵۳، ۱: ۱۵۰
ولندیس	طهران ← طهران، محمدعلی	پرتگال
ولندیس ← والی ولندیس	۱: ۳۰	پرتگال ← پادشاه پرتگال
۱: ۱۴۶، ۱: ۱۴۵، ۱: ۱۴۴	فرح آباد	پرتگال ← سرکرده عساکر پرتگال
وندیک	فیروزکوه ← عبدالله خان فیروزکوهی	تاتار
وندیک ← پادشاه وندیک	۲۲: ۳	۲: ۱۲۷، ۱: ۱۲۳، ۱: ۱۲۲
وندیک ← سردار و جنرال وندیک	قرباباغ	تاتار [ستان] ← خان تاتار
وندیک ← والی کبیر وندیک	قرباباغ ← کلبعلی بیک زیاداعلی قاجار (بیگلر بیگی)	تاتار [ستان] ← سلیم گرای (خان تاتار)
هرات ← کاغذ هراتی	قرباباغ ← اغورلوخان (بیگلر بیگی)	تاتار [ستان] ← غازی گرای (خان تاتار)
هند ← هندوستان	۱: ۱۳۲، ۱: ۱۳۳، ۲: ۱، ۱: ۱۳۴	تاج آباد
هندوستان ۴: ۱، ۷: ۱، ۸: ۱، ۱۱: ۱، ۱۲: ۲۳، ۱۳: ۳۲، ۱: ۳۲	قرا قلیباق	ترکستان
۲: ۳۴، ۱۱: ۱۱	قرا قلیباق ← والی قرا قلیباق	ترکستان ← سبحانقلی خان (پادشاه ترکستان)
هندوستان ← پادشاه هندوستان	قراق [ستان]	توسکانیه
هندوستان ← سلطان اکبر	۱: ۱۲۶، ۱: ۱۲۵، ۱: ۱۲۴	۲: ۱۴۵
هندوستان ← سلطان اورنگ زیب	قراق [ستان] ← توکل خان بن جهانگیرخان (والی قراق)	
هندوستان ← سلطان خرم	قلعه هرمز	
۱: ۱۵۳	۱: ۱۵۱	
۱: ۸، ۲: ۷	قلماق ۸۷: ۱، ۱۳۵: ۱، ۱۳۶: ۱، ۲۵: ۱، ۱۳۷: ۱، ۱۳۸: ۱	
	۱: ۱۴۱، ۱: ۱۳۹	
	قلماق ← الوکه خان (والی قلماق)	
	قلماق ← دالچین خان (والی قلماق)	

۱۳: ۱۵۸، ۸: ۱۲۷، ۹: ۱۲۵	کتابخانه	۷۱: ۷	زیودوزخانه	بیوتات ← ناظر بیوتات	بیوتات ← کھیز
۷: ۱۵، ۱۶: ۹		۱۴: ۲۳	فراشخانه	زیودوزخانه	بیلاقات استرآباد ← استرآباد
		۲۵: ۹	قیچاچی خانه	فراشخانه	مکان های دیوانی
		کارخانه ۷: ۴۱، ۹: ۲۳، ۴: ۱۴، ۱۸: ۱۰، ۶۸: ۱۸		کیچاچی خانه	بیوتات
				کارخانه ۷: ۴۱، ۹: ۲۳، ۴: ۱۴، ۱۸: ۱۰، ۶۸: ۱۸	۱: ۱۳۱، ۹: ۶۲، ۱: ۳۵، ۱: ۱۰

Nameh-ye Baharestan: vols. 8-9, 2007-2008, ser. nos. 13-14

Bayāz-i Safavī: Epistolary Arts and Customs of the Safavids

Iraj AFSHAR

(Prof. Emeritus of Tehran University)

Safavid Epistolary customs with respect to the kind and size of paper, types of scripts, orthography, placement of seals, style of folding the epistle, containers in which they were placed, and their decorative embellishments are discussed in this paper.

Older handbooks of epistolography that date from the Seljuk period do not provide any specific information about the form of official correspondence and limit themselves only to the composition of such documents. Fortunately an important collection of copies of letters addressed to various kings and rulers has survived from the Safavid period. This volume, which once belonged to Mr. Muhammad Rozāti, is now kept at the Majles Library (no. 5032) in Tehran. A facsimile reproduction of this item was published in volume 23 of *Farhang-e Iranzamin* in 1979 / 1357 (pp.179 - 336). In this Epistolary there are definition of 245 documents either with long details or in a very brief notes in which 163 documents are about documentalogy; and date from AD 1588 - 1718 (AH 997 - 1130).

Letters contained in this volume are in different handwritings. Unfortunately some pages are lost and others have moved from their original place because of improper re-binding. The present article is the first systematic study of this collection since its original publication some thirty years ago.

The following information about each epistle in this collection is provided:

1. The paper's size and information about ruling of its borders and margins.
2. Placement of religious formulas, benedictory sentences, and their decorations.
3. The type of orthography, Koranic verses, prophetic traditions, names of rulers, and poems used in each letter.
4. Placement of seals, their types and embellishments.
5. Other embellishments, decorations on the margin, and those found on the letters' headings and backs.
6. The manner of folding these letters, types of wrappers, dimensions of the pouches in which they were placed, and the pouches' decorations.
7. Form and placement of the sealing wax.

Apparently the Shirāni Library of Pakistan owns a similar collection called *Bayāz-e Alqāb* (19/274). However, in spite of repeated efforts to consult that volume, access to it was not possible. Therefore, one cannot state anything about it with any degree of certainty.